

פרק ג - קרבנות הבלתי (א')

071600 - 061347

תאור ה-מ"ט (אל"ם אמן ושי)

בתאריך 6 אוקטובר 1947, שעה 1347 נשמי "יבבן" (מכשיר המסוייע לדוח על חידרת מטוסים) בקשר הבזרה הדרומית. בעבור דקות ספורות הבחנו בדביעות מסוימות שהגיחה מכיוון מערב, חקרה את מפ"ג 184 בסתה ונראו ממש מרופת עשן שחור. במקביל המחילו להשמע רעמי תומכים והחללה הפצת כבידה ביותר. ההרגשה הייתה שכל המדבר רוער ומוזדע. הורייחי לנזע מיפוי לערמות ולפתוח באש, אך בראשות הרדיו הבזרחיות, שלחן האזוני, הבחנתי שהפעולות מבוצעות במקביל ע"י מפקדי יחידות המשנה ברמות השונות. נושאיה הלחימה תורגלו רבות בעקבות מסגרת ימי קרבי. המפקדים והמלחלים היו בקיאים בתחום הלחימה, בטכניקות הלחימה ובשיטה. השתדלנו שלא להטער יותר מידי רשות הרדיו וליצור מצב שהחובות מהיינה נכונות וסקולות מבליהם להחדר עצבענחת, כיוזן שנדרור היה לי כי המתח בקרב הגייסות בגובה וזדו טבילה האש הראשונה למטריה הלוחמים. רשותה הקשר היא סבירות, מבחינת התפעורה, זרמו בהם פקודות וצוווחים. זיכרה עצבענחת מה, אך לאור הנסיבות, ניתן היה להבינה, מה עוד שזה היה במחוז הסביר.

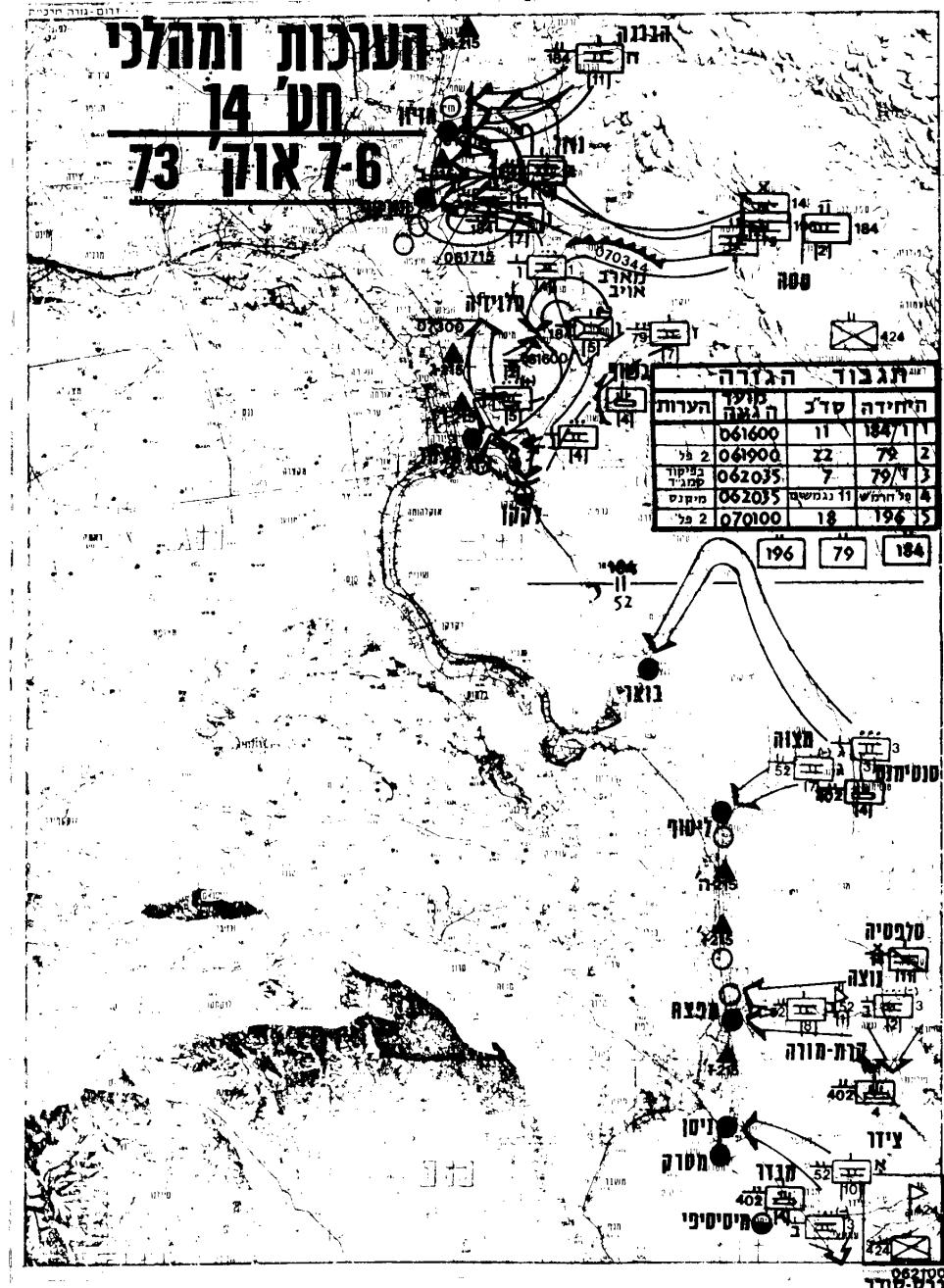
המעוזים החלו להביע דוחים על צליחת חי"ר בסירות גומי, על הפגזות קשות ועל חירויות מסוימים. התוצאות הנגידות בכו המים היו בשלב דלuge לעבר עמדותיהן האחוריות ולא העבירו כל מידע. פל' הטנקים דוחו על ארטילריה אויב המונחת עליהם ועל התקלויות עם חוליות חי"ר בגדמ"ז באזור "רמפהות" ועמדות הטנקים העורפיות. המפוזים היו ב"כוננות פיבגה" מחחו באש על האויב הצולח והחוקף, פל' הטנקים לחמו בחוליות צדי הטנקים שארבו להם, באזור ה"רמפהות" והעמדות האחוריות, ב-חי"ר הצולח את התעללה ובחייביו שנימן ל-חי"ר זה מה"רמפהות" המזריות ב-גדמ"ע. הפעלו את סול' הארטילריה לפי דרישת המפוזים ופל' הטנקים, אך כמות הארטילריה הייתה קטנה, בעיקר בגזרה המרכזית. בגזרה הדרומית היו 3 סול' ארטילריה ובגזרה המרכזית הייתה סוללה אחת בלבד.

העוכות ומחלci

14 'vn

73 '71 א 7-6

תגבורת הגדרה			
הערות	1913 1914	קדצ'ן	היתרודה
061600	11	184	11
061900	22	79	2
062035	7	79	3
062035	11	17	4
062035	18	196	5

בתקופת 6 אוקטובר 73 הייתה פרישת הארטילריה בגזרה המרכזית והדרומית כלהלן :-

א. עמדות

- (1) סול" חומ"ח 175 מ"מ בחיעוז כשוּף.
- (2) סול" חומ"ח 155 מ"מ על ציר בקרן, צפונית לסנטימנט.
- (3) סול" חומ"ח 155 מ"מ באזורי קורת מורה באזורי נהר נוה 56.
- (4) סול" 155 מ"מ נגרר בחיעוז מביך ("נברונינים").
- (5) בתקופת 6 אוקטובר 73 הגיעו ממרכז הארץ 2 מרג', 160 מ"מ אשר היו מיועדות להכנת מטען.
עד לפתחה המלחמה הוכנסה לעמדת מרגמה אחת בלבד; הייעוד העיקרי של המרגמות היה להעסיק באזורי "המזח".

ב. נשק ארטילרי :-

- (1) מס'ח הינה צמודה ל-ממח"ט 14 בטסה.
- (2) לגודדים 52 ו-184 הוקזו קש"א ו-2 קת"קים לכל גודל.

עם החקלת הוראות ה"כוננות לסתיבה" הצחיי ל-ממח"ט לא לדלג את הסוללות עד שהטנקים יוכלו לעמודותיהם, בAGMA שיהיו כוחות המטוגלים לעונת באש במקורה של פחיתה באש, ואכן ה-ממח"ט קינגד את הצחיי.

בשעה 1350, לערך, נפתחה אש כללית ובמסגרתה הותקפו סול" הארטילריה. סול" מביך הוטעה ע"י רביעייה מטוסי מיג. סול" כשוּף הופגזה באש ארטילריה ולפייכך נחמי אישור לסוללה לדגון לעמדת חליפין, אשר הייתה מוכנה מראש והсолלה פרשה בעמדה זו והיתה מוכנה לירוי בפיגור כ-25 דקות.

במקביל לפתחה האש המצרית החילהו להגיא ל-חמל"ל דוחים על צלילה מצרים, אז בוצאי הפעולות הבאות :-

א. ניחנה פקודה להעסיק את ריכוזי הצלילה המצריים, בהתאם לספרי רישימות הקואורדיינטות. היהות ובזרת הפעולה הייתה גדולה מאד הוריתני ל-קש"א הצמוד ל-גד' 52 בתחילת הירום ל-סמג"ד להתייצב במקום (באותו זמן ה-סמג"ד עסק בהכנתן של מרג' ה-160 מ"מ כמביך לעמדות), ולתפות פיקוד על הגזרה הדרומית. מכאן נובע כי בגזרה המרכזית של דתעללה נותרה סוללה חומ"ח 175 מ"מ אשר העסיקה באש 4 נקודות צלילה מצריות ע"י הטעמת מטריהם עם קנים בודדים. בغالל נקודות הצלילה הרבות שהיו גם בגזרה הדרומית הוריתני ל-סמג"ד להפקיל את הסוללות שבגזרה הדרומית לפני אותו עיקרונות. בסביבות השעה 1500 התקבלה הודעה מסגן מפקד א.א. 209 כי גד' רושט 403 ועוד סול" חומ"ח 155 מ"מ (מקורות בה"ד 9) במנועה על שרירותם מרפידים לעבר טסה ועלי לפרק אוחם על ציר חזיזית. סוללות אלו החילו להגיא לזרה לקראת השעה 1800, עם הרבה תקלות, עקב הדרך הארוכו ע"ג שרירות.

בשעה 1900, לערך, היו הסוללות של גד"ג 403 מרכזות עם 9 או 10 קנים ופתחו באש תור כדי ירי על משטחי צליחה מצרים. התחליו להציג דוחים מהמעוזים על חקיפות, מיד הפרשתי קנים בודדים למטרות "שי" לטובת המעווזים, כאשר במקביל המשיכו להעסיק גם את משטחי הצליחה. ניסיתי לפגוע בಗשרים המצריים שהוקמו על החעליה על סך דוחי מפקדים מטור המעווזים. בחלק זה של היום כמעט כל האש הייתה בלתי מבוקרת והבקורה החלקית שבוצעה הייתה בעיקרה מביססת על דוחוי פגיעה אשר התקבלו ממפקדי המעווזים. בשער הלילה יריתי על מטרות "שי" לטובת המעווזים בוצר, לקון, מצמד, פורקן וחיזון.

בסביבות השעה 2000 התיעיצב מג"ד 403 ביחיד עם חט' 401 וחפס פיקוד מלא על הגזרה הדרומית.

תאור סמג"ד 184 (רט"ג טרז בן-ציון)

בחאריר 6 אוק' 73, בשעה 1330 לערך קיימנו ישיבת מטה ב-חמל' הגדור בטסה, לאחר שה-מג"ד (רט"ג שאול שלו) חזר מהחטיבה. בשעה 1400 לערך שמענו מטוסים עוביים מעליינו, וسمעו החפוץיות, קפינו החוצה וראינו שככל אפוף ענן. הפלוגות היוז בתקליף יצאה מהמעוזים לעבר חניוני היום, לאור הפקודה של "כוננות לטפינה" שניחנה בשעה 1300 לערך. ה-מג"ד ירד מיד לנוזל שם חיכה לו הטנק, ו-פל' הטנקים עזו לעמודות אש. מ"פ ח' (רט"ג אליעזר כספי) דוח על השמדת 4 טנקים ע"ג הרפפות המצריות וכי האויב אינו מעלה טנקים נוספים. ה-מג"ד הצרף לפ"ל ז', אך בעבור זמן מה נזוק הקשר עם ה-מג"ד ו-מ"פ ז' (רט"ג ישאול ניצן). היחה חסימה בראש הרדיו וכל נסיגנות ההתקשרות בראש הגדרות וברשת הפלוגות לא הצליחו. ה-מג"ד חזר לחמל' בטסה, עקב קלות הקשר, ובעקבות זה פנינו ל-קס"ח (רט"ג שלמה וקס) והוא אישר לנו להקליף אם תדר ראש הגזרה המרכזית מיץ לסינדר. לא הצליחנו להעביר את ההוראה לכל הכוחות ולמушה הדוחים מהכוחות לא היו כל כך שוטפים. החפונה לא הייתה כל כך ברורה בהתחלה. בש-מ"פ ח' דוח על השמדת 4 הטנקים המצריים הייתה בקרבנו ההרגשה כי אנו מתגברים על המצב ודימינו כי מדובר בתקנית והעתק נרבע. פחאות הבינו דוחים, כמדומני ממעוז לקון, כי מסוקים חוצים את החעליה ונעים לכיוון טסה. הורייחי ל-גמ"ש בפיקודו של סג"ם יורם ברין מ-פל' י' שהיה בדרך לטסה להחמק בין המפח"ש וה-סמג"ד ולאבטח את האזור מפני המסוקים.

חאוד סמ"פ ח'/184 (טגן יגאל גילאור)

בחודש אוקטובר 73, בשעות הבוקר קיבלנו הוראה ש-אהה"צ ציריך לצאת לחניון יומם. כל הטנקים (11) היו מוכנים, עם כל הציוד, לחזזה מיידית. בשעה 1330 לערך הגיע פקודה לזמן לשמה. יצאנו מיד ותוך 5 דקות כל הטנקים היו בתנועה. ה-מ"פ (רס"ג אליעזר כספי) יצא עם מה' 1 (בפיקוד טב"מ ראובן בק) מה' 4 טנקים לאורך ציר חביבה מערבה להפות עדות קדומות. אני עם 2 מה' טנקים (מה' 2 בפיקוד טב"מ אפרים וטרמן עם 3 טנקים ו-מה' 3 בפיקוד טגן רוני ויינר עם 3 טנקים) נעתי לשמה החניון היה של הפלוגה באוצר סגול 286 והסתווינו במקומות.

כ-2 דקות לאחר שהתקמננו והיינו מוסווים, קיבלנו פקודה להאבורן להתקפת מטוסים. נתתי פקודה לכולם להימצא בכוננות נ"מ וכמה דקות זה החלו לישול סביבנו בגזי ארטילריה. לאורך ציר חזיתנו נחתו פגזי ארטילריה ואיזור תועוז הרגה הופג ע"י כמות גדולה של ארטילריה. נתתי פקודה ליציאה החוצה ויצאנו בפרש רחבה, לאורך ציר חביבה, בכווץ מערב, כאשר מה' 2 נעה מפוזן לציר חביבה ו-מה' 3 נעה מדרומו. מישן כל התנועה היתה הפגזה ארטילריה על כל הארץ. בתחילתו לא שמעתי את ה-מ"פ, אבל תוך התנועה שמעתי את ה-מ"פ מעלה את מה' 1 לעמדות באיזור סגול 253 והוא אישיך עם הטנק שלו חפס עדשה בסגול 250. הצלרכנו אליו אליהם כאשר אני עם מה' 2 חפסנו עדות מפוזן למ"פ בסגול 250 ומ"פ 3 נעה דרומה וחתם עדות בסגול 252, מדרום למ"פ 1.

כשלינו לעמדות הצעירה בפנינו התמונה הבאה: סוללת העפר ב-גדמ"ז שרצה ב-חי"ר מצרי. בחלק הדרומי של הפלוגה נלחמו הטנקים בחוליות חי"ר. ה-חי"ר שצלח מפוזן למשוך חזון, ואתו יכולתי לראותו היטב, לא התקדם, אלא נע צפונה לעבר ילו (עדת או"מ) ו-אה"כ חפסו את הגבעות שמצפון לנו. יותר מאוחר הם החילו לירוח עליינו טילי נ"ט סאגר. ניסינו לשפר עדות לכוכבים ועם כל התנועה נורו עליינו טילי נ"ט סאגר ע"י האויב. בהחללה לא ידענו שאלה טילי נ"ט סאגר, אך אחורי מספר פעמיים ה-מ"פ אמר לנו כי אלה טילי נ"ט והתייחסנו ביחסם. כל פעם שראינו טיל נ"ט נעה לעברנו נחלצנו ע"י חגעה קדימה או אחורה. מה' 3 נקללה ב-חי"ר באיזור סגול 252. ה-מ"פ (טגן רוני ויינר) נחרג בעקבות זמן קצר ויתר 2 הטנקים נפגעו אף הם, כנראה מטלי נ"ט. הם פינו את עצם בעדרת טנק 3 ב', שינה את הכוויתם של 3 א' ו-3 ב'. טנק 3 א' נשאר בשחה ולא חולץ. טנק 3 ב' (סמ"ר דנייאל בן עיון) נפגע קשות ולמרות זאת ישב על ה"צפרדע" שבחזית הטנק וכווץ את הנגב (רב"ט יעקב אגמי). התווחה (רב"ט אריה ברץ) התישב, לאחר מכן, על הנגב, נ担负 את הטנק מזרחה ופינה נגבעים. הטנק הגיע עד תועוז הרגה, תור כדי התקלות בחילוי חי"ר מצרים, ולאחר שהנגבעים פנו הוא המפוצץ. טנק 3 פינה עצמאית את הנגבעים להרגה. מה' 1 ירתה על טנקים שזיהתה וואני עם מה' 2 ירינו על חי"ר במקלעים ומידי פעם בפגזי מער. החילו להיפגע טנקים נוספים. טנק 1 א' יצא לחץ את הטנק שלי שנתקע בחוללה. טנק מ"מ 1 נפגע. שלחנו את טנק 1 ב' מלחצו ולפנותו את הנגבעים. הגאות חולץ אך טנק מה' 1 נשאר בשחה מבלי שניתן היה לחילו. הם לא היו אתנו בקשר ושלחנו את טנק מ"מ 2, שהיה בקרבתם, לבדוק מה קורה שם. טנק 2 נפגע, ה-מ"מ נפגע ופונה עם הטנק שלו. נותרנו 3 טנקים: מ"פ, סמ"פ, 2 ב'. טנק גוסף 2 א' היה יותר באחור. ניסינו לשפר קצת צפונה לכוכן ילו שם זיהינו כוחות אויב. מתחנו עליהם באש וחפסנו עדות אש על רטמות אחוריות שלנו. הפתמי עדות על אחת הרטמות ופחחו עלי באש מאחוריו הרטמה עם בזוקות ומקלעים. לאחר מכן, בעח תפיסת עדות, מתחנו באש מקלעים בכדי לנטרלים מתחילה באש עליינו. כוחות חי"ר מצרים אגפו את אוצר עדותינו מפוזן ונעו מזרחה.

בכל מקרה שהחלפנו עמדות נוראה علينا אש טילתי נ"ט ובזוקות שטיבנה אותנו מואוד. החלפנו ושרנו עדות בנסיבות בכדי לא להיפגע. בזורה צו ניהנו אש עם האזיב עד רוח החסיכה ועם חשיכה נענו כ-4 ק"מ מזרח ומכנסנו לחניון לילה עם 4 טנקים : מ"פ, סמ"פ, 2 א' ו-2 ב' .
בכל אותו שלב לא היו גדרים בפלוגה.

תאור מ"פ ז' / 184 (סרגן י"ש אל ניצן)

הפלוגה מנתה 9 טנקים ובנוסף לכך 3 טנקים הוקזו ל-חפ"ק החטבי ול-חפ"ק הגודדי ונסע נוסף היה בלתי תקין. בחאריך 6 אוק' 73, שהה הפלוגה בתעוז נוזל בכוננות מיידית לחזזה, כאשר כל חזוז ארוז וקשור ע"ג הטנקים.

בשעה 1330 לערך ניחנה הפקודה לשובך יוניס והഫוצה החלה כאשר אחדרוני החיללים נעו לטנקים. כולם נכנסו מיד לטנקים והחלנו מיד בתנועה, מבלי שהיו לנו נפגעים מההנחה הארטילירית הראשונה. בהתאם לתוכנית הבסיסית, הפלוגה היתה אמורה להפצל ל-2 כוחות משנה. כוח אחד בפיקודי הכלול 2 מ"ח טנקים, נע לגזרת פורקן וכוח שני של מ"ח טנקים בפיקוד ה-סמ"פ נע לגזרת מצד'. חור התנועה החבררי לי כי יש אי הבנה בנושא פיזול הפלוגה ל-2 הכוחות. עמי נעו מ"מים 1 (סב"מ צבי שמעוני) ו-2 (סב"מ אלון אילית) בלבד. קראתי לבורים להצראף אליו ובהגיינו לאייזור פורקן הצראף אלינו טנק בור מ"מ 1 ואז התמקמנו עם 4 טנקים וכוח ה-סמ"פ 5 טנקים. מספר דקות מאוחר יותר הצראף אלינו טנק ה-טג"ד.

התוכנית הבסיסית שלי הינה לסייע למוצע פורקן, לאור הדוחים של המוצע שעולים עליו, על בסיס המרגולות הקיימות. כשהגענו, בעבר כ-20 דקות, לזומת מליסמן - לבסיקון נתקלנו בכוחות חי"ר של האויב. בשחנה נראו מאות חיילי חי"ר. מחחנו עליהם באש תוחחים ומקלעים. שחתה את מ"מ 1 לחפוס עמדה בסගול 262, בהתאם להוראות ה-מ"ט, כדי לשלוט על מרחב מזח - פורקן חור כדי התנועה לעמדה נפצע טנק מ"מ 1 ע"י טיל נ"ט שנורה מאייזור נזם ז' ונדלק מיד.

אשריאתי את ירי טילי ה-ג"ט הבנתי שזה אמצעי נ"ט וחדתי מלהתעורר עליו, אלא תפסנו עמדתו ופתחנו באש מרחוק. התמקמנו בעמדות בסගול 237 כאשר טנק ה-טג"ד היה עמכו. ירינו עם חיל מטנקים על ה-חי"ר וחלק על רטמות האויב ב-גדמ"ע. בשלב מאוחר יותר עזב אותו טנק ה-טג"ד ונותרנו במקום עם 3 טנקים. טנק אחד נע לעבר טנק מ"מ 1 כדי לבדוק מה מתרחש שם ו-2 הטנקים הנותרים ירינו לעבר האויב הרוב שהיה בשחנה. ירינו כמות גדולה מואוד של אש על כוחות ה-חי"ר. זו הייתה אש חוףת, אך זה לא הועיל הם החצמו ורבו. בשעה 1600 לערך נפצע הפלוגה של אגף נפצעתי, נטהנו את הטנק ותפסנו עמדה עם מקלע ליד הטנק. הטנק נדלק ואנו שהינו במקום עד שעה 1800 לערך. בשעה זו הגיעו קמ"ץ חט' 14 (סגן פנהם בר) שנשלח ע"י ה-מ"ט לחילץ אותו נציגו אותו. בשעה זו הגיעו גם הפלוגה שבאה להחליף אותו.

לאחר מכון שמעתי בראשות הקשר 2 טנקים שהגיעו אליו טנק 1 א' (סמל בני מair) וטנק 1 ב' (סמל ר' יצחק שאקי), חפסחוי פיקוד על טנק 1 א' וטנק 1 ב' חמשי-פיגזים מוחר הטנק שלוי. הורתי לסתל בני מair לקחת את האצוות המקוררי שלו, החוחנן (סתל יעקב ירוזון) הטען קשר (רב"ט מרטיין קרע) והנהג (סתל צבי יעקובי) והקח"ק (סגן דוד ציפרין) ולעלות על נגמ"ש של פל' י' שנקרוא 5 ה', בפיקודו של סגן יורם לזרר. עם אור אחרוזן קבלנו הוראה לנעו בחזרה לעבר מזוז מצדד עם 2 הטנקים וה-נגמ"ש. לקראת החזוזה קבלתי הוראה כי אני מחובבר בכוח של מה', טנקים (3) בפיקודו של סמ"פ ו' 79 (סגן גביה גרשון טפלין). בצענו חבירה ונענו לעבר מצדד עם 5 טנקים ו-נגמ"ש. בדרך לא נתקלנו בכל החנוגדות אויב והגענו לאיזור מזמר. החמוקמן באיזור סגול 113 ואבחנו את האיזור, חור כדי קשר מהמיד עם מזוז מצדד.

חאדור מ"פ י' / 184 (סרגן שלמה לוין)

בחדרין 6 אוק' 73, בבוקר, התקשר אליו ה-מג"ד והורה לי להיות מכון החל בשעה 1700 לשובך יונאים ז"א לפניו את חועז טלוויזיה, שלוו אמורה היה להכנס פל' טנקים, ולנווע עבר טסה. הודיענו על כך לפולובה ובוצעו הרכבות בהתאם לתרגולות שהיתה ברורה. לפחות, בשעה 1200 לערך, התקשר אליו ה-מג"ד והורה לי להודיע לתחפויות הנידונו על קו החעה לנעו למזוזים וליצור קשר טלפוןני. לאחר מכן התקשר אליו ה-מג"ד שנייה והורה לי להוציא צין עם רכב על ציר לבסיקון שיתדרך את התחפויות באופן אישי ויודיעו להן ב-ע"פ להתקפל. סגן עודד שמואלי יצא והוא הספיק להודיע ל-2 צפיפות 215 ג' ו-215 ד' ואז נפתחה המלחמה.

ה-מג"ד הורה לי לפניו את טלוויזיה. היו ברשותי 5 נגמ"שים ובקשה רכב נסוך לפינוי. העמסנו את בונקר החמוש על נגמ"ש אחד ו-ח"ח על נגמ"ש שני שבו מאויישים במפקד ונגב בלבד. את יתרת ה-נגמ"שים איסינו בחיללים ושלחנו אותו ל-מפ"ד בטסה. בדרך תנוועם לטסה חלפו מועליהם מטוסי אויב שנעו לטסה. הם המשיכו בתנועה לעבר טסה והורתי להם להחמקם כ-2 ק"מ ממחנה טסה, בכדי שלא יפגעו. כעבור כ- $\frac{1}{2}$ שעה מפחיתה האש הגיע נגמ"ש 215 ג' שצלה להגיע חור כדי ההפוצה לחועז טלוויזיה. הוא נצמד לחועז ואנשיו נכנסו פנימה. עקב ההפוצה הכבידה. בשעה 1430 לערך, שמעתי בראש הקשר אה סמ"פ ז' (סרגן אהרון פלר) שרווח כי יש לו הרבה פצועים והוא אינו יודע מה לעשות אותם, לאחר ואנחנו לא עשינו שום דבר הודיעו לו כי אנו נסיעו לו בנווא. לקחתי את ה-נגמ"ש שהגיע מהחמציה 215 ג' עם 2 חובשים ונענו לעבר הטנק שהיה כ-1 ק"מ מערבית לטלוויזיה. על הטנק שכבו 4 פצועים קשה, אחד מהם היה סמל ברמי ילין, פינינו אותו ל-נגמ"ש והחובשים טפלו בהם. נענו לעבר ה-חאג"ד בעכבים ושמעתי בראש הרדיו את הסמ"פ (סגן יוסוף הכהן) מדווח כי גדר חיר' מצרי תוקף את טלוויזיה. בטלוויזיה לא נותר אף נגמ"ש אלא רק כ-30 חיילים עם נשק אישי בלבד. החלכתה באם לחזור לטלוויזיה או שלפנזה את הפצועים והחלפתם לפני חיללה את הפצועים. חור כדי חנוועchi ל-חאג"ד הוריתי למ"מ 3 (סגן יורם ברין) שפיקד על 5 ה-נגמ"שים שננו לטסה לפרק את הציר ולבנו חזרה לעבר טלוויזיה. פיניחי את הפצועים ל-חאג"ד בעכבים ומיד חזרתי חזרה לטלוויזיה.

בדקתי היכן ממוקם האויב ונאמר לי כי האויב תוקף מכובן צפון וצפון-מערב. נעהו לעבר האויב

חאדור סמ"פ ז" 184 (סגן אהרון פלד)

בחודש יוני 1330 לערך, נאמר לי לצאת עם הכוח של שכלל אח מה"ג, בהחאה לפק"ל, לחניון באוצר עכבייש 52 וה-מ"פ (סגן ישראלי ניצן) אמרו היה לנו עס יצרת הפלוגה לשימושו. בשעה 1400, לערך, נשמע ה"יבבן" וביד בבד התחלת הפגזה ארטילירית על החוויז נורצל. החלנו בחנוועה כאשר אחורי הטנק שלו נע טנק 3 א' (סמל יעקב אדם) וטנק 3 ב' (סמל לילין כרמי). צוות טנק מ"מ 3 (סגן ישראלי קפלן) איש את המהסום בצוות טיסמן – פוטון, אך שהוא לקח איס צוות אחד ונע עימיו למיחסים כדי לאסוף את צוותו. ההפגזה הייתה כבידה מאוד. ראייתי כי ציר פוטון וגם איזור חוויזה מופגזים באורה מסיבית וכן עקפיו את חוויזה טלזיה ממזקה והגעתי לצומת טרטור – עכבייש עם הטנקים 3 א' ו-3 ב'. הקבלה הודיעה ממוקז מצמד שעולים עליהם וקבלו הוראה לנעו לכובן ~~לעוז~~ מצד וטסייע לו. בשעה 1515 לערך החלנו לנעו מערבה ונתקלנו בכוח אויב בסדר גודל של מעליה מפלוגה, באיזור צומת טרטור – לבסיקון. הסתעדנו עליהם עם אש חזקה ומקלעים והשמדנו אותם, פרט אלה מביניהם שנמלטו מערבה. פתחו ראייתי הבקים בלתי ברורים, הפניתי את הרשא לעבר טנק 3 ב', והבחןתי שהוא נפגע, ה-מ"ק התעופף החוצה וכל הצוות ~~קוץ החוצה~~ חפסנו עדות במקום והתרתתי את 3 א' מפני הטילים. חלצנו את הצוות של טנק 3 ב' ~~XXXX~~ שמחוכם 2 היו פצועים קשה ה-מ"ק (סמל לילין כרמי) וטהען קשור (סמל אלי זיתונה) והיתה בעיטה לפניו חסום ע"ג הטנק. היה צורך לפנו חסום מיידית. במקביל הגיע מ"מ 3 לעמדה באוצר מצמד. לחותה בטנק שלי הייתה חילה טכנית ולא ניתן לירוח בו. הודיעתי לו שאני שולח אליו את 3 א' ואני נעמ' עבר חוויזה טלזיה כדי לפניו את הנפצעים. בדרבי לטלזיה נפצעתי פ"י טיל נ"ט בחמסרו והצלחתי להגיע עד 200 – 300 מ' מדרום לטלזיה. ראיתי לאחד ה-גמ"שים של משנה יניב שהיה בטלזיה. הגיע גמ"ש שבו היה כבר פצוע אחד והודיעתי לו לפניו את הפצועים לגודו. במקביל נפגע טנק 3 א' ונוקט לו הקשור, אך שה-מ"ק כובן את הנג'ג ע"י אנטנה. הודיעתי ל-מ"מ 3 מזודה לעברי עם טנק 3 א'. בניתוח הגיע אליו טנק 3 א'. ל-מ"ק לא היה קשר טוב לנגב, הטנק נעצר בעמדה גבוהה, נפגע ע"י טיל נ"ט, נדלק מיד והזווית נחלץ ~~XXXX~~ מהר פרט לפצוע קשה אחד (רב"ט דוד זהה דוד) שנפטר לאחר מכון-ב-בי"ח. ראיתי ל-מ"פ י" (סגן שלמה לוין) ובקשתי שיסייע לי בחילוץ הפצועים. מ"פ י' הגיע עם גמ"ש וחילץ את 4 הפצועים.

הגיעו הודיעו ממשנה יניב כי הוא מזודה כוח חי"ר בגודל כחטיבה כ-3 ק"מ מטלזיה הנע רגלי'ח. הטנק שלי היה לא חזין ולא יכולתי לעזר לו. החארגן כוח של יניב עם 2 טנקים, טנק מ"מ 3 (סגן ישראלי קפלן) וטנק גוסף שלא זיהיתי אותו ו-6 גמ"שים שעלו על ה-חי"ר הזה. טנק מ"מ 3 נפגע ע"י מרנו"ט ר.פ.ג, באיזוד תחנה הנגב, והתפנה לעבר המהסום בצוות טיסמן – פוטון. נחג הטנק (רב"ט מיכאל חמרי) נפגע ונחרב. ה-מ"מ נכנס תחנה הנגב, והתווכח (רב"ט יורם שץ) הועלה על ידי תחא המפקד ואוז הטנק נפגע פעמי נספה והתווכח נפגע ולאחר מכן נפטר ב-בי"ח. ה-מ"מ המשיך בנהיגת הטנק עד טסה.

והגעתו לשם ראשון. זיהיתי קבוצות קבוצות של אויב מוסווים היבט. יריחי עליהם במקלע 0.5 ו-מ"ג והם ירו علينا בנסק נ"ט. 5 ה-נגמ"שים התחלו להגיע אליו וכשהצטברו 3 נגמ"שים פתחנו עליהם באש רצינית. האויב נטוג קצח כ-20-50 מ' תוך כדי ירי בזוקות. יותר מאוחר הגיע אלינו טנק עם מ"כ מהפלוגה בשם שוקי אתרוג, והגיעו, בנוסף, 3 נגמ"שים נוספים מהפלוגה. הסתערנו על האויב הקדמוני, ירינו עליו [REDACTED] בשלב זה נפגעו ה-נגמ"ש בפיקודו של סג"ם עוזד שמואלי, האנשים נחלצו מה-נגמ"ש ועלו ל-נגמ"ש שלו. ברשות הקדר שמעתי כי נגמ"ש בפיקודו של סמ"ר יצחק וסרמן ניחל באובי, מפקדו ו-2 חיילים נוספים (רב"ט שלב אבישי ו-רב"ט חנוך פינשטיין) נהרגו. [REDACTED] [REDACTED] הנהג התאושש, נע בכוחות עצמו לטסה ופינה את הנפגעים. כעבור מספר דקות נפגעו ה-נגמ"ש שלו, בתחילת היה נדמה לי שהוא נדלק, נפצעו ממנו, אך העשן פסק וחרנו אליו. המשכנו להדרוף את האויב והדרנו אותו למרחק של 200 מ' מהגדרות עד מרחק של כ-1 ק"מ הם רצו אחורה ואז ירדה החשיכה. נענו לעבר טליזיה לשם התארגנות עם 3 ה-נגמ"שים. בטליזיה נפלה علينا מכח אש כבדה של קטיושות משך 5 דקות והוא לנו מספר פצועים קל. קיבלנו הוראה מה-מג"ד לנטוש את התעווז ולנוע לטסה. העסנו את כל האנשים ע"ג ה-נגמ"שים ונענו על ציר עכבי שטסה. הגיעו לבודד והתארגנו במקום.

תאור מפקד צפיפות 215 ב' (סמל שוקי אתרוג)

בחאריך 6 אוק' 73, בשעה 1100 - 1200 לערך, הגיעו מולנו כ-20 תוחמי נ"ט או שדה בקוטר 70 - 80 מ"מ. יותר מאוחר ראננו 2 כלי צילחה. בשעה 1330 לערך, לבשו החילאים המצריים חגורות האזהה או אפודי מגן. בשעה 1340 התקשר איתי סג"ם עוזד שמואלי ואמר לי שנפגש בשעה 1400 בזען (אח"כ הוא אמר לי שהוא רצה להוראות לי להתקפל בשעה 1600 ל-ת.א.ט. בנזול ע"פ חכנו שערכ יונינת). בשעה 1350 החילה הפגזה כבודה על ציר טליסמן ובכל השתח שמסביב. דלגנו מיד לעמדת צפיפות באזורי נזול, לא ראננו כל אויב אלא רק הפגזה ארטילרית. בשעה 1600 - 1615 שמענו ברשות הקדר כי חוקפים את חעוז טליזיה. הם הודיעו ברשות הקדר כי הם רואים כ-200 חיילי חי"ר מתקרבים לעברם. סג"ם עוזד היה על ה-נגמ"ש והמחלנו לנסוע לכובען טליזיה. מולנו בא טנק שה-מ"ם שלו נהרג, התוחנן נפצע קשה ויחרת שני אנשי הצוות נפצעו ביגוני וקל. עלייתו על הטנק ונענו עם ה-נגמ"ש והטנק לעבר טליזיה שם פגשנו 3 נגמ"שים אחרים בפיקוד מ"פ י' (סגן שלמה לוין) וטנק ותקפנו יחד את האויב באיזור טליזיה.

תאור מפקד חצפיה 215 ג' (סמל שון רחמים)

בתריך 6 אוק' 73, הינה החצפיה ממוקמת ב-ק"מ 89. לא ראיינו כל פעילות מצרים מיוחדת עד שעת הזרמים. סג"ם עוזד שמואלי התקשר אליו, הורה לי להשאיר חצפיה קרקעית ולנווע עם ה-נגמ"ש לעבר ציר לכיסיקון. בעוד אナンנו מארגנים הורה לי סג"ם עוזד לקפל לגמרי את החצפיה ולהגיע אליו. נעה לעברו, הוא עדכן אותו כי הכוונות גבוהה מאוד, והורה לי לנועו למצוד ע"מ לקבל במקום, טלפונית, פרטיהם מה-ח"ל, אך אם תפתח מלחמה עלי לנועו לטלוויזיה. נעה לאורך ציר לכיסיקון לכונן דרום ובהגיעינו לאזור "החוות הסינית" הראה לי אחד החיללים "נפילות" של פגדים ו-אח"כ ראיינו 5-6 מסויים סוחוי ופחנו עליהם באש. המדרים רכזו אש ארטילריה כבדה מאוד על מבני "החוות הסינית" וטלוויזיה. ניטהי "לחזור" לעבר טלוויזיה אך הפגזה באיזור הינה כבדה מאוד ולבן נעה דרומה עד ציר עכבייש ומשם נעה לטלוויזיה.

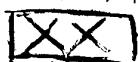
תאור מפקד חצפיה 215 ד' (סמל אס"ד זגוררי)

בתריך 6 אוק' 73, הבינו בפעילותם בלתי שגרית של האויב. ע"ג חלק מהרממות המצריות עמדו קבוצות של חיילים, ללא חגור ונסק, בכמות שלא נראה בעבר, אם כי פה ושם נופפו בידיהם לשולות.

בשעה 1230 קרא לי החייל הצופה ואמר לי "בוארה יש חכונה מיוחדת". ראייתי רשות הסואנה עם כלים בלתי מזוהים מלחמתה. הורתי לו להמשיך לצפה ואולי אח"כ יחבר המצב. בשעה 1330 לעור, ראייתי חיילים נכנסים לרשות הסואנה ואז הבחנתי בצריח טנק והבינותי שאלה הם טנקים. הם החלו להסיר את רשות הסואנה ודוחתי על כך לח"ל. במקביל התקשר אליו סג"ם עוזד שמואלי, הורה לי להפגש עימו על ציר לכיסיקון ושם הוא אמר לי כי יש מכב מלחמה ובשעה 1600 לקלף את החצפיה ולנווע למצוד. חזרתי לעמדת החצפיה ובדרכו התקשר אליו ה-מ"פ (סגן שלמה לוין) והורה לי כי מה שנאמר לבצע בשעה 1600 יש לבצע מיד. בהגיעי לעמדת החצפיה ראייתי כי הקנים של הטנקים מופנים אליו. הורדתי את ה-נגמ"ש למדרון אחורי, אספנו את הציוד ונסענו לעבר מעוז מצמד. בדרך אספנו 2 קציני הנגדה ובדוקו שנכנסו למעוז עברו מסויים והתחילה ההפגזה. העמננו את ה-נגמ"ש בפח המעווז עם החזית לפני חז.

תאור מ"מ סמל מעוז חזיון (סמל פנחס טטרולביבץ) וחובש המעווז (יהודה רביבב)

בתריך 6 אוק' 73 בשעות הזרמים, כ-5 דקות לפני פרוץ המלחמה, קיבלנו הורה על "כווננות ספיגה". התארגו בהתאם וכשהמלחמה החחילה האנשים היו בונגקרים חגורים עם אפודים מגן, חמושים וחבשו בובע פלה. חיילי החצפיה במעוז המדויל חזיון א', קופלו בשעה 1330 לעיר והם הגיעו למעוז חזיון ב' לפני הפתיחה באש. בשעה 1330 לעיר, הגיע רופא (ד"ר אבי אורדי) והכינו את ה-חאג"ד. מפקד המעווז (סגן אחירם (רמי) ברעלוי) היה בעמדה בחוץ, ירה ב-מ"ג לעבר חעלת סואץ ועדכן אותו שהטבעי 4 טירוח של האויב ועם שור ההפגזה נכנס סמל המעווז הראשוני (סמ"ר דביקו מאיר) והורה לאנשים לצאת לעמדות. מפקד המעווז נפצע קשה, כבר בתחילה ההפגזה

וهو ההפנה ל-תאג"ד במעוז. מפקד המעוז מסר לקצין השני (סגן יצחק מאור) את הפיקוד על המעוז והוא שיב בובונקר ה-תאג"ד בהכרה ועובד את האנשיים בקשר. המצדדים תקפו רגילה את המעוז כשבה מפוץ האש (ברשות הקשר קיימים דוחות על לחימה בתוך המעוז בשעה 1429). סמל המעוז (סמ"ר מאיר דביקו) נפגע פגיעה ישירה ליד השער ונ נהרג. משך היום קיבלנו סיוע ארטילרי ואויררי שסייעו למעוז והאריך את כושר עמידתו.

חאדור מפקד געוז פורקן (רס"ג מאיר וייזל)

בחאדור 6 אוק' 73, בשעה 1330 לערך, הודיע לי מג"ד 184 (רס"ג שאול שלו) על "כוננות ספיגה" וחדרו אותו בנושא. הנחיתי את הס-ס"פ והחדרנו בהתאם, כאשר אני עליתי לעמדת הפיקוד. בשעה 1340 לערך, היה המעוז עדור ב"כוננות ספיגה". בשעה 1350 לערך, נפתחה הפגזה רצינית. באיזור מצט ראייתי הרבה מאד חיליל ח"ר של האויב חוצים וצולחים את חעלת סואץ. מהרמאפה שמל המעוז והמנזאות מדרום ל-ביב"ח נפתחה על המעוז אם מטען מצרי שירה לעבר עמדותינו. כוח הח"ר המצרי החפרש בשטח והגיע עד טווח של כ-500 מ' מצפון למעוז. יידינו אש במרמה לעבר "ש"י 1 ומשם צפונה עד איזור הצליחה. בשעה 1440 החhil האויב להקוף אותנו מצפון, עם כ-50 חייל, והגיע עד הגדר. פחחנו עליהם באש נק"ל וסיווע ארטילרי והדרפנו אותם, עם חסיכה הופגנו בצורה כבדה מאוד ולאחר מכן האויב טווה מספר מטרות נוספות באיזור.

חאדור מפקד מעוז מצמד (סגן גدعון גור)

בחאדור 6 אוק' 73, בשעה 1330 לערך, הודיעו לי על "כוננות ספיגה". החילילים החדרנו בהתאם לחרגולות ואני עליתי לעמדת התצפית. לא ראייתי כל תכונה מיוחדת בצד המצרי. ב-2 עמדות חצפיה מצריות עמדו צופים ואפלו פלחים ערביים עבדו את השטה. בעבור מספר דקות שמעתי שריקות בדורים, החלה הפגזה כבדה, זיהיתי 5-6 מטוסי מיג חולפים בטיסה נמוכה מעל צפון האגם המר הגדול ודוחתי על כך לבבוז. חוללית התצפית במעוז מצמד ב' התקשרה אליו, ושאלה מה לעשוה. הסברתי להם כי ברגע שהاش ח幡ש אשלח להבאים. במעוז מצמד ב', לא היה מחסה וההפגזה סיינה אותם. הם החילו למכת רגילה לעבר מעוז מצמד א' ובדרך אסף אותם ה-זחל"ם והבאים למעוז מצמד ב'. הופגנו כל שעotta היום עד חסיכה.

תאור מפקד מעוז לקון (סגן גבי דהאן)

בחאריך 6 אוק' 73, כ-10 דקות לפני פרוץ המלחמה, הודיעו לי כי על המועוז להיבנש ל"כוננות ספינה". אנשי המועוז הוכנסו לבונקר היחיד שהיה במעוז עם חברו, נשק ואՓודו מגן. אני עלייתי לחצרית על פסגת המועוז לעבר מעוז מצמד. הבחנתנו ב-4 מטוסים של מועוז וגענו מזרחה. לאחר מכן חילתה הפגזה ע"י האויב, הפגזים נפלו מזרחה למעוז, מעבר לכביש לבסיקון. הבחנו בחילתי חי"ר רבים הצולחים את תעלת סואץ, מדרום למיצם, ונעים מזרחה, לפניו ערב הבחנו במסוקים שטסו מדרום בכיוון מזרח.

תאור מג"ד 52 (סא"ל עמנואל סקל)

בחאריך 6 אוק' 73, בשעה 1330 לערך, הייחי ב-מפח"ט 14 בטסה וקבעתי הוראה מה-מח"ט לבצע מידית את שובך יונגים מוקטן עם כל הפעולות הקשורות בכך. התקשרתי טלפונייה עם ה-סמכ"ד (רס"ג יוסף מיטר) והורתתי לו על ביצוע הפעולות בהתאם. נסחתי עם מ"פ הסיוור (סגן נחום שרף) לגדור וכשהגענו כ-5 ק"מ לפני צומת מב딜 – פוררת זיהינו 4 רבייעיות של מטוסי סוחוי עוברים בטיסה נמוכה ומפציצים אח סול' ההוק בג'ידי ואום חסיבה. רשות הקשר הייתה חסומה וה"יבבן" פעיל, אך שמעתי את ה-סמכ"ד מורה לפולוגות לעלוות לעמידות ולפתיחה באש. העתוי ל-ח"מ"ל במיללה, עודכני ע"י ה-סמכ"ד, יצאתו לנוכח וחברתי עם הח"ק הגודדי.

מצב הגדור בשעה 1500 לערך היה כדלקמן :-

א. פל' א' - לחמה באזרור הרמפות שמיצפון למעוז ניסן - מטרק. מה' נשלחה למעוז מסרק ("המצח").

ב. פל' ב' - לחמה באזרור הרמפות שבצומת עטיפה - לבסיקון. מה' 3 נשלחה לראס כודר.

ג. פל' ג' - לחמה באזרור סגולים 380, 381, 382. מה' 3 נשלחה למעוז בווצר.

באיזור לחימת פל' ב' שעימה הייחי, המצב היה כדלקמן. על הרמפות 376 א', 376 ו-352 היו כוחות חי"ר של האויב שפוח באש על הטנקים וטנק (2 א') בפיקודו של אוורי נודשטיין בכיר נפגע ובער. חיילי ה-חי"ר היו מוציאים ב-מרגנ"טים רבים ופוחו עלינו באש מאוזה קרוב. במקביל, כוחות חי"ר מצריים המשיכו לצלוח את התעלה באזרור מפצח. חוליה החצפית של המועוז המdoll מפצח א' נחלצה מזרחה והם החפנו לתעווז נואה. מפקד מעוז מפצח ג' (טב"ם רפאל אלדן) שאל אותו לגורל אנשי מפצח ב' ועניתי לו שבלב זה אינני יודע. מ"פ ב' (סגן חנוך סנדרוב) נפצע בשעה 1600 לערך והוא לא ענה לי בקשר מספר דקוט והעתרתי את הפיקוד ל-סמ"פ ב' (סגן אברהם גור). התרכזנו על הרמפות שבצומת עטיפה - לבסיקון וצפונה והשארנו מגע אש עם האויב. הודיעתי ל-סמכ"ד שישלה אליו את כל ה-פלס"ר מידית. ה-פלס"ר הגיעו עם 5 נגמ"שים בשעה 1630 לערך, וביצענו החקפה משולבת של פל' ב' וה-פלס"ר כאשר ה-פלס"ר איתני הסתערנו על הרמפות 343 ו-376 ואת פל' ב' בפיקוד ה-ט"מ שלחתי לרמפות הצפונית מתחום מגמה לשפר לעבר 342. חור כדי ההסתערות שלנו חילה בריחת של

חייבים מזרירים שדרקו את נשים וחגורות ונגוו מערבה בין רד' ומפץ' ג'. השתלטנו על הרמות ו-מ' ב' נע מהרמותה 342 א' לעבר רמה 342. חור כדי חנוועהו נגע הטנק שלו מטייל נ"א מאיזור עבר א' והוא נדלק. ה-ט' פ' דוחה לי כי ה-ט' פ' נגע והוא קיבל את הפיקוד. נותרנו עתה עם 2 טנקים בלבד, הטנק שלי וטנק סמ' ב'. המשכנו לשמר מגע עם האויב, במצב זה עד חשיכה ועם חשיכה בדקנו וויאנו שכל הנגעים מפונים. הכוונה שלי היה לבדוק מה המצב במעוז חמודול מפץ' ב'. שגרתי את ה-פלס"ר לקרה חשיכה, אל הכנסה שמול מפץ' ב'. כשהחhil להחשיך הוריתי ל-ט' פ' הסיור לנغو על הכביש למעוז מפץ' ב', ואת סמ' ב' החזרתי בחזרה. ט' פ' הסיור נסע קצח, דיווח לי כי נורית עליו אש רצינית של מרנ"סיט והוריתי לו לעזר ולהמ庭ן. הוא נכנס לחניון באיזור. החילה עליינו הפגזה נוראית וה-גמ"ש של מ' פ' הסיור נגע בצריח. מ"ק הקשר הפלוגתי (חזי) הקים איתי קשר, דיווח לי כי מ' פ' הסיור (סגן נחום שמר) ואנשיים נספחים נהרגו וביקש עזירה. היו קשיים בחילוץ, אך מ' 1 (סגן דני גונן) שהיה עוסוק בחילוץ, אישר אותו. השחתי ש-גמ"שים נספחים יפגע ע"י ארטילריה האויב והורית ל-סגן דני גונן לנغو למיטה, אך שנוריתו בלבד עם הטנק שלי. המצב בשטח היה שכוח ה-חי"ר של האויב שהיה ברמות הדרומיות ברוח, כאשר נותרו במקומות מסוימים מספר חיילים מבוהלים. מפקד מעוז מפץ' ג', דיווח לי שהמצב אצלם בסדר ולא תוקפים אותו.

התקשרתי עם ה-סמג"ד שהוא ב-חט"ק המיתלה והוא עדכן אותו במחרhash ביחס לזרות המשנה. פל' ג', בזירה שולחת במצב ובנסיבות הרבה נגמ"שים. במעוזים נייסן ומסרך שקט וב-פל' א' יש קצח צrhoות וקיימות עמה בעיות התקשרות. כמו"כ הוא עדכן אותו שיש כוחות בדרך אליוינו.

בשביתות שעה 1900 החקר אליו סמ"ט 401 והודיע לי כי פל' נגע בדרך אליו.

תאור מ' פ' ג' / 52 (סגן בועז עמר)

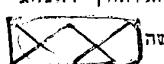
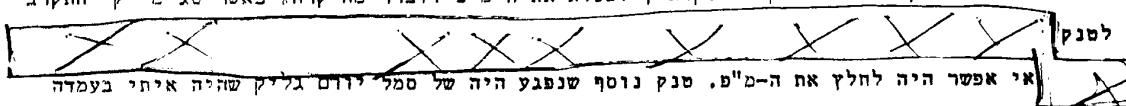
בשעה 6 אוק' 73, שעה 1345 לעיר, קבלתי הוראה מ-חט"ל הגבוד לצאת מיד לשובך יוננים. חכנתי חדריך לשעה 1400 ובकשתי אישור לבצע חיליה את החדריך. נאמר לי שהדריה לא מאושתת ויש לבצע מיד. ה"יבבן" החhil לפועל והורתי לפולגה לאצח לטנקים. השארתי הוראות ל-רט"פ לקפל את עמדת השער ולארבען אבטחה בטעוז עם יתרה האנשים שאינם אנשי צוות וביתח החימוש. חור כדי ריצה לטנקים החhilו ליפול באיזור החעווז פגזי ארטילריה בזרחה דיליה. נגענו לעבר העמדות תוך איסוף אנשי הצוות שהיו במחסום שעלה ציר פוררת כשמעלינו חלפו מטוסי אויב שטטו מזרחה. את מה' 3 (3 טנקים) בפיקוד יהושע דניינו שלחתי למעוז בווצר דרך ציר כדרוניקה ואני, סמ"ט, עם מה' 1 (3 טנקים) ו-מה' 2 (2 טנקים), נגענו לעבר ליטוף. את נגמ"ש ה-ש.כ. מיקמתי באיזור טגול 395. חפנסנו עדות בסගולים 380, 381 ו-382 כלפי מערב וירינו על מפרות אויב מזדמנות. לא היה אויב ממש ולכון הורתי לפולגה לחסוך במחסום. ירדה עליינו הפגזה ארט' דיליה. בינתים נגע ה-ט' פ' (סגן מרדכי מנדל) והוא התפנה לחעווז מצווה. קבלתי הורעה ממפקד מעוז ליטוף שעולים על מעוז ליטוף ב', ו-אח' ב' הוא אמר שעולים עליו. ניסיתי לדוחה אנשיים ולא זיהיתי כלום ואז ח-ט' החקר אליו בראשה הפלוגתי - גלבוע ואמר לי שבאים אין טנק אויב על הרמות מפול, אפסד להכנס פנימה. נגענו עם 3 טנקים בפיקוד קצינים: טנק מ' ג',

טנק מ"מ 1 (סג"מ צבי שמעוני) וטנק מ"מ 2 (סג"מ אוריה אגםון) פגימה. מ"מ 1 נע על ציר עומר עד מעוז ליטוף ב'. מ"מ 2 נסע על ציר הכניטה למעוז ליטוף א' וandi נעה על הכביש המחבר בין המועוזים ה-ג'ל. ירינו על כל ה-חי"ר שהסתובב שם כאשר בחיפוי, באיזור ציר רטבון, היו טנקים הגור 1 א', 1 ב' ו-2 ב' בעמדות האש. באחד הסיבובים דיווח לי מס'ק 1 ב' שיש מישר אחרי. הסתובבתי וראיתי חיל עם בגדים כחיש המונפץ בידים. נסעה אליו והשתבר שזה היה מ"ב מעוז ליטוף ב'. אסתה אותו לטנק וזרפתיו לצותה. יותר מאוחר זיהתי 3 נגמ"שים רוסיטים באיזור צומת לכסיון - עומר. וידאתי עם חם"ל הגדור באותו ה-ג'מ"שים של כוחותינו, נאמר לי שלא ואז יריתי על אחד מהם מטווח 50 מ'. מ"מ 2 השמיד את השני וטנק 1 ב' את השליishi מהעמדה. צפתי על האיזור והבחנתי באזילחה של נגמ"שים מצפון הנעים לציר פורה. לקחתי את כל הטנקים ונגענו במהירות להפומות עמדות בקו שבין לכסיון 299 ל-297, קלפי צפון. החלהנו להשמיד את ה-ג'מ"שים המצריים. בינהיים מפקד מעוז ליטוף דוח שעולים עליו. שלחתי את מ"מ 1 וטנק 1 ב' והורתי לו להשאר צמוד למעוז ליטוף ונשארתי עם 4 טנקים וירינו על ה-ג'מ"שים. טנק 1 א' נע לכווון מזרח. לא היה לו שידור ולא ידעתי מדווק הוא נע. הורייחי לנגב הטנק לעזר אוך לא היה כל חגובה. בחקיר שלא הר מכון הסתובב לי כי הטנק נפצע ע"י טיל ג"ט בצריח. ה-מ"ק (סמל אדריך ניגן) והחווחן (טר"ש רמי בץ) נהרגו והקשר נפצע לחלווטין. הנגב נהג את הטנק ובמקביל הטען קשר ניטה לבבות את האש אוך לא הצליח וייתר מאוחר הם נאלצו לנוטש את הטנק והתפנו רגליים עד מלטפה. מהחוצה קראו לי בקשר ודוחו לי שעולים עליהם. כיוון שהייתם במגע עם ה-ג'מ"שים אשרהי להם את הידיעה ולא יכולתי לסייע להם. הם קראו לי שנייה ודוחו לי וייתר מאוחר הסתובב לי כי ה-ס"ט שכוב פצוע בתעווד, ה-רס"ט אייש עמדת מקלע וירה לעבר האויב וטנק ה-ס"ט שאוייש ע"י ה-מ"ק השמיד טנק אויב ו-ג'מ"שים וכחוצה מהתקפת האויב נסלה. התקפת ה-ג'מ"שים שצלהו נבלמה, נגמ"שים רבים של האויב נפצעו ונראו חיליל חי"ר מתחרפים באיזור. ירו עלינו הרבה טילי נ"ט מה-ג'מ"שים ובמקביל ניטה צור נגמ"שים נוספים לנעו לאורך חוף האגם המר הקטן לעבר מעוז ליטוף. השמידה 3 נגמ"שים וטנקים נוספים המשיכו להשמיד נגמ"שים וטנקים וחנויות הסור נבלמה. מבז הפלוגה היה שניי עם עוד 2 טנקים (2 ו-2ב') היינו בזומת פורה - לכסיון, מ"מ' 3 הינה בבודר, מ"מ' 1 (1 ו-1ב') באיזור מעוז ליטוף, טנק ה-ס"ט היה בתעווד וטנק אחד (1 א') נעלם מזרחה. נותרנו ללא חימוש ורוחח על כר' לגדור. הגדור דוחה לי שאין כרגע תחמושת ועדכן אותו ש-גד' 46 בדרך לגזרתי. עם חסיכה, בשעה 1900 - 2000 לערך, הגיעו לאיזור גד' 46 ויצרתו חבירה עם ה-מ"ג'ד.

תאודר סמ"פ ב'/52 (סגן אברהם גור)

הפלוגה מנהה 12 טנקים, כולל טנק מ"ג'ד, ושתחה בתעווד נזוכה. בחריר 6 אוק' 73, שעה 1335 קיבלו הדראה מה-חט"ל לצאה לשוכן יונאים. החיללים רצו לטנקים שהיו מוכנים לתנועה מידית. ה-מ"פ (סגן חנוך סנדרוב) נחן תדריך למפקדים וסיכם ש-מ"ח' 1 בפיקוד חנוע עבר הרמפות שמצפון לציר עטיפה, מ"ח' 2 בפיקוד ה-מ"פ חנוע עבר הרמפות שמדרומים לציר עטיפה ו-מ"ח' 3 בפיקוד סג"מ אוריה שchter חנוע עם 2 טנקים, עבר ראש-סודר.

בשלב זה נשמע ה"גבען" והפלוגה החלה לנעו ולצאת מהתחועז. כאשר כל הפלוגה יצא מהחוצה ירדו 4 מטוסי טוחוי על הפלוגה. ביעף הראשון לא נפגע אף אחד, ביעף השני נפגע גמ"ש ה-ש.כ. ע"י רסיס שפצע ב-גמ"ע. סמל החוליה הטכנית נפגע וחושמלאי נקע את רגלו. האנדים פונו לתחועז וקיבלו טיפול רפואי מהחובש. הפלוגה המשיכה בתנועה לעבר הקו, כאשר היה ברור לכולם שנפתחה המלחמה. ה-מ"פ נתן פקודה מקדימה ואישר לפוחז באש. בוטל נושא הכנסה לחניון הרים ונענו לעמדות כמתוכנן משני צידי ציר עטיפה. כאשר הפלוגה הגיעה לאיזור הרמפה הרוחקית, נפתחה אש של ציידי טנקים מהרמפה 376, 343, 376 ו-376 א' על הכוח שבפיקודו של ה-מ"פ והסתעק של סמ"ר אורן בורשטיין נפגע. באיזור האפוגוי שבגדת לא היה אויב ותפסנו עמדות על הרמפות 374 ו-374 א'. בשעה 1430 Uhr, נפגע ה-מ"פ עדכון אותו ומסר לי את הפיקוד. קיימת בדיקת קשר כדי לוודא שכולם נוכחים והיה חסר טנק 2 ב' בפיקודו של סג"ם איתן בן-גיטס ולאחר מכן התברר שנסע לבונן צפונה, אייב את הפלוגה והגיע עד מצויה והתנק של אורן בורשטיין שהשלב זה לא היה ברור מה קרה לו. בעבור 5 דקוטה ה-מ"פ החauss, לקח את הפיקוד חזרה לידי והחל לנעו עם הכוח שלו לבונן צפונה. ה-מ"פ התקשר אליו וביקש שאשלא אליו טנק שיסייע לו בלחימה כבגד ציידי הטנקים ובנוסף לכך לבדוק מה קרה לצוות של אורן בורשטיין. הטנק שנשלח היה של סג"ם חגיא אלמגור. כדי זה נפגע באיזור הרמפה 376. ה-מ"מ, החוח奸 והטען-קשי גפזעי. הנגב יציר קשר אליו וקיבל מנגני הוראה להחפנות לתועוז נזча. הטנק הגיע לחוץ נזча, החוח奸 נקבע כחיל וה-מ"מ והטען-קשר פונו ב-גמ"ע ל-תאג"ד. בדרך ל-תאג"ד נפטר הטען-קשר וה-מ"מ פועה במסוק מה-תאג"ד. הלחימה באיזור נמasca, ה-מ"ד הביע לאיזור הרמפה 1450 והצטרכף לחימה. עתדי דרום, נתקלתי ברמפה 352 א' (בתוכו צומת עטיפה - לבסיקון) בחולית מרוג"ט שמאחוריו ותוך הסתבר שהצליחה לפגוע לי בחוח奸, השמדתי אותו בפצע מעיך וחזרנו חזרה לאיזור הרמפות הצפוניות 342 א' ו-374 א'.

ה-מ"פ נע צפונה ובאייזור עטיפה ע"י טיל נ"ט מאיזור הרמפה שמעבר הים המערבי של התעללה ונחרג. הוא נפל לחוף הזריח ואני שנמאתתי כ-100 מ' ממנה חשתי לעוזרת. החוח奸 והנגב הצלicho להיחלץ מהטנק, פינתי אותו בטנק שלו. החוח奸 (נסים קמחי) היה פצוע קשה טיפלתי בהם על אריח הטנק ובלבב זה נתקלתי בחולית מרוג"ט ממוקב לנו וגחמי הוראה לטנק של סג"ם יקי מושקוביץ' פונגא את ה-מ"פ ולברר מה קרה. מאשר סג"ם יקי התקרב לטנק

אי אפשר היה לחlez את ה-מ"פ. טנק נוטף שנפגע היה של סמל ג'וזם גליק שהיה איתי בעמדה באיזור הרמפה 374. הטנק נפגע ע"י טיל מרמפה מצרי מ עבר לתעללה. ה-קט"ק נחרג במקומות. רצתי כ-50 מטר מהטנק שלו, בדקתי לו את הדופק והוא היה ללא דופק. הטען-קשר נפצע קשה אך הנגב היה בריא. חדרתתי את הנגב כייד לחחלץ והוא נע לעבר נזча, אך בשלב מאוחר יותר, הטען-קשר נפטר. החוח奸 והנגב המשיכו לאחר מכן להילחם באותו טנק. בוחילת הלחימה בקשתי סיוע ארטילרי לעבר האויב. ה-קט"ק שהיה על טנק מ"מ 2 נפצע ופונה לבוננה והרשמת הגדודית הינה חסומה. כיוון שלא יכולתי לתקן את האש הורתי לסוללה לירות אש בלתי מבוקרת. הפנייה הרפואי בזעב במלחמות. כל נפגע פונגה מיד ל-תאג"ד ולא היו כל שהיות בפיגוי.

בשנה 1515, לערך, הגיעו אלינו חיללי מפץ א', שנעו מהמעוז מזרחה. המזרדים הגיעו אליהם, הם ירו על האויב במקלע מא"ג, ניצלו את השהות ונסבו מזרחה. בתחילת, לא היה ברור מי הם וירינו עליהם ב-טנק". הם סימנו לנו בחולצות וכשהתגנו בהם ככוחותינו הוריחי לפולוגה לא לירוח עליהם. הם הגיעו לטנק של ברמפה 374, תדרתי אותם והם המשיכו לנו עבר חועז נוצה והגיעו לשם בראים ושלמים ושם התפנו למיחלה.

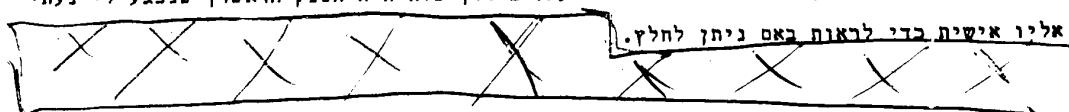
בשנה 1630 לערך, נותרו מספר חיללי חי"ר מצדים בשטח שחודרו בין המודדים מפץ א' ו-ב'. עם דמדומים ארבעה-המג"ד הסתערות של פל' הסיור ו-פל' ב', ונקנו את האיזור מכוחות חי"ר של האויב וניצחן היה לחברו למזדי מפץ. במפץ ג', שבו היו מרכזים הלוחמים לא היו נפגעים, אך שלא היה צריך לבצע החבירה. בגמר ההתקפה מצב הפולוגה היה כדלקמן: טנק ה-מ"פ נפגע, דלק ונשאר בשטח, הטנק שלי היה תקין, טנק מ"מ 1 ו-1 ב' היו תקינים, טנק 1 א' נלקח ע"י ה-מג"ד לאחר הפגועתו של טנק ה-מג"ד, טנק ה-מג"ד (3 א') חולץ יותר מאוחר מהטחט, טנק 2 ב' היה תקין, טנק 2 א' של סמ"ר אורן בורשטיין נפגע ועלה בהלבות, טנק 3 ו-3 ב' היו בראש-טורדר.

בשעות החשיכה הופגנו ע"י ארטילריה האויב שפלה אלינו במדוייק. חלצנו את הטנקים הפגועים, ארבענו ונקנו את הטנקים הנחוצים לתיקון. משך הלחימה באותו יום היו לנו 11 חללים ו-3 פצועים, כולל ה-קח"ק.

תאודר מ"פ א' 52/ (סגן דוד קומלר)

הפולוגה מנתה 10 טנקים חמושים ומצוודים ועוד טנק אחד בלתי מאויש ולא חמוש. בחריין 6 אוקטובר 1345 לערך, החיליל "יבבן" פעול. הוא פעל שלא לפני החרגולות ובଘלה לא החייכנו זהה. מיד קיבלנו הוראה לצאת לשובך יוננים. כל הצוותים הגיעו ברכזה לטנקים, היתה הקמת קשר פלוגתי ובסlab זה נראו מטוסי מיג 17 היורדים על הח邹 צידר. הטנקים היו מכונסים במשתת הטיפולים לפני שהספקנו לצאת אותם לפרישה. המטוסים בצעו 2-1 2 פעמים ללא כל חואאות, הם לא הגיעו באך טנק. בפחח הח邹 היו 2 מיכלים נתיקים של מטוסים ששימשו לקישוט והם התקדמו עליהם מחשש שלא טילים. הוריחי לפחות באש ולהחפוץ וזה בוצע. ממצב זה קיבלנו הוראה לנו על מדות ע"ג הרמפות ולפתח באש. פענו לפני החרגולות שתורגלה רבות בעבר והיתה ידועה לכלם. שלחתי את מה' 2 (2 טנקים) בפיקוד סגן דוד כהן למעוז מסרך ("המצח") ה-סמ"פ (סגן ישראלי קרני-אל) ו-מה' 3 בפיקוד סגן ארץ לבנון לאיזור הרמפות שמצפון מזרח למעוז ניסן ("הכפר") ושיתפם את הרמפות ג' - ז' ו-מה' 1 בפיקוד סגן דמי דורון לעבר הרמפה איזור סగול 482 ("רמפה פינקו"). נענו על ציר פזרן מחשש להתקפות מטוסים נוספת, הוריחי להתפצל ושביל אחד יתגורר לכוכן המקום שם הוא מתוכנן לחפות עדות. כשהגענו לאיזור פזרן 75 החילה לנחות עליינו הפגזה ארטילרית. הוריחי להתפזר יותר והשכנו בתנוחה. את "רמפה פינקו" חפסנו ללא כל בעיות ולא היה עלייה כל אויב. מה' 3 דיווחה כי ע"ג הרמפות ו' ו-ז' שבגדת הרים ח"ר מזרי לכוכן מזרח. אני עם מה' 3 נלחמנו ב-ח'יר, אך ראייתי שהחרגולות הידועה של הסתערות ולהחימה ב-ח'יר איננה ישימה בפרק זה כיון שהליך מה-ח'יר היה מעבר לרמפה פרום ח'יר

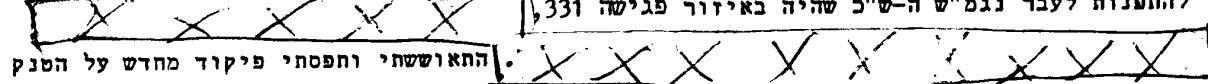
לתחפות עמדות בטוחה כ-600 מ', ויריגנו עליהם פגדי מעיר. בשלב זה דוחה מעוז ניסן כי "עלים עליו". נסינו להכנס בכביש הכניטה לתצפית ח-או"ם בלו (הדים 7). נענו ב-חנ"מ, חוץ חייטוי הדדי, אך בכל מקרה שטנק ניסה להכנס לנחיתת נפהחה עליו אש נ"ט בלתי מזוהה. השמדנו מספר חוליות של חי"ר ולנו לא היה כל נפגע, פרט ל-ספ"פ סגן ישי אל קרני-אל שנפגע בחנווה לעבר הרמפות. קראתלי ל-מח' 1 שנגע לעברי ותתיעו לנו להכנס למעוז ניסן. הוא ניסה להכנס מדרום לדמה א', כשאני נע עמו, אך נתקלנו באש נ"ט של מרנן"טים ואי אפשר היה להכנס למעוז. טנק ה-ספ"פ נע למעוז מסרק עם ה-ספ"פ הפצuous לטיפול רפואי ובמקומו הוזחתי את הטנק של מ"מ 2. יותר מאוחר היה פצעו נוסף – ספ"ר תורן גדועון. הכנסתי אותושוב למעוז מסרק והוזחתי את כל מה' 2 מחוץ למעוז מסרק. טנק מ"מ 3 נפגע פעמיים באזרע רמפה 6. בפגיעה הראשונה החחלף הנג'ג ובפגיעה השנייה נהרג ה-ספ"מ (סג"מ ארץ לבנון), החותן סמל שלמה ברודנער, שמש כנג'ג נהרג, הנג'ג (סמל אביתר זכאי) פשחלייף את ה-ספ"מ, נפצע, והטعن קשור (סמל נחשון שעבי) יצא ללא פגיעה. בירון שזה היה הטנק הראשון שנפגע לי נעהו אליו אישית כדי לבדוק אם ניתן לחלץ.

יוחר מאוחר נפגע הטנק שלי ע"י מרנן"ט ר.פי.ג'. נהג הטנק (רב"ט יעקב דדריה) נפצע. החותן (דב לנדא) החליף אותו. נחלצנו לאייזור סגול 456 עם כל הטנקים, כיוון שני נפגעתו ולא היה לי קשר בטנק, החלפנו טנקים, אני עלייחי על טנק מ"מ 2. הוא עלה על טנק הסמל שלו ועם הטנק שלי הפגע פגנו למעוז ניסן את נהג הטנק שלי. נפגע נוסף היה ספ"ר אמרון שפירה שנפגע כנראה מזרור, פונזה ל-טול' החת"מ בمبגד ע"י נגמ"ש ה-ש"ב ונפטר לאחר מכן ב-ביה"ח.

לקראת ערב נשארנו עם 5 טנקים פגועים למעוז מסרק, 3 טנקים תקינים – טנק מ"פ, טנק מ"מ 2 וטנק נוסף שהיה ללא ט"ק, כיוון שה-ט"ק שלו פונה. טנק זה עמד באיזור פגישה 331. טנק מ"מ 3 הושמד וטנק נוסף שפינה נפגעים ל-חאג"ד ביורה 73. עמדנו על הרמפות שבדרך הגישה למעוז מסרק והשמדנו מספר סירות גומי שהמשיכו בצלילה. קיבלנו קריאה דחופה לחלץ פצע קשה מעוז מסרק. המשכתי ביררי לעבר הסירות ושלחתי את מ"מ 2 לעבר מעוז מסרק. חוץ כדי תנווחו לעבר מעוז מסרק עליה טנק מ"מ 2 על מוקש בכביש הגישה הצר המוביל למעוז. האובי מיקם בגזרה הגורחת מוקשים והציג מארב נ"ט לידיו שירה ולא הצליח לפגוע בטנק מ"מ 2, למורת הטווח הקצר. הוריתי ל-ט"מ 2 לנטרש את הטנק, לנעו רגליים אחורה ולעלות על הטנק שלו, כאשר נטישת הטנק נעשתה בחיפוי מסיבי מהטנק שלי. נותרנו עם 2 טנקים בשירותים ועוד 3 אנשי צוות ע"ג הטנקים. משך כל הלחימה לא היה לי קשר לחמ"ל הגדוד, למעט מקרה אחד שהצלחתי ליזור קשר עם הגדוד. נעהי עם 2 הטנקים ל-טול' החת"מ במבגד ויצרתי קשר טלפוני עם ספ"ד 52 ב-חמ"ל המיללה, ה-ספ"ד עדכן אותו כי גד' 401/195 מביע לגזרה והוא הורה לי להשאר במקומות באבטחה היקפית וייתר מואחר, בשעה 2200 לערך, קבלתי הוראה לנעו לעבר תעזוז צידר, לשם החארגנות, לקראה יום המחרת.

חאדור סמ"פ א' 52 (סגן ישראל קרני-אל)

נعتי עם מה' 3 על ציר פזרן לעבר הרמפה שבאייזור הדס 7 (כביש הכניסה לחצפתה האו"ם בלו). בהגיינו לאיזור הדס 7 המפצלנו. הוריתי למ"מ 3 לנקח את טנק 3 ב', ולחפות עדות ברמפה הימנית ואני עם 3 א' נחתה את הרמפה השמאלית, שניי צידי הדס 7. בהגעיי לגיר לכטיקון זיהיתי חי"ר מצרי באיזור הדס 6 שירה כמוות גדולה מאוד של אש נ"ט. דוחתי על כך למ"פ ונחתה פקודה לתחוח באש ולהסתער כאשר אני מוביל את ההסתערות. ירינו עליו טגזי חלול ומעיר ואש מקלעי מקביל ומפקד. הירוי לא עזר הרבה. הפלנו בקרב חי"ר האויב הרבה נפגעים, אך בס"כ כמוות האויב הייתה דבה. באותו זמן נפגעת ע"י כדור הוריתי לכוחות להמתנות לעבר נגמ"ש ה-ש"כ שהיה באיזור פגישה 331, התאוששתי וחפסתי פיקוד חדש על הטנק וזיהיתי כי אנחנו באיזור סגול 446 (ג'בל אבו עולם). נעתה על ציר טיפון, התקשרתי עם נגמ"ש ה-ש"כ ובקשתי ממנו שנפגש כדי שיוכל לפנות אותו. נגמ"ש ה-ש"כ נפגע וה-מ"פ הפנה אותו עם נפגעים נוספים לעבר ה-תאג"ד, כך שאותי העמיסו על טנק מ"מ 1 ופינו אותו למעוז מסך.

חאדור סמ"פ סיור 14/67 (סגן מרדי פרץ)

בחדריך 6 אוק' 73, שעה 1000 לערך, קיבלנו פקודה להמצא בכוננות מידית לתזוזה. בשעה 1200 לערך הודיע לי מה"ט לנסוע, אישית, לחצפות הקדימות ולהודיע להן שבעה 1600 ינוועו לעמודות העורפיות וידווחו עד שעה 1700 גמר מקום. הודיע זאת לכל החצפות וחזרתי לפולונה בטלפניה. בשעה 1355 לערך ה-קמ"ץ הפלוגתי (סגן נמרוד איתן) ערך אוחז שתקבלה פקודה לקפל את החצפות מיד לעמודות העורפיות. וידאתי שהדבר מבוצע וכ-2 דקות לאחר מכן נאמר לי שמדוברים מצריים באוויר. אישנו עדות נ"מ ופחחנו באש על המטוסים שתקפו אותנו. היו לנו נפגעים מתוך הפלוגה ושלחתי את הכוח למיתלה. סרקי עס סג"מ גידי את האיזור המפונה ונעתי למיתלה בשעה 1500. ה-מ"פ (סגן נחום שמר) חזר מ-קב' פקדות בחטיבה ועדכנתו אותו בתרחיש. בשעה 1600 – 1630 התקבלה פקודה להזיז מה' נגמ"שים לעבר מעוז מפץ. ה-מ"פ יצא עם מה' 1 בשיקומו של סג"מ דני גונן עם 5 נגמ"שים, יצר חבירה עם מג"ד 52 והשתחרף אותו בקרב.

בפרוץ האש היו החצפות הקדימות בחלirk התקפלות. חצפית 215 ה' דלה לאיזור "המחנה הפולני", חצפית 215 ז' דלה לאיזור נחושן וחצפית 215 ז' – לסלול 446 (ג'בל אבו ע'ולם). החצפות הגיעו למקום ודרווחו. היו בעיות קשורות וهم עברו מרתף לרשות ודרווחו ל-חמ"ל.

תאור סגן מפקד מעוז בוצר (סגן אלי סבירסקי)

בחאריך 6 אוק' 73, שעה 1330 לערך, הודיעו לנו על "כוננות ספריגה". חיילי המעוז נכנסו לכוננות. באותו זמן התנהל עדרין סיור בישוש של האגס המר ובו היו עיקרי חיילי המעוז, בפיקוד מפקד המעוז. יותר מאוחר דוחה הצופה על מטוסי מיג באוויר. רצתי לעמודה החזפית ובו בזמן החלת ההפגזה הארטילירית. צפיתי לעבר מזרחה ולא זיהיתי כל תנועות כווחות אויב. הדבר היחידי שראיתי זה יציאות של ארטיליריה. ההפגזה הארטילירית נשכה כ- $\frac{1}{2}$ ש'.

בשעה 1545 לערך, הגיע חזרה למעוז הסיור שלנו. האנשים המתפררו לבונקרים, באותו זמן הגיעו גם הטנקים מהעוז מצויה. מה' 3/ב' בפיקודו של סגן יהושע דנינו. לקראת חסיכה זיהינו 8 נגמ"שים העומדים לחזות את המים. הטנקים ירו עליהם אך הם היו מחוץ לטווח כך שהירי עליהם היה בלתי יעיל. כפי הנראה הם שקו בבור ציוון שם לא המשיכו לנעו.

תאור סמל מעוז ליטוף א' (סמל אליו בן-יעקב)

בחאריך 6 אוק' 73, שעה 1330 לערך, קיבלנו הוראה לשובר יוגנים. החיילים נכנסו לכוננות מלאה ולאחר מכן החילה ההפגזה. כעבור זמן מה של ההפגזה קיבלנו הוראה על כוננות פשיטה. הכניסה לכוננות היתה מאורגנת ומסודרת. מפקד המעוז (סרן גד רשם) ארבען את הלוחמים והפעילים. ה-מ"מ (סגן מיכה גלעד) קרא לנו לעבר השער כדי לתגבר את הגדרה. הכוח התקוף עלה על המוקשים ליד המעוז. פחחנו באש על האויב ובמהלך האש נפצע סמל אליו בן-יעקב ופונה אח"כ לצפון הארץ.

בליטוף ב', היו 5 חיילים (3 חיילי המעוז ו-2 חיילי מודיעין מסווגים).

תאור רגם/לוחם מעוז ליטוף א' (רב"ט בני פיננסטיין)

בחאריך 6 אוק' 73, שעה 1400 לערך, קיבלנו הוראה ל"כוננות ספריגה". האנשים נכנסו לכוננות מלאה וכעבור מספר דקות החילה ההפגזה. ההפגזה נשכה כ- $1 - \frac{1}{4}$ ש' ואז קיבלנו "כוננות פשיטה". ירו علينا אש רתק מכל העמדות ב-גדמ"ע ובמקביל צלחו סיירות את התעללה מכון דרום מערב, פחחו באש מכל הכלים ולפי הוראות ה-מ"מ (סגן מיכה גלעד) ירינו גם במרגמה 81 מ"מ לעבר הספריגות. ה-מ"מ טווית האש והצלחנו לפגוע אפילו בסירה. אני הבחןתי ב-4-6 סיירות שהbijינו אף לגדה שלנו וראיתי סיירות נוספות צולחות. לאחר מכן ירינו עם המרגמה לכיוון דרום תוך שווים עצמי. יותר מאוחר החילה התקפה מכון דרום מזרח בסדר גודל של 100-150 חיילי אויב. האויב הגיע עד הגדרות (לא ראייתי חיילי אויב העולים על מוקשים) וה הגיעו אפילו עד טווח של 5 - 10 מ' מעמדותינו. בהתקפה הראשונה נפצעו מפקד המעוז (סרן גד רשם), מ"כ (סמל דוד לימון), הקשר (טור' ישראל סعيد). בהתקפה השנייה נפצעו אנשי נספחים ה-מ"מ (סגן מיכה גלעד), סמל מעוז (סמל אליו בן-יעקב), מ"כ המרגמות (סמל חנן וייבר) ולוחם (טור' אפרים אלבז) ולמעטה נשארכנו בחוץ כ-6 חיילים ובוחור הבונקר היו 5 אנשים - רופא, חובש, קשר אזהר ועוד חייל שהיה בהלם קרב. פינינו את הפציעים

ובנראה שלאför אי החגوبة שלנו האויב החיל לסתור, שוכן, תוריר, ואנו הדפנו אותם. התחילת "ספטופ" ארטילרי לא רציני ופגזים נפלו במעטם ומסביבו.

באשר لأنשי ליטוף ב', עם חחיתת הפגזה הודיע להם מפקד המעוות לא להתקפל וכי אחד מהם ימצא בחכיפת ויתר הארבעה יכנסו לבונקר. לאחר מכן לא היה לנו קשר אחים. בקשו מהטנקים שיחלצו אותם.

תאור מפקד מעוז ליטוף ב' (סמל שלמה שחורי)

מעוז ליטוף ב' "מעוז מודול" ושהו בו 5 אנשיים. 3 חיילי החכיפה הקבועה ועוד 2 חיילי מודיעין שוסףחו.

בחאריך 6 אוק' 73, בשעה 1345, קיבל הורה מפקד מעוז ליטוף (סרג' גד רשם) על "כוננות ספיגה". הוא הורה לי לעלות לחכיפה ואח יתר האנשיים להוריד לבונקר. אני עמדתי בעמדת החולשת על השער. בעבר זמן מה החילה הפגזה מסיבית, נכנסתי לשפניה ומידי כ-4/7 שעה יצאתי לחכיפה. בשעה 1540, לעיר, הפגזה נחלשה ויצאתי החוצה לחכיפה על האזור. בראש הקש שעמחי דוחים על התקפות של האויב על המועוזים. פתאום שמעתי צעקות מכון' מערב וזיהיתי מספר חיילים מצרים הפורצים למעוז. בחילה השבתי שאלה חיילים שלנו שבעו לחבורה, אך לפה הצעקות בערבית ולפי המילים הבנויות שם ערבים. הם טפסו על הגדה המזרחה והסתערו ישירות אל המעוות. החילילים הראשונים הסטו להכנס לתוך המעוות והם דורבננו מאחור על ידי מפקדיהם. פחתה עליהם באש, בעוד יתרה חיילי המעוות בתוך הבונקר. פגעה ברבים מהם והתפרקם שובשה. התקשתי ב-מ.ק., דוחתי כי חוקפים אוთנו וביקשתי חילוץ. המשובה שקיבלה מהקשר ליטוף א' היתה כי מצב זהה וכי עלי להסתדר בלבד. קראתי ליתר חיילי המעוות לאחח החוצה אך לא הייתה כל תגובה. החלבתי באם לגשם לבונקר אך היה ברור לי שאני עלול להפצע בתנועתי ממוקמי לעבר הבונקר כיוזן שכל דרך הבישה היתה חסופה. חיילי האויב טיררו בתוך המועלות והתקדמו לעברי. יריתי על כל מי שהתקדם אליו ונגלה לי וזרקתי רימוניים. הם התקרבו עד סווות של 10 מ' ממי ואז יריתי את יתרת החחומות שב-מ"ג, ודקתי רימון ונסוגתי לעבר מעוז ליטוף א'.

נתקמתי בחוליה מצרים שירתה על ליטוף א', נחלצתי מחוליה זו והבחנתי במאות רביות של חיילי ח'יד' מצרים היורים על מעוז ליטוף א', כאשר מהמעוז אין כל תגובה. נסוגתי מזרחה ובדרך נאסתה ע"י טנק מחול הכוח שהסתער על האויב.

תאור סמל מעוז מפצח ג' (סמל דאובן עזריאלי)

בחאריך 6 אוק' 73, בשעה 1340, קיבלנו הורה על "כוננות ספיגה". לא נאמר לנו לקלף את האנשיים במעוזים מפצח א' ו-ב'. החילילים נכנסו לבונקרים והיו בכוננות עם חגורים, שכפ"זים ונשקי. מפקד המעוות (סרג'ם רפאל אלדן) שלח אותו לעמדת ה-ג'ם והוא היה בעמדת הפיקוד המערבי. קמ"ג (סרג'ם אבי וייס) שהיה מסופח למעוז צפה מגדר החכיפה הגבוה וירד ממש רק עם תחילת הפגזה. המצרים ירו מ"מודב הגדרות" שמעל המעוות 2 טילים שהחטיאו את המעוות, פגעו מזרחה לו וכרו בורות גדולים מאד. הפגזה נמשכה כ-1/2 שעה ואז היא הוסטה. מפקד המעוות דוח ב'

"עלינו מצפון". החיללים תפסו עמדות, ירו וחדפו את התקפה. בהתקפה השחתפו כ-100 חילili חי"ר של האויב שנבלמו, פרט לחיל אחד שהצליח לחדר עד אחד מפתחי הבונקרים עם לhbrio. בלילה היה עוד נסיוון התקפה שנחדר על ידינו.

מספר פעמים ניסינו לבדוק מה ארע לאנשי המעווזים מפ札ח א' ו-ב', אך לא קבלנו מידע ברור. בدىענד ביום הראשון לשבי פגשתי חיל מעוז מפ札ח ב' שעדכן אותו ש-3 אנשי המעווז נפלו בשבי. אנשי מעוז מפ札ח א' נחלצו ופונו ע"י גד' 52.

תאור מפקד מעוז ניסן (סגן אלי וייניצקי)

בחאריך 6 אוק' 73, בשעה 1345 לערך, קיבלנו פקודה ל"כוננות ספיגה". פקודה זו ניחנה כ-5 דקות לפני פרוץ המלחמה וכשהיא נפתחה המכוב מעוז היה בשל החיללים בתחום הבונקרים חגורים וחמושים ואני היתי בעמדת צפיה הפריסקופ. לאחר כ-10 דקות נגע הפריסקופ בפגיעה ישירה ויצא מכל פעולה, כך שהצפית שלי משם לא הייתה יעילה, ויצאת החזקה לעמדת לחימה כ-5 דקות לפני גמר ההפגזה. לקרה גם רה הפגזה התפתחה התקפת חי"ר מצרי מ-מוצב הצינורית שנמצאה בדיק מעברת השני של תעלת סואץ. 10-15 סיירות גומי נעו ישר מול המעווז שלנו ואני דיברתי אותו כשהן היו באמצעות התעללה. הזעקי את הלוחמים ופחנו עליהם באש. אני פחתתי באש עם מקלען ומיד אחריו פתח באש עם מא"ג לוחם בשם רב"ט שצ'ר רון. האש הייתה יעילה מאוד וחלנו את האויב. משך הזמן הגיעו חיללים נוספים שחגגו את הגדרה. בחילופי האש נהרג סמל המעווז (סמל נדב כהן). כ-1 1/2 ק"מ צפונה מהמעוז הוקם ראש גשר והחלו להعبر טנקים וכמוות אדיירות של חיללים. החיללים צלחו בסירות גומי והטנקים והרכבים צלחו בדבורות. הם ניסו להعبر טרקטור ע"ג דוברה. טוחתי את סול', הארטילריה ממבוך ופצענו בטרקטור שנפל בתחום התעללה. הטוח הארטילררי היה יפה ונחלנו הצלחות במקומות. תוך כדי הלחימה נפצעו 3 חיללים נוספים (רב"ט אליהו פלהיים, טור', אריה אלוני ו-טור', ליונגרדו גוזמן) שלמרות פציעתם הם המשיכו להלחם.

תאור מפקד מעוז מטרק (סגן ארדיננסט שלמה)

בחאריך 6 אוק' 73, בשעה 1340, קיבלנו את האחראיה על "כוננות ספיגה". הורדנו את כל האנשים לבונקרים ולכفل את התצפיחן, הודיענו לצפיטה מזח דרום על הבונקרים אך לא הצליחנו לקפלם אליו לנו כיון שה-צחל"ם יצא לאבטחה שטשות וכי נשלח כל依 רכב לחלאם. זיהינו 4 רבייעות של מטוסי מיג ודרוחנו על כך לגדור. במצב זה החילה ההפגזה על המעווז. ההפגזה נטסה כ-2 1/2 שניות. ההפגזה הייתה כבדה מאוד ומדוייקת. הפגז הראשון נפל על המעווז, אך לא היו כל נזעים כיון שהאנשימים היו בתחום הבונקרים. בוגר ההפגזה הגיע אליו מ"מ 1 של פל' א' 52 (סב"מ דוד כהן), חילץ את החיללים מזח דרום ויצא מהמעוז.

אני היחי בעמדת חספיה כשמיidi פעם אני מגיח מזור ה"שפנינה" וצופה קדימה. הגיעו אלינו 4 טנקים מ-פל' א/52 בפיקודו של סג"ם רמי דורון שכמעט בכל צוח יש נפגעים והרופא טיפול בהם.

זיהינו כעשור סיירות גומי מצריות במים, כאשר בכל סיירה כ-8 חיילים. העתקי את האנשיים לירות על הסיירות. צוותי הטנקים הצליפו אלינו בירי עם העוזים ואנו ירינו עליהם ב-מ"גים. באיזור מזח דרום התקרכבו 4-5 סיירות גומי מצריות ואחד הטנקים הטייע אותו. באיזור מזח דרום הצלicho מספר חייל חיל"ר של האויב לעלות על המזח ולהתקדם שם. באיזור שמול המזח הצלicho מספר סיירות להצמד לגדרה הקדומה והיו בשתח מה לבינו, כך שזרקנו עליהם רימונים. היו נסיגות לפוץ לתוך המזח פעם משער דרום ופעם משער צפון וכל פעם הנשנו אותם. האויב הטריד עט בזוקות ועם להביורים מטווח קרוב, אך לא כל הצלחה.

תאור מפקד יחידה 424 (ס"ל משה ספקטור)

בחאריך 5 אוק' 73, בשעות הבוקר המוקפה היחידה לחסיבה 14 והשחפה במסגרת החטיבה בסדר אחורי חולית מודיעין מצרים שחדרה לשטחנו בגזרה המרכזית. החוליה נחסה בשעות אלה"צ המאוחרות.

בחאריך 6 אוק' 73, בשעות הבוקר המוקפה היחידה קבוצת פקודות בחטיבה ואני חזתיו לשחטה במחנה פגילה, החילנו בהתרוגנות למשימה ואז פרצה המלחמה. נכנסו לכוננות נ"מ ומיד לאחר מכן ירדו علينا מטוסים, אך הם לא פגעו בנו. כיוון שהמלחמה נפתחה לפני המתוכנן חזתיו ל-מפח"ט בטסה, כדי לראות אם החובנית עדיין שרירה וקיימת וה-מפח"ט הורה לי להשאיר 2 פל' במחנה פגילה ועם פלוגה אחת לנוע מידית ל-ראם - סודר. נענו על "כביש הרוחב" ובשעה 1700, לערך, כשהגענו לאיזור בהלה 79 זיהיתי 12 מסוקי אויב הנוחתים באיזור עם קומנדו. המהנני לכך שלי, יצרתי עט קשר ועם הכה שישב בראס-סודר. מטוסי פאנטום שלנו ירטו אותם ופגעו ב-8 מהם. עם חסיכה פרצנו עם הכוח וחברנו לחלבון (רס-סודר). במקום ההתרוגן לאבטחה כוללת, כאשר מה' הטנקים מ-גד' 52 הייתה במקומות לפני הגעינו.

תאור מפקד חלבון (סגן מנחם שלמור)

בחלבון (ראס-סודר) היה בסיס של חיל הים, בסיס של אמ"ן ו-סול' טילי נ"מ הוק שהייו ממוקמים באיזור סגול 313. כה האבטחה כלל מה' נח"ל בפקודת סמ"פ (סגן יהודה מאיר). המשימה הייתה להתרוגן היקפית לאבטחה קרקעית ולганן על האיזור. כה משורין שהיה מוקצה לי היה מה' חרמ"ש מה-פלס"ר בטפסיה.

המושב היה בכוננות וחביבנו את עדמות ה-ג"מ. בחאריך 6 אוק' 73 בשעה 1000 קבלתי הוראה מה-מג"ד שאני צריך להיות בשעה 1400 ב-קב' פקודות ב-מפח"ט בטסה וקבענו להפנס בטעוז נווצה. הגעתו לחועז נווצה, בשעה 1230 - 1300, ושם מסר לי מ"פ ב' (סגן חנוך סנדרוב) כי המג"ד הזעק לחטיבה.

עם מתחית המלחמה הוקזו לי 2 טנקים מ-פל' ב'. קבלתי מה' טנקים בת 2 טנקים בפקוד סג"ם אורני שבסר ונענו בכיר נוה - פגישה עבר חלבון. חור כדי חנעה, ניסיתי ליזור קשר עם ראנס-סודר אך בהחללה אי אפשר היה ליזור קשר ורק בהגיענו לאיזור פגישה 344 ידרנו קשר עם המפקום. לראנס-סודר הגיענו בשעה 1700 לערך. הרأتي ל-מ"ם הטנקים היבן ממוקמת סול' ה-ג"ם כדי שיוכל לבצע חבירה, בעת הצורך, ואני בעתמי סיור במזגב וה-סמ"פ בצע חרבול חבירה בין מה' הטנקים ו-סול' ה-ג"ם. עם חשיכת דוחחו לנו סול' ה-ג"ם כי חופפים אותם ושליחתי את מה' הטנקים לחברה עצם. מה' הטנקים הגיעו לשם ודוחחה לי כי אין כל חקיפה באיזור.

בשעה מאוחרת יותר קיבלתי דוח על נחיתה 8 מסוקים באזורי וכי מטוסי ח"א תקפו אותם. בשעה 2100 לערך הגיע פל' חי"ר מיחידה 424 בפיקוד סא"ל משה ספקטור שקבלו את האחריות על הגזרה.

תאור ה-טז"

ל-טפח"ט הגיעו דוחים שוטפים מכל הקוו. רוחב הגזרה החטיבית היה כ-200 ק"מ מזה 104 ק"מ בזרת תעלת סואץ ועד כ-100 ק"מ בחוף מפרץ סואץ מה"מזה" (מסרך) ועד רס מעלה החמונה השכטינירה, בשעה 1600 לערך, הייתה של תקיפה כוחות ח'יר לאורה כל תעלת סואץ כאשר הינו מוגבר בנסך נ"ט ומטהייע באש ארטילריה מסיבית ביותר ורי מה-גדמ"ע. עקב יחסית הכוחות הנחותים היה צורך לפצל את כוחותינו לשם סיוע למעוזים המותקפים ושליטה על איזורי הצליחה. הסיוע הארטילרי היה דל ביותר והתבסס על 4 סוללות בלבד ורק בשעהacha"צ, בשעה 1800 לערך, תוגברה הגזרה המרכזית ב-גד"ב 403. מגב המוזעים היה סביר, לפחות המוזעים חזיון וליטוף שמקדייהם נפצעו. בירתה המוזעים הייתה של מפקדי המוזעים, הקשר עמם היה רצוף ולא התעוררו בעיות מיוחדות. מגב פל' הטנקים היה כדלקמן :-

- א. פל' ח'/184 (4 טנקים)
 - באיזור צומת חביבה - לכיסיון מגע אש עם האויב מבלוי יכולת לחבור למעוז חזיון, עקב כוחות ח'יר ב-גדמ"ע וסיוע מה-גדמ"ע.
- ב. פל' ז'/184 (4 טנקים)
 - באיזור צומת טליימן - לכיסיון מגע אש עם האויב, בעיקר עם כוחות ח'יר ב-גדמ"ע.
- ג. סמ"פ ז'/184 (4 טנקים)
 - באיזור צומת לכיסיון - שיק השמיד פל' אויב, אך באופן ייחסי, אין כוחות ח'יר של האויב באיזור.
- ד. מ"מ 3/ג'/52 (3 טנקים)
 - באיזור בווצר ללא מגע אש עם האויב.
- ה. פל' ג'/52 (-) (7 טנקים)
 - באיזור צומת לכיסיון - עומר מבלוי שנתקל בכוחות ח'יר אויב בעמדותיו, מנהל אש עם האויב בקרבת מעוז ליטוף וב-גדמ"ע.
- ו. פל' ב'/52 (-) (9 טנקים)
 - באיזור צומת עטיפה - לכיסיון בקרבת קשה עם כוחות ח'יר של האויב ע"ג הרמפות ו-מג"ד 52 נמצא עמה.
- ז. פל' א'/52 (-) (8 טנקים)
 - באיזור הרמפה של צומת לכיסיון - פגיעה בקרבת עם כוחות ח'יר ב-גדמ"ע.
- ח. מה' 2/א'/52 (2 טנקים)
 - במוזע מסרך.
- ט. מה' 3/ב'/52 (2 טנקים)
 - בתרועה עבר חלבון (רס-סודר).

תעוז טלויזיה הותקף בשעה 1600 ע"י כוח ח"ר בסדר גודל גד' - חט' ח"ר וمبرצעת עליו התקפת נגד ע"י כוח נגם"שים ו-ח"ר בפיקוד מ"פ י"ג/184.

כל הכוחות היו משובדים בלכימה והתחילה להגיע דוחים ראשוניים על נפגעים. כמו"כ הגיעו דוחים נוספים מכל אורך הקו וטרם ניתן היה לקבל מידע מצב מפורט או איתור של מאמץ עיקרי מצד האויב.

בשעה 1600 לערך הגיעו לגזרה המרכזית פל' טנקים מה-חט' 460 בפיקודו של טגן משה ברש שהיתה אמורה להיות הפלוגה השילשית של גד' 184. הורתי ל-מג"ד 184 כי עיקר הפלוגה יוקצה לגזרה מעוז פורקן בפיקוד ה-מ"פ וה-סמ"פ עט מה' טנקים יתגבר את איזור מעוז מצמד שהיה שקט יחסית, אך במקומם היחנה רך מה' טנקים אותה בפיקוד סמ"פ ז' 184. צוות זה היה אמור לחגבר את גזרת פורקן שבה נמצא ה-מג"ד ו-מג"ד 184 היה יכול לפעול עם 2 פל' טנקים מוקטנות.

מפקד האוגדה (אלוף אלברט מנדר) ערך אותו כי חט' 401 נעה לגזרה הדרומית ומיעודה קיבל את הגזרה הדרומית ח"פ, כולל גד' 52, גד' 79/401 בתנועה אליו וועבר ח"פ שלוי.

חאור קמ"צ חט' 14 (טגן פנחים בר)

בחארין 6 אוק' 73, שעה 1700, לערך, קיבלה פקודה מה-מח"ט לצאת לאיזור פורקן ולארגון במקומות מספר טנקים גדול, ככל האפשר, שנתרtro בשטח ולפקד עליהם בגזרה זו. נշחי ל-מג"ד 184 בטסה כדי לקבל שם טנק אך לא היה כל טנק עבורי. הזרתי ל-מפ"ט לקחת את טנק ה-סמ"ה וירדתי לשטח. כשהגעתי לאזור טليسמן 34 עברתי פל' טנקים שנעה לעבר מערב. נזכרתי שאנו אמורים להיות מחוברים בפל' טנקים מה-חט' 460 עבורי גד' 184, יצרתי קשר עם הגדר, קבלתי את מדר הפלוגה והקמתי קשר עט ה-מ"פ (טגן משה בדש). ה-מ"פ אמר לי כי ה-סמ"פ קיבל משימה עצמאית ובזומת טليسמן - פוטון הוא נע דרומה ויתרת הכוח עם ה-מ"פ נעה עמי כך שהיינו סה"כ 8 טנקים שאוחם לקחת חחה חסותי. מוחר הכרות שלו עם השטח ידעתי שאüber את הקו של חועז נזול נהייה חשופים לאויב. עד המקום הזה נענו בשדרה זהירותי להתרס משני צידי ציר טليسמן. השעה הייתה לקראה דמדומי ערב ועם מעבר קו נזול נחחה עליו הפגזה ארטילירית מדויקת והפגזים נפלו בין הטנקים. השטח המוכחה היה, בעיקרו, מצפון לציר טليسמן. נתתי הוראה לשכור דרומה ומשכנו בתנועה מערבה, תוך כדי המשך ההטגה.

הגענו לאיזור ציר לבסיקון ונעמננו בעמדות באיזור סגול 234 - סגול 236. לא ירו علينا אש שטוחת מסלול. ע"ג הסוללה, באיזור ציר מירה זיהיתי 4 חיללים שוכבים על הסוללה שאוחם זיהיתי בחילינו. נחתי עם הטנק שלי לעברם בחיפוי יתרה הטנקים וחילצתי את צוות סמ"פ ז' 184 (סרגן ישואל ניצן). בין חיללים מ"פ ו' (טגן משה בדש) קיבל פקודה מה-מג"ד 79 (סא"ל שלמה ניצני) לנעו אפונה ולסrox את הכביש. טנק ה-מ"פ נפצע, ה-מ"פ נפצע והוא ביקש שאחלכו. תוך תנועתו לאחרור הוא נכנס לחוץ מחפורת ולא היה יכול להמשיך בתנועה. התקדם עמו הטנקים, נשבחי עם הטנק שלי לעברו ווחילתי שיש צורך לגררו.��ראתי לטנק 1 א', כמדומני, ואמרתי לו להחבר אליו ולנסות לגררו. במקביל טנק אחר פינה את צוות טנק מ"פ ו' 184.

תאור מ"פ ו' 184 (סגן משה בדש)

הפלוגה מנחה 11 טנקים. צוות הפלוגה החבפס על 6 צוותי מט"קים מ-חט' 500 ו-5 צוותי צווערים מ-ביה"ד 1 שהגיעו לביר-תמדה בתאריך 5 אוק' 73, בשעה 2000 לערך. ב-ים"ח ביר-תמדה ארבענו את הטנקים בליל 5-6 אוק' 73 והכינו אותם לקרב.

בתאריך 6 אוק' 73, בשעות הצהרים קבלתי פקודה מ-מ"מ טמג"ד 196 (דרן משה אליעזר) לנעו לעבר שפה ולעבordo ח"פ גד' 184. נענו במהירות ובנסיבות שעיה 1400, עת הגיעו למרגלות ג'בל אום מרגד', ראיינו את הפצצת המטוסים המצריים על מתקני ח'א'ג הגבעה מעל שדה התעופה ברפידים. המשכנו בתנועה ובדרכנו הגיעו אלינו ג'יפ עם קמ"ג גד' 184 שליח אוחז' ל-חט' גד' 184, בעוד הפלוגה ממשיכה בתנועה. ב-חט' גד' 184 נפגשתי עם ה-טמג"ד (רס"ג בק-ציוון טרן) שעדכן אותו בצוותם כלית ביחס לגבי המתרחש בגדה. בקשתי וקבלתי את הוראות הקשר הגזרתיות ומפותה קוד ויצאת מהפגש עם הפלוגה, שהגיעה בשעה 1600 לערך לטסה. קבשתי את המפקדים, חלקתי להם את הוראות הקשר ואת המפות ותווך כדי כרך, הגיעו למקום מג"ד 184 (רס"ג שאול שלו). מג"ד 184 הורה לי לפצל את הפלוגה לשניים. כוח אחד בפיקודו (7 טנקים) ינעו על ציר טלייסמן מערבה, לגזרה מעוז פורקן לתפוס עמדות רוחקות מול הגשר ב-ק"מتعلיה 74, להשמיד כלים החוצים את התעלה ואח"כ לשפר עמדות קדימה הכוח השני סכלל את מה' 3, בפיקוד ה-טמג"פ (סגן זאב מינדזיגורסקי) ינעו לעבר איזדור "החווה הסינית" לאיזדור צומת טרטור – עכביישׂ חור כdry. התנועה על ציר טלייסמן מערבה, פגשתי את קמ"ץ חט' 14 (סגן פנחס בר) שהוא מעודכן בתמונה המצב וסבירו שהוא יובא אוחז'י. באיזדור צעוז נזלו ירדה علينا הנחמה ארטילרית חזקה מאוד. הורתי לפלוגה להחדר ולבצע מהשתח המוכחה. נענו מדרום לציר טלייסמן בשטח דיווניות קשות והזהרתי את הטנקים מפני הנהיגה בדיווניות. טנק מ"מ 2 פרש צחל והמשכנו בתנועה. חפשנו עמדות הצפה כ-1 ק"מ מזרחית מצומת טלייסמן – לכטיקון (צומת דיזי) וצפינו לעבר התעלה במגמה לזרות כוחות אויב. השעה היהה 1630 – 1700 לערך, השמם היה מול העיניים, היה אבק, קשה היה לזרות ולא ראייתי כל אויב. היו קשיים קשורות ומהצב לא היה ברור.

בשלב זה קיבלתי הוראה לעبور מדר. עברתי חדר והקשר אליו מג"ד 79 (סא"ל שלמה ניצני), עדכנו אותו שבסמוך המצריים בוגנים גשר והטייל עלי מושימה לנעו לעברנו ולפבווע בו. התחלתי לנעו על ציר טלייסמן ופנינו צפונה בכיר לכטיקון. היה זה בשעה דמדומי ערב אחרוניים. נענו בחשיכה מוחלטת כדי לא להפגע ולא זיהינו דבר. פחואם פתחו על הטנק שלי, שהוא טנק מיביל, בירוי נק"ל, מקלעים, מרג"ט ומאהר יותר טילי נ"ט סAGER. מכח האש הראשונה לא נפגעתי, השבח' אש והבחןתי בדמותו של חייל ח"ר שנדי צידי ציר טלייסמן ובזמן דלו. מיד לאחר מכן נפצעתי, ערכנתי את הצוות וההורתי לפלוגה להתרחק בתבנית קו ולהסתער על כוחות האויב לפניים. הפלוגה לא ידעה להיכן להסתער, אם זה מחוסר אמון או מחוסר ודאות לגבי מקומו. המשכתי ממקומי לירוח על מטרות שראיתי. התקשרתי עם קמ"ץ חט' 14 שהיה מאחוריו ובકשתי ממנו לישר את כל הכלים ולהסתער, מבלי להתחשב במקומות הטנק שלי, במגמה לטהר את השטח. קמ"ץ חט' 14 לא רצה להסתער לפניי שאני אסתפינה מהשתח. נעתי עם הטנק ל-קמ"ץ 14 חור כדי נסיגנות הדזהות נספפים ביניינו. הטנק קשור בטנק שלי כווץ את הנהג לאחרור ותווך כדי התנועה הטנק נכנס למחרורת ופרש צחל. קמ"ץ חט' 14 החליט לשולח טנק לתוך השטח במגמה לחלצני, טנק זה פינה אותו על ציר טלייסמן ומשם פוזניתי אחורה.

חָאוֹר מַמְ"מ 3/ו' 184 (סְגִ"ם אָוָרִי רּוֹזְנְשְׁטִין)

הכח מנה 4 פנקים בפיקוד ה-סמ"פ (ס"מ זאב מינדץ' יגורסקי). נענו לאורך ציר טלייסמן עד ציר פוטון ושם המשכנו בכוון כליל דרום. נענו לאורך ציר פוטון בפרישה רחבה ועם דמדומים נפתחה עליינו אש באיזור טוליזיה. היינו מזרחה לכਬיש ונורו עליינו פילי נ"ט סאגר או ר. פ. ג'. מסווה כ-200 מ'. אף טנק לא נפגע והשכנו אש על מקורות הירוי משך כ-4/4 שעה. עקב קשיי הראות לא הבחנו בכל אובי מששי וירינו, כאמור, עבר מקורות הירוי. עם השיכחה נחלצנו לאחרור והאש חדרה. בשלב זה קיבלנו הוראה לחזור ולסייע לטנק מ"ט 2 שנתקע באיזור טלייסמן 23 חדרנו עמו אך לא חלחנו ללחצו.

בשלב יותר מאוחר קיבל קמ"צ חט' 14 (סגן פנחס בר) את הפיקוד על שארית הפלוגה.

חאדור ה-מ"ט

בחאריך 6 אוקט' 73, שעה 1700 לערך, הגיעו לטסה גדר' 79 בפיקוד ה-סמ"ד (ס"ל שלמה ניצני) עם 2 פל"ר טנקים (22 טנקים). נאמר לי כי ה-סמ"ד מתיין ברפидים, קולס פל"ר נוסף מ-חט' 460 ויגיע לטסה יותר מאוחר. קראתי ל-סמ"ד 79 לתדריך אישי, עדכתי אותו במצב והוריתי לו כי הוא מקבל אחריות על גזרת פורקן - מצח ולזרוך זה הוא מקבל ח"פ את כוחות גדר' 184 המוצאים בגזרה זו - שרידי פל"ר ז', פל"ר ו', (סגן משה בדש) ומעוז פורקן. ברשותו נשארה פל"ר ח' 79 (סגן עמוס וינטראוב).

פל"ר ו' 79 הוכפף ל-גדר' 184 ופוצלה ל-2 כוחות משנה. כוח אחד בפיקודו של ה-סמ"ט עם 2 מ"ח, טנקים הוכפף ל-סמ"ד 184 ונע עמו לתגבר את פל"ר ח' בגזרת חזירון. כוח שני בפיקוד ה-סמ"ט (סגן גבי (גרשון) טפל) הוכפף ל-סמ"ט ז' 184 (סגן אהרון פלר) לתגבר את גזרת מצמד.

בשעה 1755 יצחתי קשר עם סמ"ט 401 ותחמי עמו את מעבר הגזרה הדורמית ח' פ חט' 401, אם כי בפועל הגזרה הועברה ח' פ חט' 14 רק עם חשיכה, בעקבות חסימת חט' 401 עם גדר' 52.

חאדור מג"ד 79 (ס"ל שלמה ניצני)

בחאריך 6 אוקט' 73, שעה 1400, נענו עם פחיתה המלחמה, ח' פ חט' 460 מרפידים לעבר הגזרה המרכזית. נעמי עם 2 פל"ר טנקים (25 טנקים), פל"ר ו' (סגן זאב פרל) ו-פל"ר ז' (סגן עמוס וינטראוב). בשעה 1300 לערך קיבלתי פל"ר טנקים נוסף מ-חט' 460 שעעה מביר-תameda לרפידים. שם המתיין לה ה-סמ"ד (רס"ג יעקב יעבץ) שהיה אמר להבייה לטסה. חור כדי התנוועה הוכפף הגדוד ל-חט' 14 והתייצבתי ב-חט' 14 בפני ה-מ"ט בשעה 1700 לערך כשהגדוד מונה 22 טנקים.

מ"ט 14 עדכן אותו במצב ועיקרי הדברים היו: תועד טלוויזיה בידי האויב. יש גישור מצרי באיזור מצח'. יתכן שיש גם גישור באיזור חזירון ויתכן שיש גם צלילה מצפון לממצם. הפקודות שקיבلت מ-מ"ט 14 היו שאיןו עם פל"ר ח' לכובן מצח', קיבל את פל"ר ו' 184 הנמצאת באיזור צומת טיסמן - לבסיקון ח' פ ועלי להשמיד האויב באיזור. לגבי כוח ה-סמ"ד ו-פל"ר ו' נאמר לי כי הם עומרים ח' פ החסימה ו-גדר' 184.

נכתי את מ"פיהם ו' ו-ח' ותדרתי אותם בתרחיש. התחלנו בתנוועה מערבה עם פל"ר ח' (12 טנקים), במקביל לציר טיסמן. נענו ב-חג'ם עד צומת טיסמן - חזירית והתכוינו של הימה לעולות על רכס נזול שהינו שטח שולט ו-א"כ להמשיך מערבה, לעבר מצח', בפרישה ובזהירות, כיוון שלא היו לנו ידיעות מפורטות בדבר מקומו ועוצמתו של האויב. השעה הימה שעת חסימה. היה ירח אך היה עשן ואבק רב באיזור, כך שהראות הימה קשה. בדרך הורתיו להרכיב דזקאור כסנוון ע"ג הטנקים. זמן הגענו לרכס נזול, ו-א"כ לכל מקום שהגענו, ניחכה עליינו אש ארטילריה שכלה גם פגזי דרchan. כשהגענו לאיזור שמאפשר ל██ 262, מול הכניסה למצח', נעדרנו והפעלנו דזקאור כסנוון לשם חסיפה וזיהוי. הפעלת הדזקאור לא חרמה עקב זיהום האויר בעשן ואבק שברנו את אלומת האור. בקשתי סיוע ארטילרדי בתאורה שאותו קלנו מאוחר יותר. המשכנו לנעו מערבה בזיהירות, חור חופשי מטרות אך לא הצליחנו לאחור כל אויב. ארטילריה האויב המשיכה לנחוות עליינו וזה חייב אותנו לדלג

מקום למקום. בקשי מס' 14 התקשר עמי והאייך כי להכנס
לעבר אייזור מצח. התחלו לנווע ערבה, חור ייצור אש מירבי, אם כי לא הבחן במרות מוגדרות
והגענו עד ציר לכסייקון. הגיענו עד דרך הכניסה למצח, טנקים ואנשי התחילו להפגע. השטח שרעז
אויב רב שירה בנקל ו-מרנ"טים בכמות גדולה ביותר. היו קשיי שליטה בפלוגה וחור דקota
ספרות נפגעו מרבית הטנקים בפלוגה, היה שלב מסוימים שאיןני יכול להעריך איך משכו הפלוגה
חדלה מלחפוך. בקשי אש ארטילריה על מצח חור שננו נעים דרך מריך חיר, התחלו להחלץ לאחרור,
כאשר אין קשר בין הטנקים. אני עלייתי על הרשות הפלוגתית ורכ מ"מ 1 (סג"מ אשר סיידר) ענה לי.
הודיעתי לו שה-מ"פ כבוי הנראה נפגע והוא עלול להחליף אותו. מ"מ 1 דוחה כי הוא שמע ש-מ"מ 2
(סג"מ משה צאייג) נפגע והוא ניגש להחלזו. השתי מכניות טנק אחד להלווז ואסתרי עלייו אך הוא
לא נשמע לי ונכנס למרות זאת, עם כל המחלקה. הוא התקדם כ-200 מ' חור כדי ירי תותח ומקלעים
וחזר כלעתם שבא חור כדי ירי רב עליו מצד האויב. מ"מ 1 נפצע בראשו והמשיך לחפוך.
2 הטנקים הנוראים של המחלקה טנק 1 א' בפיקוד סמל יעקב עמר וטנק 1 ב' בפיקודו של סמל מרדכי
רווזנברג נפגעו. אנשי הצוות נפצעו ונחלזו לאחור והטנקים נותרו בשטח. המבוג בשטח נרגע
והחלנו בשילוף טנקים החוצה, דריש טוסטים להפצת הגשר והנרה. הגיעו מטוסינו והפיצו את
אייזור הצליחה מבלי שהיתה לנו יכולת להבחין בחזאות. משך כל הזמן היה לי קשר רדיו עם מעוז
פורקן שבקש סיוע, אם כי בהתאם לדוחים שלהם, לא היה כל לחץ עליהם. היה ברור לי שיש צורך
בריכוז טנקים משך הלילה, עם אור ראשון התרכזו סביבי 6 טנקים, פרט לטנק שלוי, ונענו לעבר
רכס גוזל. עם אור ראשון הגיע סגן חגי חור שהיה במקור סמ"פ ו', עם טנק מרפידים, ומינתי
אותו כ-מ"פ ח'.

תחור קמ"צ חט' 14 (סגן פנהם בר)

בתאריך 6 אוק' 73, בערב, לאחר ש-מ"פ ו' 184 (סגן משה בדש) פונה נוראיו במקום מס' 6
טנקים, כאשר אחד מהם תקוע במחפורת והשני מנסה לבורר אותו, כך שרך 4 טנקים היו בכשור לחימה.
התחילו לירות עלינו אש נק"ל מכונן צפונית. פרשתי את הטנקים לאוריך הכביש והתחליך לתוךם
צפונה. לאחר תנועה של כ-10 מ', שנכנשתי למרוץ צומת לכסייקון - טיסמן (זומת דיזי), האויב
הAIR במאורה וגדרו علينا טילי נ"ט ו-מרנ"טים. ירינו עם תותחי הטנקים במוחי אש עבר מקורות
דר' צבאיו בפרק של כ-50-100 מ' והשלמו באש מקלעים. נחלנו לאחור לעמדות המתחנה. לאחר
שהר' צבאיו צשחף עליינו שוב לעמדות וחיפינו על ברירת טנק מ"פ ו' 184 החוצה. הטנק הבורר חזר אליו
ובטנק מ"פ ו' 184 פלו במגמה לחקנו מחדש. עמדנו בעמדות באיזור צומת טיסמן - לכסייקון
וירינו עבר מקורות אש שהיו ע"ב הרמפות ב-גdem'ע. איןני יודע מה היו המטרות ובמה פגענו
אך פגנו במרות וראינו שם הבקחים, כך שהירי פסק. בשלב זה קיבלתי פקודה מ-מג"ד 79 לנוע
לאחור ולחפות עמדות באיזור טגול 209. נעהו לשם, חפסנו עמדות ולא נורחה עליינו כל אש. היה
לי זמן וכנסתי את ה-מ"ט'קים שאוחם לא הכרתי כלל, אליו, כדי להכירים ולהסביר להם כיצד ניתן
להתחמק מטילי נ"ט. חור כדי תדריך ידדה עליינו אש ארטילריה. החפזנו לטנקים מבלי שיכלנו
לזהות את מקורות האש הארטילריה וישבו לחור הטנקים.

באוחו זמן, בשעה 2200 לערך, ירדה מערבה פל', של גד' 79 ומהאריך של סגול 213 ניילה אש עם כוחות ח"ר שהיו בשטח. דיהתי 4 טנקים שנפכו ונדרקו. לאחר מכן קבלתי מ-מג"ד 79 טקודה לנוף יותר צפונית-מזרחית לסגול 239. באוחו של נתקע טנק אחד מכח ה-סמ"פ באיזור תליסמן 22 וטנק נוסף עסף עסق בחילוץ.

בחאריך 7 אוק', שעה 0300, הורה לי מג"ד 79 לנוף צפון מזרח ולחפות עדות באיזור סגול 210 בלאי מערב. נערכתי במקומות בשעה 0430 לערך עם כ-7 טנקים. עם אור ראשון התחללה לרדת עליינו הפגזה ארטילרית. הבחנתי בכ-15 טנקים כ-2 ק"מ מצפון לסגול 213 בטוחה 3600. טנק האויב עמד כמו במאעד עם ג'יפים בראש. ריתי לשם בפצעי ח"ש ופצעתי בטנק אחד בפצע חמישי ובטנק שני בפצע רביעי. מ"מ 1 (פגע ב-2 טנקים ו-מ"מ 2 (סגן צבב ליקטן) שהיה להלכה קמ"ג גד' 184 פגע ב-2 טנקים. האויב החיל לירוח בטילי נ"ט, ארטילריה ופצעי זרחן. כמו כן הם ירו אש נ"מ כלפי מטוסינו שהיו באוויר. תוך כדי עליה לעמדת אש נפגע הטנק שלי ע"י טיל נ"ט סגרה. נפצעתי ע"י פגץ ארטילרי שפוגע לפני הטנק ורסיסים נחזו עלי. עדכתי את מג"ד 79, מסרתי פיקוד ל-סמ"פ בשעה 1100 לערך והחפניתי עס הטנק לציר תליסמן.

תאoor סמג"ד 184 (רס"ג בק-ציוון טרן)

בחאריך 6 אוק', שעה 1800 לערך, הורה לי המג"ד (רס"ג שאול שלו) לקחת את פל' ו' 79, לנוף לציר חביבה ולחבר את איזור מעוז חזיזון, כיוון שהמצב שם היה קשה ובמוצע חזיזון יש נפגעים חמיבים פינוני. נענו על תליסמן - חזיזית והבחנתי שככל איזור נזול והברגה מיפורדים ע"י האויב. לא הצליחתי ליזכר קשר עם מ"פ ח' 184 (רס"ג אליעזר כספי) ותחמונת מגב האויב לא היתה ברורה. ה-מח"ט הורה לי לחפות עדות בסגול 250. פגשתי את מ"פ ח' 184 ו-סמ"פ ח' 184 (סגן יגאל גילאור) עם 2 טנקים באיזור חביבה 26-27 וחיזמת ככלות. מקום היו עוד 3 טנקים לא תקין. מ"פ ו' 79 (סגן צבב פרל) המשיך בתנועה מערבה עם הפלוגה ונתקל באש אויב. הטנקים של פל' ו' 79 נחלצו לאחר מכן נעלם. מ"פ ו' 79 נפצע ואוחתו פינינוי. מקום היו 7 טנקים לא תקין. החלתני להתרגם יותר מזרחה וחילנו בחילוץ הטנקים מזרחה. ה-מח"ט התקשר עמי, בדק את המצב והורה לי להחלץ מזרחה, לעבר צומת חזיזית - חביבה לשחารגנים. חלק מהטנקים שהיו תקינים מבחינה אוטומטיבית, אך הדריך לא היה תקין, גדרו טנקים אחרים וכרך התנהל החילוץ. מ"פ ח' החמקם באזורי בראש הקדר הודיעו לי כי פל' ח' 196 מיקנס נעה מכובן דרום לצפון. ניסחתי ליזכר עסם קשר ולא האלחתי. את הפצועים רכמתי ב-נגמ"ש ה-ש.ב. של פל' ו' 79. בניתוח הגיע אליו זגמ"ש צפיה 215 א'. החלתני לרכז את הפצועים ב-נגמ"ש אחד ולשלחו ואוחתו ה-נגמ"ש השני להשאייר כעורתה אצליח. ה-נגמ"ש נע על ציר ספונטני ונתקל במארב ח"ר מצרי. ה-נגמ"ש נחלץ מהמארב והזרתי לו לקחת את אנשי ה-חאג"ד ולהחלץ אותם. חמונת המצב לא הייתה ברורה לי. אנו בציר חביבה, האויב עקף אותנו ממערב ונמצא בציר ספונטני והבחנו בפצעות תאוורה מול טסה, המצב היה לא נעים. ה-מח"ט ערך אורי ש-גד' 196 (סא"ל עמרם מצנע) ציר לנוף להחליף את פל' ח' בגדרת חזיזון ואשר לי לברור את הטנקים הפגועים לציר תליסמן. תוך כדי חנעה הבחנתי בירוי נק"ל על ציר תליסמן. התקשרתי עם מג"ד 196 והוא ערך אורי כי נתקל במארב ח"ר של האויב באזורי תליסמן 34. המשחתי בתנועה ופגשתי את סמג"ד 196 (רס"ג נתן בו-ארי) שנע כלפי מערב. החודכנו הדדייה בתרחש והמשכתי בחילוץ הטנקים הפגועים עד טסה.

ח-טג"ד הורה לי לארכן את הטנקים הפגועים. ע. קח"ש חט' (סגן יהושע אלטנני)
היה נוכח במקום וארגנו טנקים וצוחרים במקום.

חאדור סמ"פ ח' 184 (סגן יגאל גילאור)

הפלוגה פנה 10 טנקים והגענו לטסה, במסגרת גד' 79, בחאריך 6 אוק' 73, שעה 1630-1700. הפלוגה פוזלה ל-2 כוחות משנה. כוח אחד בפיקוד מ"מ הסמ"פ (סגן גבי (גרשון) טפל) עם מ"מ 1 (סמ"ר אפרים ניסנבוים) שכלל 4 טנקים ומשימתו היה לנוע לצומת עכבייש - טרטור. כוח שני בפיקודו של 6 טנקים שמייחסו היה לתפקיד עדות מזרחה לצומת חביבה - לכסייקון ולהפות על חילוץ צחל"ט פינוי חזיזון.

בשעה 1800 הגיעו אליו סמ"ג"ד 184 (רס"ג בק-זיוון טרן), קיבל מני טנק ונגענו בשדרה בצד' טלייסון וונינו בצד' חזיזית כלפי צפון. באיזור צומת חזיזית - חביבה נפגשנו עם 2 טנקים מ-פל' ח' 184. המשכנו עוד כ-1 ק"מ מערבה ומפגשנו ב-מ"ט ח' 184 (רס"ג אליעזר כספי) וב-סמ"פ ח' (סגן יגאל גילאור), כשהם בוררים אחד את השני. מ"ט ח' ערך אותו כי בשטח יש מרנן"טים, הדhardtiy את הפלוגה, המפרשנו בשפה ונגענו תוך כוננותה להתקלות ויררי. נגענו עוד כ-2-3 ק"מ מערבה ובאייזור חביבה 26 נתקלנו באויב. אני נעה בראש הפלוגה, מתחו עלי באש ולא פגעו בי. הודיעתי לפלוגה ברשות הקשר ותורתית לפלוגה להסחר. מרבית הטנקים ירו. תוך כדי ההשתערות נפגע טנק מ"מ 2 (סג"מ יואב ויינר) בחמיסות, ה-מ"מ נפגע בידי והמשיך. לאחר כ-5 דקות אני נפגעת, נפצעתי בעיניים ובידיים ולא יכולתי להמשיך ולהתקדם. ירדתי לחא התוחנן והחלהתי עם התוחנן. המארב השמד ובזעעה סריקה לאחדר והטנקים חזרו ל-סמ"ג"ד 184, כאשר 2 טנקים כשירים בוררים מזרחה 2 טנקים בגוועיטם.

בSEG' של התוחנן, כאמור לעיל, חפס פיקוד. בקשי מהטען קשר שיבדק אם כוון התנועה ונחתי לו מפגן כדי שיזדהה. הוא כנראה התבבל והממשנו בתנועה מערבה במקום מזרחה. תוך כדי התנועה נגע בפג'ן פיל נ"ט באיזור צומת חביבה - לכסייקון. ניסיתי לחפש את התוחנן וההען-קשר ע"י משוש ולא מצאתיים. לא היה לי קשר עם הנג bog והנגב המשיך בתנועה ללא כל הכוונה. נגענו בטעות על ציר לכסייקון צפונה עד אייזור ציר ציון שם הטנק שקע בבייצה. הנגב אמר לי שהוא דיחה שלט עם הכתובת ציון עליו. החפנינו מהטנק ולקחנו עמו את הנשק, מפות ומייפה, לפי כוון פסילת הברזל המפורקה אחרינו את כוון, צפון - דרום. נגענו מזרחה והגענו עד חוז' מרור שם פונינו ע"י כוחותינו.

חאדור סמ"פ ח' 184 (סגן יגאל גילאור)

בחאריך 6 אוק' 73 עם חסיכה שהינו בחרנו-כ-1 ק"מ מזרחה לחביבה 26 עם 4 טנקים : מ"ט, סמ"פ, 2 א' (סמל יהודה שרט) ו-2 ב' (סמל יוסף לאודין). קיבלנו פקודה לנוע, לתפקיד עדות באיזור סגול 250 ולסייע למפעוז חזיזון. נגענו ונתקלנו בטוחן קרוב, למרחק של כ-200 מ', ב-מרנן"טם ובמקלעים שירנו עליהם. נחלנו ופחנו באש עם פגזי מעיר ומקלעים כך שהאויב האסיק לירוח. מט"ק 1 ב' (סמל יוסף לאודין) נפגע ונפצע ונחלנו אחורה, כך שנותרנו עם 3 טנקים.

חזרנו אחורה ואז הגיעו פל"ו, 10/79. ערכנו אותו במקבב האויב והם המשיכו בחנוכה מערכה. הטנקים שלחמו נקללו באויב ומרביהם נפצעו. ה-סמג"ד ארגן את הכוח לברירה אחורה והכוח בפיקוד מ"פ ח' נשרר עם 3 טנקים : מ"פ, סמ"פ וטנק נספ" 1 א", 10/79 (סמל הרי ברויזד). טנק 2 א' שהיה עמן הגדיף לטנקים הגוררים ונע עם ה-סמג"ד. הגיעו פקדת נספ" מערבה והפעם החלטו לנעו מצפונו לציר. נענו פעמיים נוספת ונתקלנו שוכ פום באויב באיזור סגול 251, שכלי כ-10 מרגנ"טים.

בשעה 2100 לערך הצלחנו להגיע עד כ-200 מ' מסגול 253, השבנו באש, נחלצנו לאחור ובאחדית את הקשר עם ה-מ"פ וטנק 1 א'. נעתי כ-1 ק"מ מזרחה וזריחתי את טנק 1 א'. יצרתי אותו קשר והתחברנו. ה-מ"פ נע דרומה ולאחר הדזהות בינוינו חרבנו שוכ. נענו כ-3 ק"מ מזרחה וחנוינו בחניוןليلת משן יתרת הלילה באיזור סגול 248. משך הלילה שמענו רעש טנקים מכובן מערב. משך הקרבנות ה-ג"ל ירינו בעיקר אש מקלעים וטגזי מעריך. בטנק שלי יריתי כ-15 טגזי מעריך.

תאור ה-מח"ט

בתאריך 6 אוקטובר 2000, שעה 00:00 לערך, הגיעו לאיזור טסה פל' ז' 79 בפיקוד סמ"ד 79 (רס"ג יעקב יעבץ) עם 6 טנקים ו-פל' חרמ"ש מיקנס מ-חט' 460 שנקלעה לאיזור והשתלבה ב-סיד' החטיבתי, לאחר אישור מפקדת האוגדה.

המצב בגזרת החטיבה היה ש-גד' 79 היה אחראי על גזרת מעוז פורקן - מצט' סמ"ד 184 (רס"ג בן-ציון טרכ) עם שרידי פל' ח' 184 ו-פל' ו' 79 היה אחראי על גזרת מעוז חיזיון וכוח בפיקודו של סמ"פ ז' 184 (סרן אהרון פלר) היה אחראי על גזרת מצמד.

נראה לי כי באיזור מעוז פורקן - מצט' קיים כוח בפיקוד מג"ד 79 השולט במצב. בגזרת מעוז חיזיון עומד לפועל סמ"ד 184 עם הכוחות שברשותו. גזרה שנראתה לי מדוילה בכוחות היטה בגזרת מעוז מצמד ובעיקר המרחב שבין מעוז פורקן, גזרה בת 19 ק"מ, שבה לא היה לנו כל מעוז וכחותה מכך לא היה לנו כל מידע על הנעשה במרחב, מה עוד שהעוז טלו"זיה הנמצאת 8 ק"מ מזרחה מתחלה סואץ הוחקף קרקעית בשעה 1600. הכוח שבפיקודו של סמ"פ ז' 184 היה כוח מאולתר ולא מספיק חזק. לכן, החלתני שכוח זה יאבטח את מעוז מצמד והסתתק עלי סמ"ד 79 לנעו עם פל' ז' 79 דרך ציר עכבייש ולבצע סיור למרחב שבין "החווה הסינית" לבין איזור מיסורי.

באיזור זה היה ברור שמתבצע צילוח מצרי וחשוב היה לנו לדעת עד היכן תדר האובי. מקומות האובי ועוצמו לא היו ידועים לנו כלל והיה קיים חשש שהאויב העמיק לחדר וועלול אפילו להציג עיר טסה מבלי שימושו בוחין בו. תדרתני את סמ"ד 79 אישית והוריתית לו לנעו בזירות, חדר אבטחה מירבית, ולדוחות לי על מקום האויב וכוכן חנוונו.

את פל' חרמ"ש מיקנס החלתניקדם עבר תועוז נודל ולנגלת לחיפוי על האיזור, לאבטחת המקום ולפיגוי נפגעים. החלתני שמייה זו על מ"פ מיקנס (סרן אריה שקד). יותר מאוחר, היה לי חשש נספח זה מהאייזור שמצוון לציר חביבה. פל' ח' 184 דוחה כל הזמן על רעשיהם ותגוזות מצפון לה. המרחב שמצוון לאיזור הברגה - חיזיון היה פרוץ עד אייזור מעוז פרקט - צ'רצ'יל והיווה גבול גזרות בין חט' 14 ל-חט' 275. חששינו שהאויב המצרי ינצח פירצה זו ויחידר דרכה כוחות לאגוף כוחתיינו. לכן, הוריתני למ"פ מיקנס להוות כוח חטיבתי, להתקדם באיזור צומת אבניית - ערוב ולאבטחה כלפי צפון ומערב את האגוף הצפוני של החטיבה.

תאור סמ"פ ז' 184 (סרן אהרון פלר)

בתאריך 6 אוקטובר 2000 - 2100 לערך, הגיעו עם 5 טנקים י-נגמ"ש לסග'ל 113. מעוז מצמד דוחה כל הזמן על אויב הנמצא מצפון או מדרום לו ואנו פעלו לטרוחתו. מחזימה הניתה היה נשאר בעמדות בסග'ל 113 ומחזית שנייה בפיקודי או בפיקוד סמ"פ ו' 79 (סרן גביי (גרשון) טפל) היה יוצא לעבר המפעוז. הגיעו עד קו המים מצפון או מדרום למעוז. משך הלילה בוצעו לפחות 3 פעמים בדיקות כ-נ"ל. הגיעו עד החצר שמדרום למעוז או מצפון לו, אך לא ביצפנו כי אויב, אה"כ התקבל דוח ממעוז רקען על המזאות אויב. נ unify עם הטנק שלו, טנק 1 ב' (סמ"ר יונתן שאקיי), טנק נוסף מ-פל' ו' יונגן"ש 5 ה' (סגן יורם לוצר), כאשר סמ"פ ו' 79 נשאר באבטחה באיזור מצמד באיזור מצמד בסග'ל 113 עם 2 טנקים. סר��נו את האיזור מסביב למעוז רקען, לא הבחינו בכל אויב וחזרנו לערמותינו הבסיסיות בסוג'ל 113.

חאור מפקד מעוז מצמד (סגן גדרון גור)

בתאריך 6 אוקטובר 73, עם חשיכה, שמענו רעש של טנקים מצפון לנו ודוחנו על ברק לבזוז. קבלנו סיווע ארטילרי לעבר עמדות האויב ב-ג'נדמ"ע, אך זה לא הועיל באופן מיוחד. סמ"פ ז"ר/184 נע עם הטנקים בסביבות המעווז, דבר שעודד אותנו מאוד, והוא דוחה כי הוא איפנו מזחה אויב. משך כל שעת הלילה הוגזנו ע"י ארטילריה האויב אך לא נגרם נזק ממשותי. ראיינו חייל חיל"ר בסדר גודל של כמלה נעים ממערב לאגם המר הגדול ודוחנו על ברק לחטיבת. סמ"פ ז"ר/184 בצע סריקה באיזור ולא איתר אותו.

חאור מפקד מעוז לקון (סגן גבי דהאן)

בלייל 6-7 אוקטובר 73 הודיעו לנו כי עליינו להכנס לכוננות מירביה מפצעי חקיפה ח"ר של האויב. התארגנו לאבטחה והצבנו את הנשק בזרה הקיפה. הסמל ואני היינו לוחפים בתצפית או בסירור בין העמדות וכל הלוחמים היו ערימים בעמדות. היתה ידיעה על אפשרות חקיפה של מה"ר על המעווז ו-מה"ר טנקים בפיקוד סמ"פ ז"ר/184 (סגן אהרון פלר) נשלחה לחבירה עמנוא. משך הלילה לא הייתה עליינו כל התקפה קרעית.

חאור מ"פ ז"ר/79 (סגן אברהם שמיר)

בלייל 5-6 אוקטובר 73 ארגנו פלוגה מקובצת, שאנשיה בלתי מוכרים, במסגרת גדר 460/196. צודנו וחסנו את הטנקים וארגנו את הפלוגה תוך התקלות בקשישים רבים. לא סיימנו את ההתחארגנות ונאמר לי לנוכח, בדמת רדיו, לעבר רפדים ולהצרך לדג"ר 79. בשעה 1200, לערד, החילנו בתזוזה והובשתה לי כי יתר הדברים יאורגנו בהמשך. לא הייתה שפה משותפת בין האנשים. נאלצתי לעזרה בדרך את הפלוגה ולתדרך את הקזינים לגבי התזוזה.

כשהגענו לצומת הג'ידי זיהתי 20-30 מטוסים המפציצים את האזור, במחילה דימית כי הם מטוסים שלנו המתחמנים באיזור (שכחתי שמדובר ביום הכנורים). החילנו לפתח עליהם באש דיללה ובתחי עיליה, ניסיתי ליצור קשר עם הפלוגה, אך נתקמתי בקשישים, כיון שלא בדקנו קשר לפני זה. לא היה לי הוראות הקשורות לדג"ר 79, אך שלא יכולתי להתקשרות עם ניסיתי ליצור קשר עם גדר 196 אך לא ענו לי. המשכתי לנוע לעבר רפדים בתגובה איטית עקב קשיי קשוזות וחווסף שפה משותפת ביןינו לבין המפקדים בפלוגה. כשהגענו לאיזור רפדים נפגשתי עם סמג"ד 79 (וט"ג יעקב ענץ) והוא הסביר לי, במספר מלים, כי יש אש בכל קו החועל. לא היה ברור לי כי מדובר בנתקפה כוללת ודימית כי מדובר באש כדוגמת הירוי שהיה במהלך ההתקפה. סמג"ד 79 נתן לי את הוראות הקשר של הגדור והפלוגה נקרה פל"ז (זיהתו). גילינו קלות קשר בטנקים. בהתאם להוראות ה-סמג"ד, המשכנו בתגובה לעבר טסה, כאשר חמונה המצב אינה ברורה כלל. נענו לאורן כביש פינדק והגענו לטסה בחשיכה. יצאנו עם 9 טנקים והגענו עם 6 טנקים לטסה, בשעה 2000 לערך. בטסה הציגו אליינו סגן אליהו ששון עם טנק נוסף והיינו כוח בן 7 טנקים בפיקוד סמג"ד 79.

סמג"ד 79 תדריך אותנו, חילק לנו מפה וערכן כי היו חדיירות חי"ר אווב בגדירה. עליינו לרדת בגיר עכבייש ובאייזור מצמד נשמ"ד כל כוח חי"ר הנמצא בסביבה. עדיין תמונה המצב לא היחיד ברורה דיה. נענו בחבנית שדרה לאוורך האזיר. לא השכלנו לבצע ניסוי קלים, אם כי בצעו תאים והיו אפשרו שאלות באם לבצע הכוון ליריה. אני אישית לא הכרתי את הגזרה המרכזית וערינתי בפרטוף במחה הקוד.

בזומת עכבייש – טרטור פגינו לכובן התעללה והשכננו בחבנית שדרה. נענו על ציר טרטור והגענו עד אייזור צומת טרטור – לכטיקון. ה-סמג"ד נתן פקודה בקשר "נתקלנו ב-ח'ר". לא ראיינו כל מטרות או ירי מצד האויב והתחלנו להתרס ולפתוח באש ללא הבחנה. יותר מאוחר הבחנו באויב הראות היהת קשה. חיליל חי"ר של האויב שכבו במחפורות קטנות וחור התקדמות שלנו, אוחם חיליל חי"ר היו לפני השדרואות של הטנק קמו וברחו אך מהצדדים היהת אש רבה מאוד. היו תקלות בכל הנשק של הטנק, בפועל הלחימה היהת של כלים בודדים ולא לחימה פלוגתית. ה-סמג"ד נפצע כנראה בחילית הקרב. הטנקים נתקלו בעיות בשטח וחתפו על פני שטח נרחב. לי לא היה ירוועה-סמג"ד נפצע ואני לחמתי את מלוחתי האישית. המשכננו להסתער מערבה כאשר עליינו גורחה אש מרנ"טים או טילי נ"ט רצינית. לאחר מכון הטנק נפצע 3 פעמים שלא חדרו ולבסוף הטנק נפגע, אני נפצעתי והחפניתי אחריה עם הטנק. ה-מח"ט החקר אליו ושאלני למצב, אינני זוכר מה היהת משובתי אך היא היהת מעורפלת. ה-מח"ט הורה לי לפנות את יתר הכלים. הפעלי זרקאוד כסגונן, סימנת לタンקים האחרים את מקומי, קיבצתי אותם אליו, פרט לטנק אחד, ונענו לכובן מזרחה. הגיעו לצומת שכמדומני היא עכבייש – טרטור, ירדתי מהטנק והעברתי ל-סמ"פ ח' 79 (סגן אליו שווין) את גיהול העיניים. החלה הפוגזה על הזרמה, עליינו על הטנקים, כאשר בכל טנק יש מספר פצועים ובפיקודו של סגן אליו שwon החפנינו לעבר ה-חאג"ד בצד עכבייש. ב-חאג"ד פלו לנו מהר ופיגנו אותו אחורנו במהירות לטסה. טנק 1 ב', שלא יצאנו בהילצות מזרחה, לא היה קיין מבחינות קשות. ה-סמ"פ (סמל אליו מזור) המשיך לנעו מערבה והגיע עד אייזור התעללה. הוא נפצע ולאחר מכן פרט צחל וה-סמ"פ (סגן ירונ פיק) חילצו.

תואר סמ"פ ז' 79 (סגן ירונ פיק)

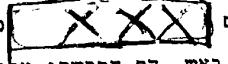
בחאריך 6 אוק' 73, שנה 2000 לערך הגיענו לאייזור טסה. במקום הטרופף עליינו סמ"פ ח' 79 (סגן אליו שווין) עם טנק נספ' שעליו עליה סמג"ד 79 (רס"ג יעקב יעבץ). המשימה שהוטלה עליינו היהת לנעו במשימת סיור לאוורך ציר עכבייש עד לאייזור "החווה הסינית", במגמה לאחר אויב ו-א"כ לנוע לעבר תעלת סואץ. במשימת סיור ובאמ' יש גשור לתוחוח באש על הגשר. לשטן בן החמאלנו ל-3 צמד טנקים ועלי הוטלה המשימה להכנס בצדrik שיק מערבה לעבר סרוק. לא היו לנו ידיות מפורשות על המזאות האויב. נאמר כי האויב שבו אנו עלולים להתקל הינו חי"ר. יש לצריך כי לא בוואן ניסוי כלים במקלעים. סמג"ד 79 ואני נגענו בצד הראשון, מ"מ 1 (סגן משה סוחר) וטנק הגור נעו בצד שני ו-ה-ס"פ (סגן אברהם שמיר) עם טנק נספ' כצד שלישי. נגענו על ציר עכבייש מהר מאוד ועליינו על ציר טרטור. בטרטור 40 עזרנו להזדמת וכעבור כ-1 ק"מ נפתחה מעילינו אש חאוורה שהפכה את הלילה ליום. המשכננו בתנועה מערבה לעבר סגול 185. המרחק בין הטנקים היה שרוף מאוד כ-20 מ' בין טנק ונגענו בתנועה איטית. כעבור זמן מה נתן ה-סמג"ד פקודה בקשר "תחנות זיריתון כאן 11, נתקלנו בחזית, החפרסות מימיין". זו היהת הפקודה האחורה שטעתי מפיו. שבותי ימינה וזריתון רכוזי חי"ר, בזורה צפופה, שהיו בחוץ גומות עגולות בעומק של כ-1 מ'. הבדיקה נמקלעי גוריאנו ב

ע"ג גלגולים, מרנו"טים ונשך אישי. המקלעים בטנק שלו לא פעלו. שמאלי שמעתי התפוצצויות וירוי מקלעים בקדב רציני. החלחתי לירוח פגוזים ע"י ירי מפקד לעבר מקרות ירי ורכוז רכב, יחסיתו לבוג מערבה עד איזור סගול 105°, לפי הערכתי. ברשות הקשר שמעתי את סמ"פ ח' 79 (סגן אלהו שוו) מדווח ל-ס"פ ז' 79 שה-סמג"ד נפגע וכי הוא מפנה אותו ל-חאג"ד בעכבייש 55. כעבור זמן מה שמעתי את מ"פ ז' 79 מדווח דוחה חד ממשעי ברשות הקשר כי הוא נפגע. מ"מ 1 דוחה כי כוחינו יורים עלינו. מצחתי את עצמי עומד לבד במישור. ירו עלי אש טיל ב"ס או פגזי נ"ס אך הטנק לא נפגע. גיסיתי להשלט על הפלוגה והורתי לפלוגה להפסיק את האש ולנווע מזרחה. היה לי קשר רק עם מ"מ 1 בשלב זה עלה שוב מ"פ ז' על רשות הקשר, עדכן כי הוא נמצא בזומת פוטון - עכבייש והזורה לנווע אליו. ה-ס"פ סימן את מקומו ע"י דראור סנסון ולאורו הגיעו אליו 4 טקיקים (מ"פ, סמ"פ, מ"מ 1, 1 א'). פינינו את הפצעים מהטנקים ל-חאג"ד, בו בזמן נפלו 2 פגזי ארטילריה ליד הגחון של טנק ה-ס"פ וקמה בהלה בקרב הצוותים. הטנקים החפרו פרט לטנק ה-ס"פ. נעה עם הטנק כ-500 מ' דרומה והצלחתי ליזור קשר עם טנק מ"מ 1. הורתי לו לפנות פצעים ל-חאג"ד אך עם טנק 1 א' (סמל אלין) לא הצליחו ליזור קשר. ראייתי אבק של טנק נע על ציר כספי דרומה והוא נעלם לי בין הדיוויזיות. געתה לעבר האזמת ובתחום עם הרופא סכתי ישילח צחל"מ לעבר זומת פוטון - עכבייש לשכ' חילוץ הפצעים מטנק ה-ס"פ שנשאר בזומת. פינינו את הפצעים ונעה לעבר ה-חאג"ד. באיזור ה-חאג"ד היו 4 טנקים (סמג"ד, מ"פ, סמ"פ, מ"מ 1), לא הספקתי לדבר עם סמ"פ ח' 79 והוא נע עם טנק ה-סמג"ד לעבר הקו מערבה. עלייתי על רשות הקשר החטיבתי, עדכנתי מהו המצב ודוריחת כי בראשות ק"י-ט 2 טנקים חקינים. נאמר לי לנעו לחניון לילה מחלוקת 1 ק"מ צפונית לזומת פוטון - עכבייש מזרחה לככיביש, שם אפגוש את סמ"פ ח' 79 ויחד נהווה מחלוקת טנקים. נעה עם הטנק השני וונשחה את טנק סמ"פ ח' 79 שם נערךנו לחניון לילה. ניסיתי לשחרר עם סמ"פ ח' 79 את פעלויזינו במגמה לאחר היכן עלולים הטנקים האחרים להימצא. כעבור זמן מה הודיע לי 19 כי הוא קולט את טנק 1 א', ביחסתו שיחזור ביניינו אך הוא ירד מהרשת. ניסינו ליזור קשר עם טנק 1 א' ובעזרת אהוח של דראור עזר ושדור מוקמות בגבויים. סמ"ח ח' 79 הצליח ליזור קשר עם טנק 1 א' ובעזרת אהוח של דראור עזר ל-ס"ק אהרגנו את מקומו ונגענו לעבר הטנק שהיה באיזור כושא. הגענו לטנק בשעה 0400 - 0500 Uhr וראינו כי הוא פרס זחל בזרחה שאינה אפשרה חילוצו. עלייתי על ושת מרוגנית וקובלתה הוראה לנעו עם 2 טנקים לעבר טרטור 40. בטנק 1 א' ה-ס"ק (סמל אלין מזור) וחתון קשר (סמל אילן גולדפריד) היי פצעים. סמ"פ ח' 79 פינה אוחם ל-חאג"ד בעכבייש 55, לאור פקודה מה-מפח"ט. ביחסת צוות הטנק הפגוע השלמנו את טנק הגור שלו. נעה על ציר עכבייש ובאזור עכבייש 52 בא מיל' טנק מנה 3 פגוע ומנזיח. ה-ס"ק סימן לי לנעו אחוריו. נעה אחוריו לעבר זומת עכבייש - כספי וונשחה לטנק זה. עלייתי על הטנק והקצין הודהה ואמר כי הינו סמ"פ ז' 184 (סגן אהרון פלר). הוא סיפר לי כי הוא נחלץ ממארב טנקים בלילה, בתוך הטנק יש מספר פצעים. וכי הוא מחשף חאג"ד. הסברתי לו היכן ה-חאג"ד והפניתי אותו ל-חאג"ד.

תאור מ"פ חרמ"ש מיקנס (סגן אריה שקד)

הפלוגה היועча את קורס מ"כיס חרמ"ש ב-ביה"ס לשריון וירדה לסיני בחאריך 6 אוק' 73, כשהיא מונה 10 נגמ"שים. הגענו לאיזור טהה בשעה 1900 לערך. ברכחי היבן נמצאת חט' 460 ולאחד שבדתי זאת עם מג"ד 184 (רס"ג שאול שלו) הוא הפנה אותה למח"ט 14. קבלתי הוראה להשאיר ב-גד" 184 מה' חרמ"ש בת 3 נגמ"שים עם היתרה להתייצב בפני מח"ט 14.

מח"ט 14 ערך אותו בתרחש, שהתי כשבה ב-חמל החטיבה, האזנתי לרשותה הקשר ולנגיון הקרב והשתלבתי במונה החטיבית. המשימה שהוטלה עלי הייתה לנעו על ציר טלייסמן מערבה, לסרוק את הציר ולטהרו מכוחות אויב, במידה ונתקל בהם. לתפוס את תעזוז נוזל, באם יש לעליו אויב, ולטהרו מכוחות אויב, במידה ונתקל בהם. לתפוס את תעזוז נוזל לכוכן מערב לעבר התעללה. כמו"כ נאמר לי כי בטלייסמן 22 יש פצועים וברגע שאגיע לאיזור להעמים אותם על אחד ה-נגמ"שים ולפניהם ל-חאג"ד בטסה.

געתי על ציר טלייסמן מערבה ב-חנן'ם והגעתי עד איזור נוזל. הגיעתי לחузן מכובן דרום ולא מכובן הכביש והגעתי עד שער התעוז. ראייתי הבקרים מכובן התעוז והסתערנו עם ה-נגמ"שים, תוך צור אש חופת מכל הכלים. לאחר מכן הסתבר לי כי אין כל אויב וכי ההבקרים הם חוגאה של חמוץ עיריה שהחפוץ כתחזקה מפגיעה של פג' ארטילרי. הפקנו את האש ועלינו על התעוז. ירדת עלינו הנחתה ארטילרית מסיבית ש"הרקיידה" את החוז. נעתי מדרחה וקבלתי הוראה מה-מח"ט לנעו עבר חזיתה 26, להחמקם במקומות, לצוף לעבר מערב וצפון ולאבטח במקומות. הפרשתי את הסמ"פ ועוד 2 נגמ"שים לפניו פצועים טלייסמן 22 לטסה ואני עם 4 נגמ"שים עתי לאיזור חזיתה 26. כחוגאה מהחפוץ הארטילרית אייבדו 2 נגמ"שים את כוונת התגועה ולאחר כשבה של חיפושים והכוונות הם נאספו לפלוגה. קבלתי הוראה מה-מח"ט לסרוק את ציר חזית צפונה, לתפוס עמדות באיזור אבניית 32, לצוף ולאבטח במקומות צפוני מערב וצפון. במקומות זה שמענו רעש של טנקים ממערב, אך לא היה ניתן לקבוע את הטווח כיון שהוא חשור ולא ראיינו דבר. חלק מהרעשים היו של טנקים שלנו אך חלקם הגדל היה של טנקים מצרים. הכוח השני שבפיקוד הסמ"פ עסק בפינוי פצועים. תוך כדי חוגאה על ציר טלייסמן הוא נתקל במארב מרנ"טים ליד נקודת ה-או"ם שבטלייסמן 34. 2 ה-נגמ"שים הראשונים עברו וה-נגמ"ש השלישי נפגע פעמיים מ-מרנ"ט ד.פ.י.ג', אך ה-נגמ"ש המשיך לנסו. מפקד ה-נגמ"ש (רב"ש מרכבי רוזנברג) נפגע ובאותו זמן נפצע קלות הסמ"פ (סגן יוסף שוחט) מרטיט אך הוא המשיך לתפקיד, נחשב בטסה והמשיך להלחמת. 2 חיילים נוספים נפצעו באופן קל ולקו בהלם. אחד מהם פונה לאחר מכן כיון שלא יכול היה המשיך להלחמת. כוח ה-נגמ"שים לא השיב באש, הם התקשרו אליו ברשות הפלוגתית ודוחחו לי על המצב. הוריתי ל-2 ה-נגמ"שים הבלתי פגועים לחזור לאיזור המאובט, לסרוק את המקום באש ולהמשיך במשימה לעבר טסה. בעבור יומיים סרקתי שנייה את האיזור והבחנו ב-8-12 גוויות של חיילי אויב ומספר רב של מרנ"טים ד.פ.י.ג'. משך הלילה קבלתי הוראה מה-מח"ט 14 לדרג צפונה לעבר אבניית 34 ולהמשיך במקומות זה במשימה. בצענו זאת ולא אמרנו כל אויב. לקרה שחר נעתן על ציר אבניית אבניית 28 פגית מזרחה, לעבר אדום 2027, שם התמקמתי בשעות הבוקר המוקדמות.

תאור ה-מח"ט

בתאריך 6 אוקטובר 73, שעה 2300 לערך שוחתי עם מפקד האוגדה, דוחתי לו על המצב ובקשתי מפנה חגור של גדור נספף. המצב עד עתה היה שהזרמו ללחימה כל כוח שהצבר אלינו באופן מיידי. באופן מעשי, תבור הכוחות היה מודרג וטיפין טיפין. המגמה שלי הייתה לפעול בגדירות משנה בגדריות, אם כי היה ברור לי כי צוות הכוחות הראשוני היה בלתי ארגני אך על צוות זה יש צורן להחבטה בהמשך בניית הסדר"כ.

מפקד האוגדה הקaza לי את גד"ר 460/196 בפיקודו של סא"ל עמרם מצנע שהגיע לטסה בתאריך 7 אוקטובר 73 שעה 00100, לערך, עם 18 אנקדים.

בחזותليل ה-6-7 אוקטובר 73, מצב הכוחות היה כדלקמן :-

- א. פל"ז/79 בפיקודו של סמ"ד 79 (רס"ג יעקב יעצץ) נלחם באיזור "החזונה הסינית" לחימה שوبة וחמונה המצב לא הייתה בהירה.
- ב. סמ"פ ז/184 (סרן אהרון פלר) היה באיזור מצמד ללא כל בעיות ומעוז מצמד לא היה נחוץ בלחץ אויב רציני.
- ג. מג"ד 79 (סא"ל שלמה ניצני) נלחם באיזור מצט לחימה קשה נוכחות האויב הצולח אף מעוז פורקן במצב סביר.
- ד. פל"ח/184 ופל"ז/79 בפיקודו של סמ"ד 184 (רס"ג בן-ציון טרן) נלחמו באיזור חזיון ולהימתח שوبة. ב-פל"ח/184 (בפיקודו של רס"ג אליעזר כספי) נותרו 3 אנקים בלבד. ב-פל"ז/79 בפיקודו של (סגן זאב פרל) היו נפגעים רבים וחמונה המצב לא הייתה ברורה; במעט חזיון היו נפגעים רבים וקשר המעוז (סמל מן מוטס) זעק לעזירה.

החליט להפנזה את גד"ר 196 לאיזור חזיון. הוריתי למג"ד 196 לנעו על ציר טלייסמן מערבה, לפנות בצד חזית צפונה, להפנס את איזור זנגביל ו-אח"כ לשפר לעבר סגולים 250, 253, 255 ולסייע למעוז חזיון. גד"ר 196 התארגן באיזור טסה וייצא בשעה 0300, לערך, למשימתו.

כאמור לעיל, פעילות הכוח שבפיקודו של סמ"ד 79 שובה. הידיעות על האויב באיזור "החזונה הסינית" היו מעורפלות. בשעה 0200 לערך הוריתי למ"פ ז/184 (סרן אהרון פלר) לנעו במשימת סיור צפונה על ציר לבסיקון עד סגול 146. הנחיתו אותו לנעו ב-חנ"מ ובזיהירות ולבסוף אם אויב חדר לאיזור זה.

(146) ריכוז כבוקון . 146 (146)

וואר מג"ד 196 (ס"ל עמרם מצנע)

גדוד 196 היה מורכב מצוות המבוסס על חניכי קק"ש, קמ"ט, חניכי בה"ד 1, אחותים מ-מ"ח 500 ועוד. הגדוד התargin בחריר 5-6 אוק' 73 וכל 6 פל' טנקים. 2 פלוגות טנקים הוקזו לכך של סא"ל יעקב לפידות ו-2 פלוגות טנקים נוספת הוקזו כהשלמה ל-גד' 184 ו-79, בר-גד' 196 כל, בפועל, 2 פלוגות טנקים. לגודוד חסרו כל גורמי החזקה הגדודים וכך הוא נלחם בימים הראשונים של המלחמה.

משימת הגדוד הייתה לאבטח את מרחב רפידים והטנקים היו פוזרים בין המהנו והתקנים, כאשר מה' טנקים נשלחה לאזרע צומת פארקר.

בחירר 6 אוק' 73 בלילה קבלתי הוראה ממפקד אוגדה 252 לעבר ח"פ חט' 14, התקשרתי טלפונית עם מה' 14 והוא הורה לי לנוע במהירות עם הגדוד על ציד הכביש רפידים - טסה ושם קיבל הוראות מפורשות.

גענו על הכביש בתבנית שדרה מנהלית עם אורות והגענו לטסה עם 18 טנקים בתאריך 7 אוק' 73 ساعה 0100>User. חילקו בצוות טסה בדיק שבלנו מחטיבה 14 ואני נגשתי ל-מח' 14 לקבלת הוראות. מה' 14 ערכן אוחז במצב האויב וכוחותינו והטיל עלי משימה. מצב האויב כפי שתואר לי היה שהאויב צלח לרוחב כל הגזרה בכוחות ח"ר מבלי שיש לנו ידיעות על צלחת טנקים. באשר לכוחותינו התאור הבכיר שככל המועדים בלחימה קשה, אך אף מעוז לא נפל, הרבה טנקים נפגעו לנו והובילו מטבחע ע".י. טנקים טפירים הפוזרים בשלושה, בצדדים ואף טנקים בודדים. עודכנת במקומות פריסת כוחותינו. גד' 79 היה ממוקם באיזור שמערב לצידני. פל' ח' 184 היה ממוקם בציר חמיבה והוא ידיעות על רשי טנקים מצפון לצידני.

המשימה הראשונית שהוטלה עלי היה לנוע על ציר טלייסמן מערבה ולהערך באבטחה על ציר חזית 25-26 בבלימה כלפי מערב. קבלתי מ-קמ"ג חט' 14 מפות קוד של הגזרה וחזרתי לגודוד. בנטתי את ה-מ"ט'ים, מסרתי להם את המידע שהוא בידי ונחתי להם תדריך קצר. הפסיקתי את התדלוק, מבלי שגמרנו לוחלק את כל הטנקים והחלנו בתנועה בשעה 0230>User. סדר התנועה היה חפ"ק (4 טנקים), פל' ז' (סדר רמי מתן) - 7 טנקים ו-פל' ח' (סגן נמרוד גרון) - 7 טנקים טה"ב 18 טנקים.

התנועה הייתה בתבנית שדרה על ציר הכביש מבלי שהיא לנוע הרגשה על קיום אויב על הציר והאזור להגיע לציר חזית מהר, ככל האפשר. כאמור, את התנועה עם מג"ד 79 (ס"ל שלמה ניצני) והוא ערכן אותו על מקום כוחותינו והבכיר לי שבאי-זורי טלייסמן 22 נמצאים מספר טנקים שלו, על ציר טלייסמן נעו כלי רק"ם שונים בכיוון מזרחה במשימת פינוי נפגעים לעבר טסה.

באיזור טלייסמן 34, בשעה 0344, נקלנו במארב אויב, בסדר גודל של פל' ח"ר, שפתח עליינו באש מרג"סים, ר.פ.ג'י ו-גנ"ל. מדרום לציר הכביש, במתוך האש הראשונית נפגע הטנק של ע"י 2 פצצות מרגנ"ט. לא היו נפגעים, היו נזקים קלים, מערכת הקשר נפגעה ובבדתי את השליטה על הגדוד למספר דקות. נחתי פקודה "שמאליה הסתער!" והסתערנו על איזור המארב. המארב מוקם מעל מצוק כך שפלוגה ז' שהיתה הפלוגה האחורייה הייתה זו שיכולה להסתער והוא הסתערה על המארב מכיוון מזרח. פלוגה ז' פתחה באש ואני עם מספר טנקים מ-פל' ז' הסתערנו לעליו באゴוף מערבי. הסתערנו על המארב והשמדנו אותו לחלוין. במארב זה נפגעו 2 טנקים מ-פל' ח'. טנק ח-מ"פ נפגע וה-מ"פ החליף טנק וטנק

ה-סמ"פ שלילו פינו 2 פגועים : ה-סמ"פ (סגן ארז גורן) והתען קשר (רב"ט צבי לויינשטיין)
שנפטרו לאחר מכן ב-ביה"ח.

ארגוני חדש את הכה והמשכו בתנועה מערבה. מחשש להתקלות במארכבים נוספים, החלתי לנעו עם עיקר הכה מצפון לציר טלייסמן כשה-סמג"ד נע עם מחלקה על הכביש, בדרוג אחר, כדי לפתוח פיזית את ציר הכביש. כאן התפתחה טעות מטרברת בגנות ובמקום לפני ציר חז"זית צפונה לעבר המשימה נענו בטעות מערבה יותר. בשחוור מטחים שנענו מצפון לתעוז נורול והגענו עד לאיזור של לכסיון 233, וה-סמג"ד שגע על ציר טלייסמן הגב-ע עד צומת טלייסמן - לכסיון. כ-1.5 ק"מ מדרום לsegol 255 נתקלנו ונכנסו לחניון מצרי שמנה כ-20 נקדים הגדמתה הדנית, הבחנתי בטנקים מצריים ט-55 חפרדים בחירות חלי חזה ועליהם סכיני דחפור. היו צוותים מצריים שהסתובבו בין הטנקים לחין החניון עצמו נכנו-2-3 נקדים בלבד בעודו עצמה עצמה עבדה ועצרה מאוחר. פתחנו באש על החניון והם פתחו באש עליינו אך לא היו נפגעים לכוחותינו בשלב זה אבדתי את השיטה על הגדור. היה לי קשר עם הטנקים אף קשה היה לדעת מה מקומם. אני חשתי את הכביש ולא היה ברור לי בדיקת היבן אנו נמצאים המשחתה בתנייה וחצינו את מסילת הברזל ומפרקה. עתה הבנתי מה מתרחש, ה-סמג"ד דוחה לי כי הוא הגיע לצומת טלייסמן - לכסיון יבנהתי כי חצינו את ציר לכסיון מערבה. עדכנית את ה-מח"ס במחזור והוא הורה לי לקבץ את הגדור לחזור חזרה למשימה המוכבת. השעה היתה שעה דמדומים והחלה לפקוד את הטנקים. הטנק של נגע שוגר מ-מרג"ט והנגב נחרך קצת בשערות. נענו תוך אגרוף מערבי ודרומי של צומת לכסיון - טלייסמן. חצינו את ציר טלייסמן באזורי טלייסמן 15 ואח ציר לכסיון באזורי לכסיון 238. מספר טנקים היו פזוריים והזרתי להם לנוע בכוון השם, מגמת התנועה שלנו דמה לעבר חמוטל ובדרכו התקבצנו יתרכזו. מ"פ ח' דוחה לי לפני בוקר כי הוא נמצא ביחס עזים והוא מבחן במנור מס' שערתי כי הוא נמצא על שפת אגם תמסח והנחתו אותו בהתחם, טנק נוסף 2 א/ח' אבד את הכיוון איש צוות אחצ' (הגה) - טמל אפרים שלמן) הסתנן והגיע עד מועד פורקן ונהלץ עם אנטיפ. תחית החזות הי' נעדרכט (ה-טמ"ק טמל זורם אילון), המוחתן - דב פישקוב, - טען-קשר - יעקב רוזנבוים) הגיעו לאיזור חז'ית 25-26-27, בשעה 0700 לערך, התארגנו במקומות וקבעו הוראה מה-מג"ט להתקדם מערבה ולחפות אח סגד' 214 בסגול 212 בבלימה כלפי מערב, כאשר מדריכינו בא-זיד צידני. ממוקם כדר 79 וספל' ח' 184 באיזור צ'ר חביזה.

תאור מ"פ ז / 196 (סגן דמי מלה)

בcharior 7 איז'ק 73, נושא 0100 לערך. הגיעו לאזורי טפה. הפלוגה מנתה 7 טנקים :
מ"פ, מלה 1 (סגן רענן קוילר) - 1 טנק, מלה 2 (סגן חיים אידג'יקובסקי) - 3 טנקים, מלה 3 (סגן יאיר שחק) - 2 טנקים.

המשימה הראשונית שהפלוגה קיבלה הינה לנוע, במסגרת הגדור, על ציר טלייסמן מערבה ולהחדרן באיזור חז'ית 25-26-27 באנטפה ובלימה כלפי מערב ולמנוע מכוחות האויב לנוע מזרחה. הידיעות שהיו לנו היו שהמצרים חזו את החעה בכוחות חי"ר ייחכון שם טנקים, נענו בתבנית שדרה על ציר טלייסמן מערבה כאשר הפלוגה של. נעה אחרי טנק ה-מג"ד ובאייזור טלייסמן 34 נתקלנו במארכ אויב שהתקמס מדרים לציר הכביש כה המארב כלל מה' - פל' חי"ר מצו"יד ב-מרג"טם ר.פ.י.ג', ו-נק'ל. פנינו שמאללה, הסתענו על הכה והשמדנו אותו, המשכו לנוע לכוכן מערב במגמה לפנותו בצומת טלייסמן - חז'זית צפונה. תוך כדי תנועה נתקלנו בחניון לילה של כ-15-18 טנק אויב

כ-1 ק"מ מדרום לסගול 255. חלק מהצווותים נע רגליית בין קיימים וחלק ישב למרגלותיהם.
יריתי 2 פגשים מטווח 20 מ', אך החטאתי.

עינינו בנווט והגענו לפניו בוקר ממערב לציר לכיסיקון. את האזעקהיה לך קבלנו מוחר
זה שהגענו למטילת הברזל המפוארת הנמצאת ממערב לציר לכיסיקון. אני עם מספר טנקים מהפלוגה
חצינו את מסילת הברזל המפוארת וכשתחנו ברכ הוריתי לטנקים שהיינו צדדי לחזור לבוון מזרחה.
בשלב זה, לערד, נפגע אחד הטנקים שלי (3) ופרט זחל. הוא דוחה לא על בר ואני הוריתי לו
שיםין עד הביקר ואז נחלצו. לאחר מספר דקוח הוא השתק ולא הצלח לאחריו עד עצם היום הזה.
הצווות כלל את סג"ם יאיר שחק. החטאתי - סמל מרדכי שפיר. הנגן - סמל גיורא מיזלר שהיינן
נעדרים עד עתה והטען קשור - אלוי זראי שנפל בשבי והוחדר.

פנינו מזרחה בשטח גבעי גלי וקשה לי לשחרר את הנחיב. נדמה לנו שנענו מצפון לצידני
והחטיקנו בשעה 0700 באיזור דנגביל. מטוסינו תקפו את האויב מבלי שיש לי יכולת להעריך את
позיציות חקייפתם.

תאור סמ"פ ז"י/184 (סרגן אהרון פלר)

בתחair 7 אוק 73. שעה 0200 לערד, קיבלתי הוראה לנעו עם 3 טנקים על ציר לכיסיקון צפונה
עד סగול 111. לסדרוק את האיזור ולאחר בכך יש אויב באיזור. סמ"פ ז"י/79 (סרגן גבי (גושון) טפל)
נסאר עם 2 טנקים ו-גמ"ש בסගול 113 להמשן אבטחת איזור מצד' הריאט. היה קשה מאוד עקב הערפל
והעשן והיו לנו קשי' גזות, עד כדי כך שקשה היה ליזהות את הכביש. חירך כדי חנועה צפונה על ציר
לכיסיקון, באיזור "החזקה הטינית", מקום שקשה היה לי לאחר עקב עשי' החטמאות, נפחחה علينا אש
מרג"ט ו-נק"ל. ראיינו פנס אדום מנגן ולפי הוראות היריד מט"ק 1 נ' (סמ"ר יצחק שאקי) ל-מ"ט
זרקאור עזר לעברו. זה היה נגמ"ש אמ"ב מצר' ועליו 3 חיילים מצוים. טנק 1 ב', ירה פגץ לעברו
ונפחחה עליו אש, תוך כדי חנועה צפונה. הגיעו עד איזור לכיסיקון 250.5 (סבוב אבידן) מבלי
שנפגעו.

באיתו זמן שמעתי ברשות הקשר ש-סמ"פ ז"י/79 קיבל הוראה לנעו על ציר לכיסיקון צפונה לעברי,
והכווח שלו נע. בראש הקשר שמעתי שה-נגמ"ש הצית משאית מצריית ותקשו עס סמ"פ ז"י/79 נותק. מרוחוק
ראיתי להבה גדולה יתפוצצויות. ניסיתי ליזור עמו קשר אך לא היה כל מענה. ה-נגמ"ש הצליח
לפרוץ והצתרף לכוח שלוי זה היה לי 2 פצועים (), ו- (), ו- (),

כשהודם היה פצוע קשה. טנק דוכס עקף את המקום והצתרף אף הוא א. התקשורת ל-מ"ט, עדכנתי
אותו שיש לי פצוע קשה ופצעו נסוף קל והוא אמר לי שבשלב זה לא נתקן לפניו. ה-מ"ט רצה לוודא
מה קורה ל-סמ"פ ז"י/79 והורה לי לנעו לעבר לכיסיקון - טרוטר ולרטר נ' שם להוראות.

גענו בחזרה על ציר לכיסיקון דרומה והבחנתי בזרקאור של טנק ט-54 או טי-55. החנועה
היתה ב-מג"ט בדרך נתקלנו בכלי, על הכביש, שברנו ימינה ונפגענו באיזור מא הנגן. קפינו החוצה
3 אנשי צוות - אני. הטען קשור (רב"ט שלמה סעید) והחטיחן (סמל דוד חביב). נעמדנו בצדדי הדרך
והחטיחן רץ לסתוך לראית מציג הנגן (רב"ט יהושע אמיין) איןנו יוצא ואז הטנק המפוצץ והוא כנראה
נהרג. טנק אחד (2 ב', בפיקודו של סמל יואב רטנר) הצליח לעبور את המאבד הזה למרות הירי והגיע
אל. הזריחתי בפניהם על-ת. על הטנק וגטלי הפיקוד, כאשר הטען-קשי' נכנס לזריחת, המנוחי במקומ

כדי לבחון את המתרחש אך המציגים החלו להאיר את האיזור ולטוח אותנו. דילגתי כ-40-50 מ' דרומה והחנתי במקום שמא החותח בכל אופן יחזור. בשלב זה לא הצלחתי לייצור קשר עם יתרה הטנקים וה-גמ"ש והבינוני שהם נפצעו. במצב זה התקשר אליו ה-קשר"ח ועקבותיו אortho במרתחש. אך נפגעת מ-מרן"ט במקלע המפקד. לא הרגשתי כל דבר, פרט לרשף שפגע לי בפנים. המשכתי בחנועה חור כדי ירי אוטומטי, ביררי זה השפכו טנק אחד וירינו לעבר מטרות חסודות נספחו ע"י החותח ורימונטים. החלה לי להרגיש כאבים בצוואר ועיני כוסו בدم, חשתי את עצמי והחפנינו לעבר צומת לסייעון - טרטור, עם דמדומי שחיר. שם המשכתי לנעו על ציר טרטור מזרחה, דוחתי ל-קשר"ח אך על המתרחש והסבירתי לו כי אני חייב להחפנאות. נענו לעבר ציר עכבי ובחנתתי בכוח טנקים בטוח 2 ק"מ מני, הנע לכוזן מזרח. המשכתי לנטווע ובחנתתי ב-2 טנקים פטון הנעים מולוי. מג"ד 184 (רס"ג שאל שלו) בצע חיבורו ביניינו והכוח היה של סמ"פ ז' 184 (סגן ירונן פיק). כ-1/2 - 1 ק"מ מזרח מהנו נתקלתי ב-ס"מ י"י 184 (סגן שלמה לוין) שנע עם 3-2 גמ"שים ו-4 טנקים. שם פוניתי לחאג"ד בציר עכבי 55 ושם פונייחי, חור כ-1/2 2 ש' ו-אח"כ לרפидים וב-ב"ח אסף הרופא.

3 ↵

תאור ה-מח"ט

בתחair 7 אוק', עם שחר, הייתה חמונה המזב בגזרה החטיבתית כדרקמן :-

- א. מעוז חזון - במצב חמוץ. המזב חסר פיקוד ומנהיגות, המזב מכוחר היקפית וכל נסיגנות החבירה והחילוץ שלנו נשלו. מול המזב עמד כוח בסדר גודל של 3 טנקים בפיקוד מ"פ ח' 184.
- ב. מעוז פורקן - במצב סביר. במעוז פזו אחד שאינו מחייב פינוי, המזב מכוחר היקפית ואין יכולות להגייל אליו. מצפונו, באיזור מצח, מתנהלה צליה בהיקף גודל מאד.
- ג. מעוז מצפה - במצב סביר. אין נפגעים. האויב נמצא, בעיקר, מפוזן למעט אם כי חמונה הציג בקטע שבין פורקן ומצפה עדיין לא ברורה, למורת כוחות הסירור שנשלחו על ידי לשם.
- ד. מעוז לנקן - מזב טוב. אין נפגעים ואין כל מגע עם האויב.
- ה. ציר חביבה - כוח בן 3 טנקים בפיקוד מ"פ ח' 184 (רס"ג אליעזר כספי) המנהל קרבנות אש עם כמות של כ-50 טנקים אויב ו-ח"ר רב באיזור צומת חביבה - לכיסויו. מפוזן לציר נמצא כוח מיקנס בתצפית.
- ו. ציר טלייסמן - גדר 79 נערך בעמדות מ-2 צידי ציר טלייסמן באיזור נוזל - סגול 210 וסגול 239.
- ז. גד' 196 - נע ונערך באיזור דנגביל.
- ח. ציר עכבייש - כוח מאולתר הכלול במספר טנקים ו-גט"שים בפיקוד מ"פ י' 184.
- האויב המשיך בצלילה והעביר משך שעوت הלילה כמות גודלה של רק"ם שעם היינו במגע אשר שער שערת הלילה ועם שחר. נסיגנות החבירה שלנו למעוז פורקן ובუקר למעוז חזון נשלו והיה ברור לי כי אין טעם לנסוח שוב ולהבור אליהם, כיוון שהדבר יעלה באבדות נזיפות וידלדל את שורותינו. חלקתי את גזרת החטיבתית ל-3 גזרות משנה גודלוות כאשר :-
- א. גדר' 196 - ציר חביבה.
- ב. גדר' 79 - ציר טלייסמן.
- ג. גדר' 184 - ציר עכבייש + ציר טרטור.

הוירתי ל-טב"דים לחפות עדות ולנהל קרבות אש עם האויב בטוחחים רוחקים עד החבירות המזב.

חאדור ה-מס"ח (ס"ל אברהם גרובר)

בחודש יולי 1973 בנכ Ark המשיכו להציג דוחים על המשך צלייחות מזריות, כולל טנקים, המשך חקיפות מעוזים ונוצר מגב של אורך ציר לכיסוקן היהת חנוכה מתחדשה של צבא מזרי צולח. לכן, במשך כל היום המשיכו להעסיק מטרות על משחטי צלייחות והמשיכו לירות על מטרות "ש". בשעות הערב, דלכתי את הסוללות בגזרה אחורנית בצורה עצמאית שבקצה הטווח יכולו להעסיק את קו המים ולסייע במטרות "ש" למעוזים.

בחודש יולי 1973, יריתי מהחמושת התקנית אשר היה ברשותינו אשר הייתה חמושת טגונת כולל מרעומי רסוק אויר. בלילה 6 יולי וב-7 יולי הזרמה חמושת לסוללות בגזרה שופפת ע"י א.א. 209, אך לצערנו, רק חמושת נפיצה ללא מרעומי רסוק אויר. חמושת זאת הורישה כחסרה ביחס לחנאי הקרב שהחלה בגזרה.

חאדור סמ"פ ח' 184 (סגן יגאל גילאור)

בחודש יולי 1973, עם אור ראשון, נמצאנו באיזור סגול 248 עם 3 טנקים : מ"פ, סמ"פ ו-א' מ-פל' ו-א' 79. נענו מערבה לסגול 251 וירינו על טנק אויב ו-גמ"שים שהיו באיזור מועד חזון בטווח 1600 מ', מתחנו. הפגיעה היו טובות, תוך בקרת אש משופפת והשמדנו 7-8 טנקים אויב ומספר גמ"שים היו באיזור טנק אויב נוספים שהסתחררו ומידי פעם בפעם הראשונה באש. האויב ירה טילי נ"ט שאוותם דיחינו והזהרנו הדידית האחד את השני. חמושת ה-ח"ש והחלול נגמרה לנו. נענו לעבר הטעק המקורי שלי שנשדר עקב תקלת באיזור חביבה - אבנית ולא היה ניתן לבורר אותו. השפנו מתחור הטעק והזדרנו מערבה. הפעם נעדרנו בטווח של כ-3 ק"מ מציר לכיסוקן באיזור חביבה 26 ואני ניסתי להתקדם ולהט舟 עדיה ע"ג בעיה כ-1/2 ק"מ מזרחית מגול 251. השטח היה גרוע מאד והזהרתי שירויים עלי טילי נ"ט. נחלצתי מזרחה לעבר איזור חביבה 26 וירינו בטוחחים ארוכים, בטנק אויב לא הבחןנו, ירינו מעט כיוון שלא הבחןנו במטרות וירינו רק לעבר מטרות מזדמנות. כעבור כ-1/2 שעה נפגע טנק 1 א' ע"ג טיל נ"ז שפצע בו בצריח. ה-מ"ק (סמל הרי ברודיא) נפצע קל ובם הטען קßer. הוא נחלץ אחורה ואני ניגשתי אליו וראיתי שהוא יכול להמשיך. הורייתי לו לנעו לעבר ה-חאג"ד בצד ספונטני ולא ידעתי שה-חאג"ד כבר איןנו שם. הטעק הגיע לאיזור תאנ"ד ספונטני שם הם נחלקו בחיליל ח"יר מזריים וזרקו עליהם רימונטים. הם נחלכו מזרחה לעבר סול' ארטילריה ומשם ה-מ"ק פונה באמצעות הטעק התפנה לטסה.

בשעה 0900 - 1000 עברו נשארנו עם 2 טנקים. מצב האויב היה שהוא התפקיד עם חי"ר באיזור סגולים 252 ו-253, וממערב לציר חביבה. התzystפה לא היה שלמה אך היה ברור כי הם חדרו מזרחה לעבר חוווז הברגה. בשלב זה הגיעו לאיזור כוח שלנו שמנה 8 טנקים, נענו מזרחה לעבר ציר חזיתם להתקרכנות ואוכל, חמשו מתחור משאיות חספוקה שהביאו גם מזון, כשזרנו לעמדות לא מצאנו כבר את הטנקים ה-ג'ל. נכנסנו לאוthon עמדות שבין שהינו קודם, קיבלנו הוראה לסייע למועד חזון ולירוח עבר שער המעווז. ה-מ"פ ירה בפצעי מיעך בקצת הטווח ותחור כדי תקוניים מאולתרים הגענו לאיזור המעווז, שמרנו מבע חיפוי עם האויב ולא ירינו הרבה, ה-מ"פ ירה פג' חלול בטווח 4000 מ'

ונפגע בטנק אויב. אני יריחי פגץ, החותם רחע לאחרור ולא חזיר, ניסינו לתקנו ללא הצלחה כנ"ט הטנק שלי נוטREL, טנק ה-מ"פ ירה מידי פעם. בשעה 1600 Uhr קבלנו הוראה לחזור לטסה, טנק ה-מ"פ נתקע עקב חקלת במגנו ואני גראתי אותו לעבר טסה ולשם הגענו בשעות החשיכה.

תאזר מ"פ חרמ"ש מיקנס (ס"ר אריה שקד)

בחאריך 7 אוק' 73, בבוקר, קיבלתי הוראה מה-מח"ט לנעו במחוזות לעבר מועוז הברגה, לאפות ולדוח על המחרשת באיזור. בדרך, באיזור סגול 286, קיבלנו הפגזה ארטילרית, שהימה כבדה כנ"ט כנגד עמדת הארטילריה במקום. מ"מ 3 (סגן יעקב כספי) נפגע קל והמשיך להפקד. הגיעו לחזיר הברגה, בטעוד מצחתי משקפת 120×20 שבאמצעותה צפיתי על איזור חזירן. בשעות אותן'ץ קיבלתי הוראה לנעו במקביל לציר ספונטני מזרחה, תוך כדי דילוגים. הגיעו לאיזור סגול 329 ושם קבלנו היראה לעלות על ציר ספונטני ולנעו לעבר טסה. בדרך נפגשנו בכוחות המילואים של אוגדה 143 והגעתי לטסה.

תאזר מג"ד 79 (ס"ל שלמה ניגני)

בחאריך 7 אוק' 73, עם אור ראשון נרכתי עם הכוח בסגול 210 כפריסת דרכה לפני מערב השטח היה מכוסה באבק ועשן וחראות היתה קשה, גד' 196 (ס"ל עמרם מגנע) יערן מגנון לוז באיזור זנגביל. זיהינו כ-30 טנקים של האויב הנעים מכובן חזירן ופתחנו עליהם אש מטווח 2600 מ' Uhr לא נתנו להם להקרב לטוחה קטן מ-2500 מ'. בקרבת ש.ב.ש. זה נפגעו ל-גד' 196 2 טנקים. במקביל לקרב ה-ש.ב.ש., נורו עליו טילי נ"ט ופתחנו חרבנות החמקות מהטיליטים תוך כדי החראות הדדיות. טנקיו האויב ירו בעמידה ולא כל נסיגנות אייגוף. האויב תגבר את המערך בטנקים נוספים. היידית' ל-מ"פ ח' (סגן חגgi תור) לנעו עם 3 טנקים מדרום לציר טלייסמן ולהפוך עדות באיזור סגול 239, קרב זה נמשך כ-3 שעות ובמהלכו נפגע לנו טנק מ"מ 1 (סגן אשר סיידר) מטנק אויב און הוא המשיך להפקד. בנוסף להחראות לבבי ירי טילי נ"ט החרגנו גם לבבי ירי פגזי טנקים. בשלב זה החלנו להדלל בחממות ודלק בטנקים. התקשרתי עם ה-מח"ט ובקשה חספוקה בעלי' לציג שדרגים הגיעו ב מהירות לזאת טלייסמן - פוטון, עם קא"פ חט' (ס"ר יום יוב מיכאל). מ"פ ח' דזוזה לי שמצוון לזכות טלייסמן - לכסייקון הוא מזחה טנקים מאריים החוצים את התעללה. טנקים אלה פחתו באש הטנקים של פל' ח', נחלנו עם קרב ש.ב.ש. וחשדרנו מספר טנקים שלהם. קרב זה נמשך עד שעוט אהה"ץ ובמהלכו השמדנו כ-20 - 30 טנקים. גם בקרבת זה לא היו כל נסיגנות אייגוף מצד האויב, כאשר האויב מסתיע בכל מלה' הקרב בארטילריה והוא היה קרב זה בקשתי סיוע אויבי, וייתר מאוחר קבלנו סיוע אויר. תדלקנו וחתמסנו את הטנקים במדורב כאשר אני מודsta את ההחלפה בין הטנקים.

בשעה 1415, נפגעת מרסיס ארטילרי ~~XXXX~~ פורניתי עם הטנק לאחור ו-מ"פ ח' חפס אמר אפיקוד על הכה. הטנקים שהיו עמי באיזור סגול 210 נקבעו לעבר מ"פ ח' באיזור סגול 239.

תאזר מג"ד 196 (ס"ל עמרם מצנע)

בתאריך 7 אוקטובר 73, שעה 0700, נערךנו בהתאם למשימה הבסיסית באיזור סגול 212 וסגול 214 בבלימה כלה מערב. זיהינו הרבה כלי רק"ם באיזור ציר לכסיון בקטע שבין המוזים חזון ופורך. חלום היו כשירים וחלקם פגועים. חמתה עם מג"ד 79 ואחתה את מקומו. השתיו לפוחח באש – פן נפגע בטנקים של גד' 79. במרחב שלפניו זיהינו מספר טנקים פאטון שבידי הכוחות נלחמו לנו שהם פגועים ונוטשים. בשלב זה נפגע טנק מ-פל' ח' (3 א') ונDALק. 2 אנשי צוות נחלצו ו-2 אנשי צוות נהרו. (ה-טמ"ק חנוך קויפמן)

נהלנו קרבות אש עם טנק אובי, בטוחחים של כ-2000 מ' – 4000 מ', תוך החלפת עמדות מתמדת ושיפור עמדות לאגפים ומערבה. סד"כ האויב שזיהינו היה כ-50 טנקים ומוגמת פגיהם הייתה דרומה. הבחנו בחזית התעללה ע"י הטנקים באיזור חזון. סוללת העפר ב-גדמ"ע הייתה בגובה מהסוללה ב-גדמ"ז והבחנו בטנק אובי הולשים מעבר לסוללה ב-גדמ"ע לאור זאת חילתה חילת-סואץ. פתחו עליהם באש בטוחחים רחוקים מאד ללא הישגיות. היו 2 נסיניות תקיפה שלם מזרחה שנבלמו ונכשלו רעיקר תנועתם הייתה דרומה. בקרבת זה השמדנו כ-15 טנק אובי. קיימות חאות עם מג"ד 79 תוך כדי הקרב, אם כי לא היו נושאים מיוחדים. היו מספר נסיניות של האויב להתקדם באיזור ציר חביבה. שגרתי לשם את ה-טמ"ד עם 2 טנקים כדי שיבלום בגזרה זו ויאבטה את האגף הצפוני. תוך כדי הקרב הוצאננו טנקים בדרכם להתרוגנות באיזור צומת חזית – טליסמן שם הם הציגו בתפקיד השחפייה ארגנה. בשעות הצהרים נפגע טנק מ"פ ח' (סגן נמרוד גאון) והחותם יצא מכל שימוש. הוא המשיך לחפקד מטור הטנק ועקב, בעיקר, בCKER, בקרבת אש לשאר הטנקים בפלוגה. יותר מאוחר נפגע מ"פ ח' ונחרב, כנראה מרסיס ארטילרי. ה-טמ"ס ארבען את הגזרות ואני קיבלתי תחת אחריותו את ציר טליסמן. רכב נזול מהוועה שתח פטה באיזור. קבלתי אישור מה-טמ"ס להסיג את הכוחות לעבר רכס נזול והחדרנו לבלייה כך שנערכנו בזרה קשת המבוססת על רכס נזול – סגול 212 ו-סגול 214 וקזה הצפוני באיזור סגול 248, כך שיוכלו להחרגן ולבצע את משימת הבלימה. משך היום היו רקיפות מטוסינו על איזור הגשרים בחזון, ללא הצלחה יתרה ואחד ממטוסינו נראתה נופל.

בשעה אחת'צ' המוקדמות נפגע מג"ד 79 והחפינה לאחור ואני קיבלתי מה-טמ"ס ח' אח שרירות הטנקים שנותרו בשטח. היו שם כ-6 טנקים בפיקוד סגן חגי תור. פל' ח' הימה מרוסה באיזור סגולים 239 – 209. געתו ונפגשתי אישית עם מ"פ ח'. הכרתתי אותו, עדכתי אותו בכל הדיעות לי והתעדכתי ממנו. סכמתי עמו את סדרי הקשר. תוך כדי חפשית מהאיזור זיהיתי כי אובי גדור הנע על ציר ספור בכיוון מסורי – מסחר. עדכתי את ה-טמ"ס ואמרתי לו שלהערכתי יש באיזור טוון ראש גשר נוטף. דרשתי סיוע ארטילרי וקבלתי הקזאה שאותה טווחתי לעבר הכה ה-ג'ל. בשעות הערב עדכתי אותו ה-טמ"ס תוך רמזים, כי הגיעו כוחות מילואים. החשתי שם חשיכה יῆמה האיב לפרק זמן מזמן. לכן, החלטתי להשאר ערוך בעמדות בלימה משני צידי ציר טליסמן. נערכתי עם הגדור כאשר פל' ח' נשarraה ערוכה מדרום לציר טליסמן, באיזור סגולים 239 – 209, ו-פל' ד' הימה ממוקמת בנזול בפיקוד ה-טמ"ד. הלילה הייתה שקט ולא כל מגע אש. שמענו רעשיהם של טנקים רבים הנעים למרחב עיקר על ציר לכסיון בכוון דרום והיינו במחה רב ובכוננות לקרה פריצה אפשרית מזרחה. אני גוזחי בין כוחות המשנה וחמתה עם מפקדי הכוחות כל מיני פרטיטים. בשליש השלישי של הלילה היה ערפל כבד והראות היה קשה. פגנו בוקר הופגנו ע"י האויב באופן מסיבי ונזול רושם שהאויב מכוון לתקוף עם שחר. נכננו לעירנות ודריכות אך לא היה כל פעילות התקפית מצד האויב.

ונואר מ"פ ז' 196 (סגן רמי מתן)

עם החטמאותנו באיזור זנגביל בשעה 0700, האטיירה בפני החטמה הבהה :
 באיזור קיימים אויב בעוצמה גדולה, עם טנקים רבים וארטילריה. אחרנו כי אויב בסדר גודל של 30-50 טנקים. בתחילת ההיו ויכוחים בין ה-מג"ד וה-מ"פים באם אלו טנק אויב או טנקים שלנו, אך עד מהרה הבהיר כי אלו טנק אויב. האויב הפגיז את איזור עמדותינו באש ארטילריה ונוצר מגע עם טנק אויב וחירר שהיה בטוח של 1000 מ' - 4000 מ'. שפכנו עמדות לבוון דרום-מערב וחפשנו עמדות טובות יותר ומשם נחלנו קרב אש עם טנק אויב. חור כדי קרב האש נפגעו לי 4 טנקים מהפלוגה. טנק מ"מ 2 (בפיקוד סג"מ אידייזיקובסקי חיימ) שנפגע ונחרב. אנשי הצוות לא נפגעו, אם כי בטנק היה הרוג (רב"ט צחיק שושן) שנוסף לטנק שנפגע קודם לכן. טנק 2 א' בפיקוד סמ"ר אורן קלמר שנפגע ונחרב, טנק 2 ב' בפיקוד סמ"ר יוסף פרץ שנפגע ונחרב. באופן מעשי כל מה' 2 נפגעה וחדרה לחפק. בטנקים ה-ג'ל היו עוד 2 פצועים וכולם החפנו עם הטנקים לאחר. בנוסף נפגע מט"ק 3 א' (סמל אברוי קצולו) והטנק פינה אותו אחורה כך שחדל לחפק. בקרב זה השמידה הפלוגה 6-7 טנק אויב. טווח המגע היה כ-1000 מ'. טנק האויב היה בעמדות שליטה ואילו אנו היינו בעמדות נחחות. השמדנו מספר טנק אויב. באותו זמן בשעה 1100 Uhr נורתנו מתחם פלוגתי המקורית 2 טנקים (מ"פ ו-מ"מ 3 סג"מ רענן קולר). מ"פ ח' (סג"מ נמרוד גאוון) נחרב ואני קבלתי ח"פ את יתרת הטנקים שלו - 2 טנקים. באותו שלב לערך הציגף אליו טנק נוסף בפיקודו של סג"מ דבי מор שהיה שייך לפלוגתי ונשלח לאיזור צומת פרקר. שמדנו עתה על סה"כ 5 טנקים : מ"פ, מ"מ 1 (סג"מ רענן קולר), מ"מ 2 (סג"מ יפתח יעקב), 2 א' (סג"מ יזהר דקל), מ"מ 3 (סג"מ דגי מורה). נענו עם ה-טמ"ד (יס"ג נתן בן-ארי) לאיזור שמצוון לסගול 251 לחזית על מעוז חזין ובתחנה צפון מערב. זיהינו חזיה מצרית ע"ג גשר מדרום לחזין. נחלנו חלופי אש בטוחים ארוכים, ללא פגיעה הדדיות. חור כדי הביבה התארגנו בראשונה מארך פרוץ המלחמה. שלחתי את טנק מ"מ 1 ו-2 להחזרה באיזור שלישמן 22. לאחר שטנקים אלו חזרו נעה עם מ"מ 3 להתארגנות. חקלנו, תחמשנו, אכלנו ונשנו קפה. חזרנו לרכס נוזל שהינו שטח שולחן החטמו בעמדות.
 בליל 7-8 אוק' 73 החטמה הפלוגה על רכס נוזל מצפון לחוזע ותווך כדי הלילה נענו מדרוט לחוזע. מה שאפיין את הלילה היה רעש טנקים גדול בשטח האויב שהציבו על תנועות של סד"כ גדול. קשה היה להבחין בעוצמת האויב ובכוון חנועתו. היה הרבה מאד דראקרים בשםים והאויב ירה אש שטוחה מסלול, ללא כל מטרה או כוון. היה ברור לנו שם נתקל באויב, המגע יהיה בטוחים קצריים משך הלילה לא נורחת עלינו אש יעילה שטוחה מסלול או ארטילריה.

תאואר קמ"צ גד' 184 (סג' גדרון אלדר)

בCharArray 7 אוק' 73 בוקר קיבלנו משימה מה-מח"ט לצאת במגמת סיור ותחפויות באיזור עכבייש 52 להיות בתצפית לעבר איזור אמיר והמעוזים מצמד ולקקן ולמסור דוח על חנויות האויב בגזרה. ה-סד"כ כלל 7 טנקים. טנק מ"ד, טנק קש"א, מ"פ ז' (סגן אליהו שושן), 1 א' (סמל בני מאיר), 4 (זוער בורשטיין) ו-2 טנקים נוספים. בשעותacha' ז' החטמו על רכס חמדייה וצפינו על המרחב. בCharArray 8 אוק' 73 שעה 0200 Uhr, קיבלנו הודעה מה-מח"ט, בדמג', שמלווי אוגדה 143 הגיעו. קיבלנו פקודת להחכרם לשטח להתארגנות.

תאור מ"פ ז'/79 (סגן שלמה לוין)

בתאריך 7 אוק' 73, בבוקר, הורה לי ה-מג"ד (רס"ג שאול שלו) לחת את הטנקים 10 ג' ו-17 ג' עם 2 נגמ"שים, לנעו לעבר צומת עכבייש – טרטור ולדווח על המתרחש באיזור. הטרפפו אליו מספר טנקים וככלנו, לפי מיטב זכרוני, 5 טנקים ו-2 נגמ"שים. ה-מג"ט הורה לי לשוח 2 טנקים בפיקודם מ"פ ז'/79 (סגן ירôn פיק) עם נגמ"ש לעבר איזור לקון וכי עלי לנעו עם יתרת הכוח, 3 טנקים ו-נגמ"ש לאיזור סגול 104. דיבינו כ-17 טנק אובי באיזור "החווה הסינית", דיבינו עליהם באש טנקים ואני אישית זיהיתי 2 טנקים נפגעים ונדלקים. משך כל הזמן ירדה علينا ארטילריה כבדה, יותר מאוחר החילהו לירוח علينا טילי נ"ט אגרר ואחד הטנקים שננו נפגע ע"י טיל נ"ט. בטנק היו 2 נפגעים שאוותם חילצנו ע"י ה-נגמ"ש ופיגנו אותם לחאג"ד בציר עכבייש.
 אני עליתי על טנק וה-מג"ט ביצע חבירה בקשר בינינו ובין 2 טנקים נוספים, כך שהיינו עכשו 5 טנקים. בשעותacha'ז הגיע ה-מג"ד עם טנק נוסף וחתמו באיזור חמדייה. לאחר מכן הגיעו תספורק שבאמצעות המשנו ותדלקנו את הטנקים ואז החילה להחシリ. בשעות הערב נכנסו להנינו לילה במקום שם שהיינו כל הלילה.

תאור מ"מ מ"פ ז'/79 (סגן ירôn פיק)

בתאריך 7 אוק' 73, בבוקר, קיבל הורה מה-מג"ט או מה-קשר"ה לנעו לעכבייש 52 ולבצע חבירה עם כוח שלנו בפיקוד מ"פ י' 184 (סגן שלמה לוין). הגעה למקום וזיהיתי 5-4 נגמ"שים מ-פל' י' / 184 ו-3 טנקים (10 ג', 17 ג', של גדור 184 וטנק 2 א') (צודר אפרים אדמוני) מ-פל' ז'/79 שהטרף לכוח זה עם אור ראשון. בחקיר מאוחר יותר שעשיתי לצוות זה הסתר כי בהתקלות הראשונה נפגעה להם האנטנה של ה-מקם'ש, הם לא ידעו היכן הם נמצאים והם הגיעו לאיזור טרטור 30. הכוח כלל 4 צופרים מ-בה"ד 1 וה-מ"ט'ק, באוטו שלב, היה צודר אפרים אדמוני. דיברתי עם מ"פ י' 184 והוא אמר לי כי הוא יתן לי עוד 3 טנקים וכי נחפץ ל-2 כוחות. כוח אחד שיכלול 5 טנקים ויקרא זייתון בפיקודו וזהו עם ה-נגמ"שים יקראה יניב. החלנו לנעו מערבה והגענו עד טרטור 40, בשעה 0930 לערך. נאמר לנו להמתין במקום בפמדות, לפروس "פנלים" וכי צפוי סיוע אויר. בשעה 1000 לערך הגיעו מטוסים וירדו משך כ-20 דקות.

ה-מג"ט הורה לנו לפצל את הכוח לשניים. כוח אחד בפיקודו עם 2 טנקים ו-נגמ"ש עם סמ"פ י' 184 וכוח שני בפיקוד מ"פ י' 184 עם 3 טנקים וכ-3 נגמ"שים. המשימה שנינתה לי בראש הקשר הייתה לנעו על ציר עכבייש עד לקון במשימת סיור ולדווח הגעה. על מ"פ י' 184 הוטלה המשימה לנעו עבר סגול 104 או 194. החלה הירוח לנעו משני צידי ציר עכבייש. נענו במחירות והגענו עד צומת עכבייש-לבסיקון. זיהיתי במעוז לקון כ-5 חילילים שלנו שנופפו לי ביד לשוט, הבנתי שהכל תקין ודוחתי על כך הרשות הקשר ל-מג"ט.

ה-מג"ט הורה לי לנעו על ציר לבסיקון צפונה לצומת לבסיקון – נחלה. נענו ב-תנ"מ עד צומת לבסיקון – נחלה שם עזרנו וצפינו מבלי שהבחנו בכל אובי והיה שקט מאוד באיזור. דוחתי על כך ל-מג"ט והוא הורה לי לנעו לעבר צומת לבסיקון – טרטור ולדווח על המצב באיזור. השעה הייתה 1100 Uhr, הגיעו לצומת לבסיקון – טרטור היה שקט ולאחר חפשית דוחתי על המצב ל-מג"ט. קיבל הורה

לנו על עבר צומת לכטיקון - שיק. נגע ב-חג'ם משנה צידי הכביש במהירות. כשהגענו לאיזור סגול 139, דוחה לי סמ"פ י"ד/184 (סגן עטרשמי) שנע ע"ג ה-גמ"ש כי הינו מזזה הרבה ח"ר מערב לו. יותר לא שמעתי אותו, התברר לי כי הוא נחלץ מזרחה ונכנס למחפורת. יריתי באופן אינטינקטיי פג' מערבה ולא זיהיתי דבר. לפעת נוטב קרוב מאוד לזריח, היה זה פג' או טיל נ"ט שלף. בחג'מי ב-חטף השני, שהיה מזרחה לבביש, אפוך להבנה ובווער בזרה רצינית. נחלצתי לעבר מחסה וחלמתי ליד החטף הסגור. פהאום בחג'מי ב-חטף השני בוער. הורייתי לזרות שלி לנוטש את החטף ונחלצנו חח' אש מקלעים למחסה. 2 החטפים החילו לחטוף. מס'ק החטף השני נחלצנו חח' אש עם סרבול וכובע על הראש לעברנו, הוא המשיך וחלך לעבר גמ"ש סמ"פ י"ד/184 ו-אח"כ נפטר ברפידים. נהג החטף) שכב ביןינו ובין החטף המהפטוץ' וקרא לעזרה. נחלצתי אותו לעברנו, העטנו את הפצוע על ה-גמ"ש ונחלצנו מזרחה. נגע על ציר טרטור קראתי ל-גמ"ש שניגע לעברנו, שם פינינו את 2 הפצועים בשעות הצהרים. ומאייזור טלוויזיה חח'נו עבר האגד"ד בטסה, שם פינינו את 2 הפצועים בשעות הצהרים.

חאדור מפקד כוח שמוליק (רס"ג שמוליק ארד)

בחדריך 6 אוק' 73, קיבלתי הוראה לנווע עם פל' חיר"ם מ-גד' 890 ו-פל' חיר"ם מ-גד' 202 לסייע. הגעת, ע"ג אוטובוסים, לחטיבה 14 בחריך 7 אוק' 73, שעה 0300 לערך וקיבלה פקודה מה-מח"ט לתפקידים עלי בעוצות שליטה באיזור ה-מח"ט, באיזור יטה 3, ולאבטחה את מחנה ה-מח"ט. במקומות זה החמכו וabajנו את האיזור עד חריך 8 אוק' 73. לאחר מכן שמננו כמערכות סיורים ותחזיות למרחב האוגדתי ובilletות אבטחנו את חניוני הלילה של החטיבה.

חאדור מ"מ סמל מעוז חזון (סמל פנחים סטוריוליביץ) וחובש המעוז (יהודה רביב)

בחדריך 7 אוק' 73, אהח"צ, נפגע לנו איש נוטף וזה היה ההרוג השני במעוז (רב"ט אברהם עוזן) פינינו אותו לבונקר.

חאדור מפקד מעוז פורקן (רס"ג מאיר וייזל)

בליל 6-7 אוק' 73 היה שקט, יחסית, פרט להטבזה ארטילריה מסיבית מרוגמות 160 מ"מ שלא גרמה לנפגעים במעוז. שמענו מטוסים שלנו שחלו על תעלת סואץ ונוראה עליהם אש נ"מ חזקה מאד. בחדריך 7 אוק' 73, עם שחר, זיהיתי כוח אויב מצפון למעוז, ירינו עליהם עם נק"ל במרגמה 81 מ"מ. בקשתי אש ארטילריה אך לא ניתן היה לקבלה. בנוסף לכך זיהיתי באיזור צידני כוח אויב של כ-50 טנקים ומתחדריהם בכיוון מערב כלפי רכב נוטפים. התקשרתי ל-מח"ט וביקשתי מהם ממן להעסיק מטרת זו בארטילריה. עדכתי את ה-מח"ט ו-מג"ד 184 במקומו ונאמר לי כי כוחותינו ממתינים להם ויפעלו נגדם. משל היום נוראה علينا מידי פעם אש ואני בקשרי מספר פעמים סייע ארטילריה אך כל שעה לפנה"צ לא קיבלתי כל סיוע ארטילריה. בשעה 1400 לערך, קיבלתי סיוע ארטילריה-ש-1 אך הוא לא היה יעיל באופן מיוחד. מטוסינו חקרו את איזור מצח ונזמם ומטוסים מצריים מסוג מיג והאנטאר חלפו

על המעוֹז מזרחה ותקפוּוּוּ אֶיךָ וַךְ פָּעֵם אֶחָת אֲם כִּי הַפְּצִזְׁבָּה לֹא הִתְהַדֵּדְתָּ מִסְפָּר
מֵאֹתִים מֵאָרֶבֶת לְמַעֲוזׂ, בְּשֻׁעָה 1100 לְעַרְקָה, זִיהִינָּו כּוֹחַ אֹוִיב מַצְרֵי בְּסִדְרָן גּוֹלָד שֶׁל גְּדוּד חַיְידָר
עַם מַעַם מָאוֹד כְּלִי רַכְבָּ, צָולֵחַ אֶת הַחַעַלָּה בְּאַיְזָדָר קָבֵר הַחַיִיל הַאַלְמָנוֹנִי, מַחְמָקָם בְּאַיְזָדָר חַזְפָּה וּמַתְחָפָר
בָּמְקוּםָ.

מִתּוֹךְ הַכּוֹחַ הַמְשׂוּרִין שַׁהְיָה בְּצִידְנֵי הַחַפְצָלוּ מִסְפָּר נֶגֶם "שִׁים וְהַגִּיעּוּ עַד צָוָת טַלִּיסְמָן - לְכִסְיקָוָן".
הַנֶּגֶם "שִׁים נְעִצְרוּ וְכּוֹחַ רַבְלִי יַרְדֵּ מֵהֶם וַנְעַמְּדֵבָה כְּלַפְיַיְהַמְּעֹוזׂ. יַרְיִינוּ עַלְיָהֶם בְּאַשׁ נֶקְלָל, מְרָגְמָה 81
מִ"מּ וּבְקַשְׁתֵּי סִיוּעַ אַרְטִילְרֵי עַל שְׁ-3. הַכּוֹחַ הַסְּתוּבָה לְאַחֲרָ, עַלְוָעַל הַנֶּגֶם "שִׁים וְחַזְרוּ כְּלַעֲומָת שַׁבָּאוּ.
בְּשֻׁעָה אֶחָה"צּ הַתְּקַשֵּׁר אַלְיִ, טַלְפּוֹנִית, מִפְקָד אַוְגָדָה 143 (אַלְוָעַד אַרְיָאֵל שְׁרוֹן) וְאָמַר לֵי כִּי הַוָּא מַחְנָן
לְחַלֵּץ אַוְתָּבוּ.

תָּאוֹרֶר מִפְקָד מַעֲוזׂ מַצְמָד (סֶגֶן גְּדֻעָן גּוֹר)

בְּחַאֲרִיךְ 7 אָוָקּ, 73, בְּבָוקָר, זִיהִינָּו כּוֹחַת גְּדוּלִים חַזְקִים אֶת חַעַלָּת-סְוָאָן כְּ-3-4 קַ"מּ מִצְפָּוֹן
לְמַעֲוזׂ מַצְמָד. בְּשַׁנְנוּ סִיוּעַ אַרְטִילְרֵי עַל הַכּוֹחַ הַצּוֹלָה וְרַאיָּנוּ גַם הַתְּקַפּוֹת שֶׁל חַיל הַאוּרִיר שְׁלַבּוּ עַל
הַגְּדָמָ"עּ. אֲשֶׁר הַ-נֶּגֶם הִיְתָה כְּבָדָה וְרַאיָּנוּ מְטוּסִים שְׁלַבּוּ נְוֹפְלִים מֵאַשׁ דּוּ. כּוֹחַ הַאוּרִיר הַתָּקַדֵּם לְעַבְרָ
"הַחַוֹה הַסִּינְגִּית" וְנָרָא לֵי שְׂזָה הִיְתָה כּוֹחַ חַטְבָּהִי. עַל המַעֲוזׂ יַרְדֵּה לְפְרָקִים הַפְּגָזָה אַרְטִילְרֵיָה אֶיךָ
חַמִּיד שְׁמַרְנוּ עַל חַפְּיָהָן.

תָּאוֹרֶר מִפְקָד מַעֲוזׂ לְקָהָן (סֶגֶן גְּבִי דְּהָאָן)

בְּחַאֲרִיךְ 7 אָוָקּ, 73, עַם שָׁחָר, שִׁינְגִּיטִי אֶת הַיְּעָרָכּוֹת המַעֲוזׂ. הַפְּנִיתִי אֶת מְרַבֵּיהָ הַ-מְאַגְּיִים לְעַבְרָ
שַׁעַר המַעֲוזׂ וְהַמְשַׁכְּנוּ לְקִרְיָה אֶת הַכּוֹנְגָנוֹת הַיּוֹמָיִת.
בְּשֻׁעָה לְפָנָה"צּ הַגִּיעּוּ לְאַיְזָדָר המַעֲוזׂ 2 טַנְקִים שְׁבָאוּ מַכוֹן צִיר עַכְבָּישׂ, הֵם צִפּוּ בְּאַיְזָדָר המַעֲוזׂ
וְלֹאָחָר מִכְּנָן פָּנוּ צְרוֹנָה בְּצִיר לְכִסְיקָוָן.

הַיְּעָרָכּוֹת הַאוּרִיר בְּחַאֲרִיךְ 7 אָוָקּ, 73 הִיְתָה זָהָה, בְּעַיקָּרָה, לִיּוֹם האַתְּמָוָל. כּוֹחַת חַיְידָר נִיכְרִים
צְלָחוּ לְ-גְּדוּמָ"עּ מִצְפָּוֹן לְמַעֲוזׂ מַצְמָד וַנְעַוּ לְעַבְרָ אַיְזָדָר "הַחַוֹה הַסִּינְגִּית". נָרָא גַם כְּלִי רַכְבָּ מִנְהָלָחִים
אֶיךָ שְׁנָקִי אוּרִיב לְאֶזְהָרִי.

תאור ה-מח"ט

בחאריך 7 אוק' 73, אהה"צ, בדקתי את האפשרות לפינוי המעווזים. איןני ذכר באם קבלתי הוראה לכך מפקד האוגדה (אלוף אברהם (אלברט) מנדר), או שהדבר בא ביווזמתי.

ראש היה ברור לי כי את המעווזים חיזיון ופורך לא ניתן לפנות. מעוז חיזיון היה מוקף באויב רציני והוא חסר כל שלד פיקודי. רוח הלחימה של חיילי המעווז היתה נמוכה מאוד והיו הרבה נפגעים בקרבם. באמר למעוז פורקן, המעוז היה מוקף באויב שהגיע עד איזור צומת דיזי (צומת לכטיקון - טלייסמן), כר שראיתי כחסר סיכוי להתחפנות עם קבוצה כה גדולה דרך מערך בה צפוף. החלטתי ששלב זה לא אבודוק זאת עם המעווזים ה-ג"ל בכדי שלא לדככם יתר על המידה,

לעומת זאת, היתי אופטימי באשר לאפשרות הפינוי מהמעוזים לקקן ומצדם. יצרתי קשר טלפוני עם מפקד לקקן ובקשתי ממנו פרטיהם באשר למקום האויב סביבה המעווז ולאורך ציר עכביש והוא ערך אותו שאיזור המעווז נקי מאויב, על ציר עכביש איינו רואה אויב והוא מבחין באויב אך ורק מצפון מזרח למפעז מצד. נחתה לו הוראה שיחารגן לפינוי מסודר עם ה-זהל"ם כאשר את פירוט המשימה אמסור לו מאוחר יותר. התקשרתי טלפונית עם מפקד מעוז מצד ובדקתי עמו את מקום האויב והערכותיו. הוא ערך אותו שמצפון למעוז ומזרחו ישנו אויב. בರתתי אותו באם הוא מסוגל להחלץ והוא השיב לי כי לדעתו לא יכול. לחצתי עליו והסבירתי לו כי באם ינוע עם כלי רכב אחד בין שורות האויב, לדעתו לא יבחן בו במסגרת ההමולה הרבה שתשרור שם וכי רצוי לשוחת זאת בשעות הדמדומים אך הוא טען כי אין לו מספיק רכב כיוון שיש לו זהל"ם אחד בלבד. הבחרתי לו כי ניתן להעמסים כמו של כ-30 איש על ה-זהל"ם בmédia ודרושים להתחפנות ולהשתאר בחיים אך הוא טען כי זה לא ניתן. העתוי למפקד מעוז מצד לנוע רגילה לאויר הלגונה שמדרונות מזרח למעוז מצד (סגול 195). הסברתי לו כי בצענו זמן מה לפני המלחמה סייר באיזור וכי ניתן להגיע רגילה ממעוז מצד לעוזן לקקן דרך הלגונה ומשם נחן להתחפנות בציר עכביש אך הוא קנה בשלילה. נראה לי כי החלטות כזו חייבת להישנות באורה שקופה, החלטית ותקסיתית ולאחר שנוכחות כי מפקד מעוז מצד לא נעה להפזרותי החלטתי שלא לכפות עליו את רצוני שמא המבצע עלול להיכשל.

מהחר ומפקד מעוז מצד לא היה מעוניין להתחפנות, הורתי למפקד מעוז לקקן לנוע עם ה-זהל"ם על ציר עכביש עבר טסה ובכBOR שעה קלה הוא הגיע לטסה.

חאור מפקד מעוז מצד (סגן גدعון גור)

בחאריך 7 אוק' 73, שעה 1600 עבר, החקר אליו ה-מח"ט וברר עמי באם אנו יכולים להתחפנות מהמעוז לעבר טסה. זו הייתה התיעוזות ולא פקודה. חשבתי ערך קר שהמלחמה זה עתה החלה ולא חשבתי בכוכן של נטישת המעווז כך שהודעתני שאיני יכול לנוע את המעווז.

תאור מפקד מעוז ליקון (סגן גבי דהאן)

בחאריך 7 אוק' 73, אחה"ג, בשעה 1500 לערך, קיבלנו הוראה לנוטש את המעוז, בזענו פינוני מסנדר, העמסנו את כל האיזוד על ה-זחל"ט ונענו על ציר עכבייש לעבר טסה והגענו לשם כעבור שעה ללא כל התקלה או חקלות אחריה.

תאור ה-מח"ט

בחאריך 7 אוק' 73, שעاه 1600 לערך, נודע לי כי מפקד אוגדה 143 (אלוף אריאל (אריק) שרון) הגיעו למפק"ד 184 בטסה וכי הוא מבקש שאבוא אליו.

הבעתי למפק"ד 184 ומפקדי אוגדה 143 עדכן אותו כי אוגדתו קיבלה את האחוריות על הגזרה המרכזית וכי כוחותינו נערכים עתה בגזרה.

תאור ה-קמ"ב (סגן יאיר ורדי)

ביצוע המתקפה של המצרים בשלב הראשוןינו של המלחמה היה דוקטרינרי ולמעשה כללו את אותו אלבום שהיו מושפערים על ידנו עז לפניו פרוץ המלחמה. המתקפה החלה בהנחה ארטילריה כבדה לפני אונרן הקו שהחלה בשעה 1350: נמשכה כ-20 דקות. במהלך הפעזה זאת שולבו תקיפות מטוסים על מתקדים ומהנדס רפואיים (בגל אום חסיבה, רפידים, ג'ידי, טסה וחילק מהחוצים). עם גמר שלב זה החל שלב צליחת כוחות ה-ח"ר.

ה-ס"כ שולח בגדוד החטיבת פיה בניו מ-4 דיביזיות חי"ר מתחברות בגדרי קוונדו. כאשר עד שעה החשיפה צלהו כוחות חי"ר בלבד,

הצליחה בוצעה ע"י סוללות גומי וסירות עז (לכל דיביזיה גדור סירות) כאשר על בעית מכשול סוללות העפר החגנו המצריים ע"י טיפוט בחבלים. צליחת ה-ח"ר בוצעה למעשה לכל אורך הקו בכל הזרוע הדיביזיונית.

מפקדים של כוחות הקוננד ששלחו ראשונים היה להשתלט על שטחים שולטים על כביש החעליה ולהזות צירדי טנקים לסיכול התקפה הנגד של כוחותינו. ואכן לפחות במקום אחד ע"ס דיווח כוחותינו ברור שדבר זה אכן בוצע - חיפוי הרמפה השולט על מוצא ציר המיתלה בגדרה הדרומית.

מפקיד כוחות ה-ח"ר היה לחפש ולהתבסס בשח שעד כביש החעליה והסמור לו בלבד.

במקביל לאלו ה-ח"ר הפעילו מטוס הטעלה זרנוקים מים בלחץ גבוה שהורכו על דוברות שבגדודן. פרגו המצריים פרצחות בסוללה להכשרה מעבר רק"ם אטפיבי, פחחים לפריקת הדוברות ובטיסים בגדרה המזרחית לגשרים.

פעולת זאת עלתה יפה בגזרה הצפונית והמרכזית והתרכה ממושכות בגזרה הדרומית עד שמעט היה שיש לכשלו המתקפה כולה לאחר צבღל אופי הקרקע בגזרה הדרומית נוצרו שטחי בוץ גדולים.

סה"כ ה-ס"כ שלוח ביום היה, לפחות, 8 חטיבות חי"ר. לא ברור אם החטיבות המוכנות שבכל דיביזיה צלחו בשלב הראשון כ-חי"ר או צלחו לאחר מכן ע"ג נגמ"שים, ושני אגדי קומנדו.

כאשר הגזרות הדיביזיוניות לצילחה היו כדלקמן :-

- א. דרום האי אלבלח - איסמעיליה - (דיב" 2).
- ב. טוון - דודור סואר - (דיב" 16).
- ג. ג'ניפה - שלופה - (דיב" 7).
- ד. שלופה - סואן - (דיב" 19).

החל משעות החסיכה, שעה 1800 לערך, הוחל בשלב השני של העברת הטנקים וה-נגמ"שים וזאת לאחר שנגמרה פתיית הפרצotta ע"י חמייס בסוללה,

העברת הטנקים החבוצה בשלב הראשון ע"ג דוברות ולאחר מכן ע"ג גשרים.

בום הטנקים שעבר בגדירה המרכזית כלל את שני גודדי הטנקים החטיבתיים (22 טנקים בכל גודוד) ואת גודוד הטנקים הדיביזיוני (31 טנקים) סה"כ 97 טנקים בכל גירה דיביזיונית. טנקים אלה היו מסוג ט-54. מתקידם של כוחות שריון אלה היה להוות את מתחם הכוחות שהתקבב בשוחות אישיות בקו שעד כביש התעלה לעגינה על התקפות נגד של כוחותינו ובשלב מאוחר יותר להשתתף בהרחבת רаш הגשר עד לאיזור כביש החח"ם.

ע"פ דיווחי כוחותינו הובילו כי איזור הגישור היו כדלקמן :-

- א. ראש גשר שככל מעבר לדוברות ומאותר יותר ע"ג גישור באיזור חיפוי ה-או"ם "ילו" שמצפון לפירדאן.
- ב. ראש גשר כ-נ"ל מצפון לאיסמעיליה.
- ג. מעבר ע"ג מעבורות ודוברות כ-3 ק"מ מצפון לדודור סואר.
- ד. בדיעבד נודע כי הוקם גשר בטוון.

בתאריך 7 אוק" 73, חוגברו שתי הגזרות הדיביזיוניות ע"י שח"ט טנקים נוספים.

החטיבות היו 24 מ-דיב" מוכנה 23 שלחה ותגברת את הגדרה של דיב" 2 (דרום האי אל-בלח - איסמעיליה), ו-חט' 14 מדיביזיה שריון 21 שלחה ותגברת את גדרה דיביזיה 16 (טוון - דודור סואר).

משימתו היה להשתתף במאיצי של דיביזיות להרוויח את רاش הגשר עד לאיזור כביש החח"ם.

סה"כ טנקים שאיתרו באותו יום היה 309.

מספר זה ובין מספרים שיופיעו בהמשך הינם משוערים עקב מגבלות פגיעה שהקשו באתגר ובחינה בין טנקים כשירים ופגועים.

יש לציין שבתאריך 6 לאוק" 73 בשעהacha'z המאורורה הוחדר כוח ניכר של קומנדו שמתרכז היה להשב תנומות בצרירים ולחקירת מפקדה (טסה). כוח זה, מרות שחקים ממנו שרדו בשטח עוד 3-4 ימים, נכשל בשלון חרוץ במסימוחיו ולמעטה לא בא כללי לידי בטווי מעשי.

חא/or מ"פ ו/184 (סגן יעקב פיטלסון)

הגעתי לטסה בחאריך 7 אוקטובר, 73, בשעות אחר הצהרים עם עוד 4 קצינים (סגן גיורא טיקוצ'נסקי, סגן שלמה אלפסי, סגן אלדר קולנישר וסגן אברהם ליאור). התחלנו לארגן פל' טנקים מטנקים פגועים שהגיעו לטסה ומשאריות צוותים. חילקו, חמשנו והעבכנו תחמושת וזווודים מטנק לטנק והכשרנו 11 טנקים עד הערב. נתתי תדריך והנחיות לפלוגה ובשעה 1900, לערך, הגיע סמג"ד 184 (רס"ג בק-גיון טרן) וסכננו שאני אציגך ל-בד' 184. יותר מאוחר הגיע לאיזור סרן אליו שwon שארגן אף הוא פל' טנקים (6 טנקים). קיבלתי הוראה להעביר אליו 2 טנקים ונותרתי עם 9 טנקים בפלוגה. בתאריך 8 אוקטובר, 73 לפנות בוקר העברתי 2 טנקים נוספים לפל' ח' (רס"ג אליעזר כספי) ו-ס"כ הפלוגה הייתה 7 טנקים.